

49674

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

**FIRAT HAVZASINDAKİ SPOR TEŞKİLATLARININ
“SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASINA” KATKILARI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Arş. Gör. **Sebahattin DEVECİOĞLU**

F.Ü. FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
BEDEN EĞİTİMİ ve SPOR ANABİLİM DALI

DANIŞMAN

Prof. Dr. Eyüp G.İSBİR

ELAZIĞ - 1996

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖNSÖZ.....	I
TABLoların LİSTESİ.....	II
GİRİŞ	
FIRAT HAVZASININ YERİ ve ÖNEMİ.....	1
SPORA GENEL BAKIŞ.....	7
- Tanım.....	7
- Amaçları.....	8
- Sporun Fert ve Toplum Açısından Önemi.....	9
- Sporun Sosyal Kalkınma Açısında Önemi.....	11
SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI KAVRAMI.....	15
- Sporun Yaygınlık İlkesi.....	15
- Sporun Yaygınlaştırılmasının Dayandığı Temel Faktörler.....	18
SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI AÇISINDAN ;	
YASAL DÜZENLEMELER ve TÜRKSPOR TEŞKİLATLARI.....	21
YASAL DÜZENLEMELER.....	21
- Anayasa.....	21
- Kalkınma Planları.....	21
- Kanunlar.....	25
- Spor Şurası.....	25
- Herkes İçin Spor Komisyon Raporu.....	26
TÜRK SPOR TEŞKİLATLARI KURULUŞ AMAÇ ve GÖREVLERİ.....	28
- Kamu Kurum ve Kuruluşları.....	30
- Özel Spor Kuruluşları.....	45
AMAÇ VE ÖNEM.....	52
TANIMLAR.....	54

MATERYAL VE METOD	55
ARAŞTIRMANIN MODELİ	55
EVREN VE ÖRNEKLEM	56
VERİLER VE VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	56
RESMİ İZİN ALMA	57
UYGULAMA	57
DEĞERLENDİRME	57
BULGULAR	58
TARTIŞMA VE SONUÇ	
TARTIŞMA VE SONUÇ	125
ÖNERİLER	138
ÖZET	144
SUMMARY	146
KAYNAKLAR	148
ÖZGEÇMİŞ	151
TEŞEKKÜR	152
EKLER	153

Ek-1. Veri Toplama Tabloları

Ek-2. Anket Formu

ÖNSÖZ

Çağımızın en önemli özelliklerden biri dünyanın çok süratli bir değişim sürecine girmiş olmasıdır...

Günümüzde görülen önemli gelişmeler ve teknolojik ilerlemeler insanı birçok yönden etkilemektedir. Bu gelişmeler karşısında bütün toplumlar nitelikli insan gücü yetiştirmek zorundadırlar. Nitelikli insan gücü yetiştirilmesinde ve insanların beden, ruh ve zihin yapısının eğitilip geliştirilmesinde en uygun ve en önemli unsurlardan biriside spordur. Bedensel, ruhsal ve zihinsel sağlığa sahip toplumlar o denli verimli ve üretken olmakta, Sağlıklı ve verimli toplumların ülke kalkınmasına etkin rolü bulunmaktadır. Spor yapma imkanlarının topluma yaygınlaştırılmasının sağlanması ile bu anlamda en geçerli ve değerli bir hizmet görülmektedir.

Eğitim-sağlık-ekonomik ve sosyo-kültürel alanlarda yapılan atılımlar paralelinde sporun ülkemizde her yönüyle gelişip yayılması için alınacak önlemler; Türk insanının milli ve manevi değerlerinin geliştirilmesi, insani, birleştirici, geliştirici ve yüceltici duygu ve davranışların geliştirilmesi doğrultusunda olmalıdır.

Özellikle kalkınmadaki öncelikli yörelerin buna acil ihtiyaçları vardır. Tüm bunların gerçekleştirilmesi yörede sporun yaygınlaştırılması ölçüsünde mümkün olacaktır.

Bu çalışmada "Fırat Havzasındaki Spor Teşkilatlarının Sporun Yaygınlaştırılmasına Katkıları" araştırılırken; sporun yaygınlık kavramı yasal düzenlemeler ve Türk spor teşkilatları kuruluş-amaç ve görevleri açısından son şekli ile inceleme kapsamına alınmıştır.

Fırat Havzasında; Fırat Üniversitesinin ilgi alanında bulunan (Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş) illerindeki spor teşkilatları, bu çerçevede ve amaçlar doğrultusunda, araştırmaya tabi tutularak, yöredeki sporun hangi noktada olduğu, mevcut durum belirlenerek neler yapılması gerektiğinin ortaya konulmasına çalışılmıştır.

Arş. Gör. Sebahattin DEVECİOĞLU

TABLULARIN LİSTESİ

Sayfa

Tablo-1. Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişme İndeksi	3
Tablo-2. Kalkınmadaki Öncelikli Yörelere Dağılımı	5
Tablo-3. Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş İllerinin Nüfusu	5
Tablo-4. Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı Teşkilat Şeması	30
Tablo-5. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması.....	33
Tablo-6. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Bünyesinde Faaliyet Gösteren Federasyonların Dağılımı	36
Tablo-7. Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilat Şeması	40
Tablo-8. 1990-95 Yılları Arasında Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünce Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı.....	60
Tablo-9. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Elazığ İli Spor Branşlarına Göre Hakem Dağılımı	60
Tablo-10. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Elazığ İlindeki Antrenörlerin Branşlara Göre Dağılımı	61
Tablo-11. Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ve Kamu Kurumlarına Ait Spor Tesislerinin Dağılımı	62
Tablo-12. 1990-95 Yılları Arasında Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünce Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı.....	63
Tablo-13. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Bingöl İli Spor Branşlarına Göre Antrenör Dağılımı	63

Tablo-14. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Bingöl İli Branşlara Göre Hakem Dağılımı	64
Tablo-15. Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ve Kamu Kurumlarına Ait Spor Tesislerinin Dağılımı	65
Tablo-16. 1990-95 Yılları Arasında Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı	66
Tablo-17. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Tunceli İli Spor Branşlarına Göre Antrenör Dağılımı	66
Tablo-18. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Tunceli İli Branşlara Göre Hakem Dağılımı	67
Tablo-19. Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ve Kamu Kurumlarına Ait Spor Tesislerinin Dağılımı	67
Tablo-20. 1990-95 Yılları Arasında Muş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı	68
Tablo-21. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Muş İli Spor Branşlarına Göre Antrenör Dağılımı	68
Tablo-22. 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Muş İli Branşlara Göre Hakem Dağılımı	69
Tablo-23. Muş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ve Kamu Kurumlarına Ait Spor Tesislerinin Dağılımı	69
Tablo-24. 1994-95 Eğitim Öğretim Yılında Elazığ İlinde Faaliyet Gösteren Öğrenci Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı	70
Tablo-25. 1995 Yılı İtibarı İle Elazığ İli Milli Eğitim Müdürlüğünde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Dağılımı	71
Tablo-26. Elazığ İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesisleri	71

Tablo-27. 1994-95 Eğitim Öğretim Yılında Bingöl İlinde Faaliyet Gösteren Öğrenci Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı	72
Tablo-28. 1995 Yılı İtibarı İle Bingöl İli Milli Eğitim Müdürlüğünde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Dağılımı	72
Tablo-29. Bingöl İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesisleri.....	73
Tablo-30. 1994-95 Eğitim Öğretim Yılında Tunceli İlinde Faaliyet Gösteren Öğrenci Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı	74
Tablo-31. 1995 Yılı İtibarı İle Tunceli İli Milli Eğitim Müdürlüğünde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Dağılımı	74
Tablo-32. Tunceli İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesisleri	74
Tablo-33. 1994-95 Eğitim Öğretim Yılında Muş İlinde Faaliyet Gösteren Öğrenci Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı	75
Tablo-34. 1995 Yılı İtibarı İle Muş İli Milli Eğitim Müdürlüğünde Görev Yapan Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Dağılımı	76
Tablo-35. Muş İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesisleri	76
Tablo-36. Fırat Üniversitesi Akademik Teşkilat Şeması	80
Tablo-37. F.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrencilerinin Dağılımı	81
Tablo-38. F.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Ders Program Dağılımı	82
Tablo-39. 1990-95 Yılları Aasında Fırat Üniversitesinde Faaliyet Gösteren Sporcu Öğrencilerin Branşlara Göre Dağılımı	82
Tablo-40. F.Ü. Öğrenci Sosyal Hizmet Birim ve Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı	85
Tablo-41. F.Ü. Spor Şenliklerine Katılan İdari-Akd. Personel ve Öğrencilerin Branşlara Göre Dağılımı	86
Tablo-42. F.Ü. Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyet Gösteren Topluluk Kulüplerin Üye Sayıları ve Yıllık Faaliyetleri	87
Tablo-43. F.Ü. Spor Tesislerinin Dağılımı	87
Tablo-44. Elazığ İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı.....	91

Tablo-45. Bingöl İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı.....	92
Tablo-46. Tunceli İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı.....	92
Tablo-47. Muş İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı.....	93
Tablo-48. Anketörlerin Spor Kamuoyundaki Konumlarının İllere Göre Dağılımı.....	102
Tablo-49. Anketörlerin Spor kamuoyunda Görev Aldıkları Birimlerin İllere Göre Dağılımı.....	102
Tablo-50. Anketörlerin Görevleri İçin Geçtikleri Eğitimlerin İllere Göre Dağılımı.....	102
Tablo-51. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Görevleri İle İlgili Karşılaştığı Problemlerin İllere Göre Dağılımı.....	103
Tablo-52. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Görev Aldıkları Birimlerdeki En Önemli Mevzuat Aksaklıklarının İllere Göre Dağılımı.....	104
Tablo-53. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Görev Aldıkları Birimlerin Spor Kamuoyundaki Yerlerinin Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı.....	105
Tablo-54. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Görev Aldıkları Birimlerin Çalışmalarının Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı.....	106
Tablo-55. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin, Görev Aldıkları Birimlerin İleriye Yönelik Çalışmalarının Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı.....	107
Tablo-56. Spor Teşkilatlarının Çalışmalarının Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı.....	108
Tablo-57. Spor Teşkilatlarının İleriye Yönelik Çalışmalarının Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı.....	109
Tablo-58. Spor Teşkilatlarının Altyapı ve Eğitim Çalışmalarının Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı.....	110

Tablo-59. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin, Spor Teşkilatlarının Altyapı ve Eğitim Çalışmalarına Ne Ölçüde Katıldıklarının İllere Göre Dağılımı	111
Tablo-60. Spor Bünyesinde Yer Alan Yönetici-Antrenör ve Eğitici Kadrolarının Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı.....	112
Tablo-61. Spor Bünyesinde Yer Alan Yönetici-Antrenör ve Eğitici Kadrolarının Yeterli olması Durumunda En Çok İhtiyaç Duyulan Kadroların İllere Göre Dağılımı.....	113
Tablo-62. Spor Tesislerinin Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı	114
Tablo-63. İhtiyaç Duyulan Spor Tesislerinin İllere Göre Dağılımı	115
Tablo-64. Spor Yatırımı Olarak Planlanan Hedeflerin Gerçekleştirilme Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı	116
Tablo-65. Spor Faaliyetlerinin Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı	117
Tablo-66. Spor Faaliyetlerinde Karşılaşılan Problemlerin İllere Göre Dağılımı...	118
Tablo-67. Gençliğin Spora Eğiliminin Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı	119
Tablo-68. Gençliğin Spora Eğiliminin Yeterli Olmayışının Nedenlerinin İllere Göre Dağılımı.....	120
Tablo-69. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Sporun Geldiği Noktayı Yeterli Bulma Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı.....	121
Tablo-70. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Sporun Geldiği Noktanın Yeterli Olmayış Sebeplerinin İllere Göre Dağılımı	122
Tablo-71. Sporun Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi İçin Yapılan Çalışmaların Yeterlik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı	123
Tablo-72. Sporun Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi İçin Yapılan Faaliyetlerin Yeterli Bulunmaması Durumunda Alınması Gerekli Önlemlerin İllere Göre Dağılımı	124

GİRİŞ

FIRAT HAVZASININ YERİ VE ÖNEMİ;

Ülkemizde farklı illerin birer gelişme noktası olarak farklı bölgelerde ortaya çıkması son yıllarda "az gelişmiş bölgelerden az gelişmiş yörelere" şeklinde bir değişmeyi de ortaya çıkarmış ve literatürde "yörelere"den bahsedilir olmuştur. Bu az gelişmiş yörelere, Orta Anadolu, Doğu ve Güneydoğu Anadolu, Ege ve Akdeniz bölgesinde de görülmektedir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi içinde üç az gelişmiş yöre bulunmaktadır. Bunlar, Ş.Urfa, Diyarbakır, Bitlis, Van, **Tunceli, Bingöl, Muş**, Ağrı, Mardin, Hakkari yöreleridir.

Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde gelişme kutbu olarak ortaya çıkan ve ekonomik gelişmeyi çevreye yayan merkezlerde Gaziantep, Diyarbakır, **Elazığ**, Erzurum ve Malatya'dır.

Diğer bir çok ülkede görüldüğü gibi, Türkiye'de gelişmiş yörelere rastlandığı gibi, yeteri derecede gelişmemiş yörelere görülebilmektedir. Bu yörelere şunlardır:

- Uşak, Afyon, Denizli, Burdur illerinden meydana gelen yöre
- Kastamonu, Sinop, Çankırı, Çorum yöresi
- Yozgat, Kırşehir, Niğde yöresi
- Şanlıurfa, Diyarbakır, Bitlis, Van yöresi
- Tunceli, Bingöl, Muş, Ağrı yöresi
- Mardin, Hakkari yöresi

V. VI. Plan döneminde yukarıda bahsettiğimiz özelliklerden dolayı belirli gelişmiş şehirler merkez tayin edilerek 16'lı bir bölge anlayışına gidilmiştir. Doğu ve Güneydoğu Anadolu için Malatya, Gaziantep, Erzurum, **Elazığ**, Diyarbakır illerinin merkez olduğu bölgeleşme daha doğrusu yöreleşme görülmüştür.

Yapılan bu araştırmaya konu olan iller (Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş) yöre itibarı ile **Fırat Havzasında**, yer almaktadırlar.

Günümüzde Fırat Havzası üç komşu ülkenin sınırları (Türkiye, Suriye, Irak) içerisinde bulunan 720.000 km² lik bir alana sahiptir. Fırat Nehrinin bu su toplama alanı içerisindeki uzunluğu 2780 km dir.

Fırat Nehrinin su toplama havzası içerisinde arazisi bulunan il sayısı 13' tür. Bunlar Üst Havza itibariyle Erzurum, Ağrı, Erzincan, Sivas, Tunceli , Bingöl, Muş, Elazığ, Malatya, Adıyaman, Şanlıurfa, Gaziantep ve Mardin'dir.

Coğrafi olarak Doğu Anadolu Bölgesi sınırları içerisinde bulunan bu dört ilimiz, ülkemizin en az gelişmiş yöreleri arasındadır. Fiziki özellikleri bakımından oldukça engebeli arazi yapısı, iklimin sertliği, ulaşım imkânlarının yetersizliği, ülkemizdeki büyük yerleşim merkezlerine olan uzaklığı, eğitim imkanlarının yetersizliği gibi faktörler bu yöremizin gelişmesinin gecikmesinin temel nedenleri arasında sayılabilir.³⁵

Genel olarak geri kalmış bölgenin gelişmeme sebepleri, üzerinde durulurken akla gelen, belirli davranış, örf ve adet gibi sosyal faktörlerle birlikte ortaya çıkan, tasarruf eğiliminin ve gelir seviyesinin düşük oluşu sermaye birikiminin yetersizliği üretim tekniğinin elverişsizliği gibi, iktisadi dengesizlik içinde düşünebileceğimiz izahlardır. Bunların yanı sıra, sosyal ve kültürel unsurların bütününe içine alan cemiyetin sosyal yapısı ile ilgili izahlarında göz önünde tutulmasının gerekli oluşu, geri kalmış bölgenin gelişmemişliği karşısında "Eğitim" faktörüne önem kazandırmaktadır. Çünkü, eğitimin ve geniş anlamda gayesi, cemiyetin yapısını ve değer sistemini arzulanan gelişmeye uygun bir ortam yaratacak yönde geliştirmek için ulaşılmak istene gayeye yöneltecek kişi ve grup davranışlarının yaratmaktadır.

Bunun yanında, vatandaşlara cemiyet içinde ve çalışma alanlarında gerekli bilgi, alışkanlık ve kabiliyetler verilmesi bu gayeyle eğitim kademelerinin çalışma hayatı ile ilişkilerinin sağlanmasında söz konusudur.

Günümüzde, planlı kalkınma anlayışı içinde sosyal ve ekonomik meselelerin hepsini bir arada ele almak, aynı zamanda mevcut ekonomik ve sosyal unsurlar arasında ayrıntılı ilişkiler kurmak ihtiyacı, kalkınma hedeflerine ulaşmak için bu unsurlardan biri ve beşeri kaynakları geliştirmede önemi büyük olan, sosyal dengesizlik niteliği taşıyan eğitimde dikkatle ele alma gereğini ortaya çıkarmıştır.

Geri kalmış bölgelerde veya kalkınma hamlesi içinde bulunan cemiyetlerde planlı ve rasyonel bir gelişmeyi takip edebilmek için iktisadi ve teknolojik tedbirlerin yanında, kalkınmaya bizzat iştirak edecek olan kitlenin sosyal davranış tarzını ve zihniyetini de göz önünde tutmak gerekir.

<u>İller</u>	<u>İndeks</u>	<u>İller</u>	<u>İndeks</u>
G.Antep	82.7	Urfa	43.2
Elazığ	79.8	Kars	39.1
Malatya	74.2	Bitlis	38.7
Siirt	73.4	Muş	34.8
Erzincan	64.6	Mardin	33.4
Erzurum	62.0	Tunceli	33.4
D.Bakır	59.8	Adıyaman	32.4
Maraş	46.7	Ağrı	29.9
Van	43.5	Bingöl	28.2
		Hakkari	26.8

Tablo-1: Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişme İndeksi.

Tablodanda anlaşılacağı gibi, Türkiye ortalamasına nisbetle ekonomik ve sosyal faaliyetler yönünden sivri uç teşkil eden bazı ilçeler araştırma kapsamı dışında bırakılmışlardır.

Neticede, 573 ilçe araştırmada ele alınmıştır. İlçelerin endeks değerleride gözönüne alınırsa, bundan çıkan netice, gelişmemiş ve sosyo-ekonomik gelişme seviyesi düşük olan ilçelerin, genellikle, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da toplandığı gerçeğidir.

Diğer taraftan, "Kalkınmada Öncelikli Yörelere Tesbiti ve Bu Yörelere Teşvik Tedbirleri" adlı araştırmada 67 ilimiz gelişme indekslerine göre 8 gruba ayrılmış en çok gelişmiş illerden daha az ve en az gelişmişlere doğru bir tasnif yapılmıştır.²²

Bu tasnife göre, ülkemizde gelişme merkezi durumuna gelmiş, sahip oldukları Sosyal ve Ekonomik göstergelere göre çevrelerini etkileyebilecek olan bu iller arasında

araştırmaya konu olan illerimizden (Elazığ, Muş, Tunceli, Bingöl) sadece **Elazığ** ili girmiştir.

Coğrafi, kültürel, fiziki, sosyal ve ekonomik faktörler bakımından belirlenen bölgeler, her ülkede mevcuttur ve her ülkenin gerek ekonomik, gerek sosyolojik dokusu, birbirine şu veya bu ölçüde bağlı bölge denen belirli toprak parçalarından meydana gelmiştir. Bölgelerin aralarındaki iktisadi dayanışma ve ilişkiler bölgeler arasındaki sosyal içten bağlılık ve kültür özdeşliği, ülkenin bütünleşmesini sağladığı gibi aynı zamanda ülke dışında gelebilecek siyasi ve sosyal tehlikeler ve temel sosyal yapıyla ortaya çıkabilecek inhiraflar karşısında gerekli mukavemeti de yaratır. Gelişmiş ülkelerde bu bütünleşme geri kalmış ülkelere nazaran daha fazladır.²²

Bir bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınması, ülke bütünüünün kalkınma sürecine bağlıdır. Ancak bu, ülkenin bir kısım bölgeleri arasında kalkınma farklılıkları yoktur anlamına gelmez farklılıklar vardır. Zira çok gelişmiş batı ülkelerinde de farklılıklar gittikçe azalarak devam eder. Bölgeler arasındaki kalkınma farklılıklarını mümkün olduğu oranda azaltmak yönünde ülke hükümetleri bu bölgeleri kalkındırmak için özel kalkınma programları hazırlarlar.

Nitekim hükümetimizde bu doğrultuda kalkınmada öncelikli yöreleri belirlemiş ve bu bölgelerin daha süratli gelişmesi için özel teşvik tedbirlerini yürürlüğe koymuştur.

Aslında, uzun sürede sonuç alınacak bölge kalkınmasına tahsis edilen kaynaklar, kısa sürede daha az verimli olma riskinde taşımaktadır.³⁸

Ülkemizde bölgeler arasında dengesizliğin hafifletilebilmesi için getirilen uygulamalar ve politikalar sonucu öngörülen hedeflere tamamıyla varılabildiğini iddia edebilmek zordur. Ancak; birinci, ikinci ve üçüncü plan dönemleri sonucu oldukça önemli mesafeleri alındığını belirtebiliriz. Birinci plan döneminde başlayan büyük çaptaki sağlık, eğitim ve ulaştırma alanlarındaki yatırımlarına diğer plan dönemlerinde ekonomik bazı yatırımlarda ilave edilmiş ve Türkiye'nin az gelişmiş yörelerinde belirli bir oranda ekonomik gelişme sağlanabilmiştir. Takip edilen stratejiye uygun olarak kalkınmada öncelikli yörelerde gelişmeleri desteklenen kalkınma noktaları ile az

gelişmiş bir bölge içinde gelişmiş bazı merkezler ve iller ortaya çıkmıştır. Bu yöreler Tablo-2'de olduğu gibi gösterilmiştir:

Kalkınmada Öncelikli Yöreler

Birinci Derecede Öncelikli Yöreler

1. Adıyaman

14. Hakkari

2. Ardahan

15. Iğdır

3. Artvin

16. Kars

4. Ağrı

17. Mardin

5. Bartın

18. MUŞ

6. Batman

19. Siirt

7. Bayburt

20. Şanlıurfa

8. BİNGÖL

21. Şırnak

9. Bitlis

22. TUNCELİ

10. Diyarbakır

23. Van

11. Erzincan

24. ELAZIĞ

12. Gümüşhane

13. Zonguldak (Karabük ve Ereğli ilçeleri hariç)

Tablo-2: Kalkınmada Öncelikli Yörelerin Dağılımı

İkinci Derecede Öncelikli Yöreler

1. Amasya

8. Malatya

2. Çankırı

9..Sinop

3. Çorum

10.Sivas

4. Erzurum

11.Tokat

5. Kahramanmaraş

12.Yozgat

6 Kastamonu

7. Zonguldak(Karabük ve Ereğli ilçeleri dahil)

"Kalkınmada öncelikli" illerimiz arasında yer alan Bingöl, Elazığ, Muş ve Tunceli illerinin 19885-1990 nüfus sayımlarını içine alan beş yıllık dönemde nüfusları ve yıllık artış oranları tablo 3 de olduğu gibidir.

LLER	1985 Yılı Nüfusu	1990 Yılı Nüfusu	Yıllık Nüfus Artış Oranı %	İl ve İlçe Merkezi Nüfusu 1985	İl ve İlçe Merkezi Nüfusu 1990	Yıllık Nüfus Artış Oranı %
ELAZIĞ	483.715	498.225	5.91	248.984	272.790	18.26
BİNGÖL	243.315	250.966	6.19	69233	86648	44.88
TUNCELİ	150.139	133.148	-24.03	43.572	50799	30.69
MUŞ	339.492	376543	20.72	90.178	101154	2297

Tablo-3: Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş İllerinin Nüfusu (DİE 1990)

Adı geçen dört ilin belirtilen beş yıllık dönemdeki genel nüfus artışlarını kendi içindeki değerlere göre ele aldığımızda, bu illerin genel nüfus artış oranlarında duruma göre azalma olmasına rağmen bu illerimizdeki genel nüfus artışı ile bu nüfusun

beslenmesi, barınması, eğitimi, sağlığı ve istihdamı için gerekli temel kaynaklardaki artışlar arasında dengesiz bir gelişme olduğu görülmektedir.

Sosyal-kültürel ve ekonomik kalkınma açısından bakıldığında "**Fırat Havzasının**," ülkemizin geri kalmış yörelerinden biri olduğu; bundan dolayı devletimizin bu havzadaki ileri "**Kalkınmadaki öncelikli**" iller arasına aldığı; bu havzanın kalkınması konusunda gerekli tedbirleri alarak etkin faaliyetlerde bulunduğu bilinmektedir. Bu faaliyetler arasında "**sporun yaygınlaştırılması**" kavramıda yer almaktadır.

SPORA GENEL BAKIŞ

Tanım

Spor sosyal ekonomik ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünü sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi için yapılan faaliyetlerin yarışma amacına dönüştürülmesi biçimine denir.¹⁵

"İnsanın doğayla savaşıırken kazandığı ana becerileri ve geliştirdiği araçlı araçsız savaşın yöntemlerini boş zamanındaki artışa bağlı olarak tek tek ya da topluca barışçı biçimde ve benzetim yoluyla oyun, oyalanma ve işten uzaklaşma için kullanmasına dayalı estetik, teknik, fizik, yarışmacı ve toplumsal bir süreçtir".²⁴

İster ferdi ister takım sporu olarak veya ister sağlık için ister yarışmak için yapılsın spordaki birinci amaç ruh ve beden bütünlüğünü sağlıklı yaşamaktır. Yine "yenme ve müktedir olma gibi insan içgüdüsünü tatmini amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı sosyalleştirici, bütünleştirici, fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin bütünü spor olarak karşımıza çıkar".¹⁵

Ayrıca; spor sağlıklı yaşamada etkili bir araç olduğu kadar ruh ve karakter yapısından kaynaklanan mücadele ve başarı azminin düzenli olarak yapılan ve hoşgörüyeye dayanan bedeni bir yarışma şekline dönüştürülmesidir. Dengeli, güçlü, sağlıklı, verimli, uzun ömürlü yaşamada toplum olarak böyle bir insan gücüne sahip olmada en etkili ve cazip bir faaliyetin spor olduğu unutulmamalıdır. Spor sadece yarışma, derece kazanma, rekor kırma değildir. Bunlardan önce katılma, yapma ve yaşamadır. Spor bütünüyle hareket ve mücadele esasına dayanan ve bunun içinde gereken bir takım alışılmış idman ve yarışmalardır.¹⁰

Bütün bunların ışığında spor denince aklımıza fertlerin vücut gelişmelerini sağlayan ruh, fikir ve düşünce yapılarını geliştiren, güçlendiren, eğitim yoluyla bir sosyal davranış kazanma ve kazanılan davranışları amaca uygun olarak uygulama biçimi gelmektedir.

Yüzyıllardır devam edip günümüzde dahi geçerli olan sporun amacı daha hızlı, daha yükseği, daha güçlüyü bulma isteği olmuştur.³⁶ Spor insanın kendi öz

gücünü ortaya koyabilmesi, grup çalışması karşılıklı yardımlaşma, hareketlerinde samimiyet ve dürüstlük anlayışının yerleştirilmesi, sağlıklı bir beden ve ruh yapısı ortaya koyan ve geliştiren bir amaçlar dizisini sergileyen vasıtaadır.³⁴

Amaçları

Spor bedensel ve ruhsal yetenekleri düzenli, amaca uygun olarak geliştirmek ve gereğinde bunlardan en iyi biçimde faydalanmak için yapılır.

Ferdi yada takım halinde yapılan sporlarda kişinin kendine düşen görevi en iyi biçimde yapması, onda sorumluluk, dayanışma, yardım, destek olabilme duygusunu geliştirir. Diğer yandan spor, gençlik çağında karşılaşılan en önemli problemlerden biri olan arkadaşlığı iyi ilişki kurabilme ve samimi olabilme duygularını olumlu, güvenilir olarak geliştiren bir araçtır. Ortak bir amaçla çalışmaya yönelmiş sevgiye, saygıya dayanan arkadaşlık ilişkileri hem çok sağlam olur hemde gencin kişilik kazanmasına büyük katkılar yapar.

İnsanların toplum kurallarına uygun, fertlerin haklarına saygılı, samimi ve iyi ilişkilere girebilmesi yardımlaşma, destek olabilme, davranışlarında samimiyet ve dürüstlük, onların ruhsal ve bedensel yönden sağlıklı ve mutlu olmasına bağlıdır. Bu sebeple beden, ruh ve fikir eğitimi genel eğitimin tamalayıcısı olarak ortaya çıkar.⁸

Her yönüyle zayıf ve yumuşak yetişen neslin spor sayesinde güçlü, iradeli, sağlam, sağlıklı ve yetenekli olması gibi amaçlara ulaşmak suretiyle milletin geleceği teminat altına alınacak ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel yönden kalkınmasında temel teşkil edecektir. Fertlerin ve toplumun sağlık ve mutluluğunu bir amacı değil aracı olan spor faaliyetleri ile fiziksel, ruhsal, zihinsel birtakım vasıflar kazanılmaktadır.²⁸ Bu vasıfların sporun hemen hemen her dalında faaliyet göstermek suretiyle kazanılması mümkündür.

Sporun asıl amacı yalnız üstün yetenekli şampiyonlar yetiştirmek değil, sosyal insanlar yetiştirmektir.

Sporda sosyalleşmek insanlar arasında menfaatsiz bir yakınlığın doğması ile insancıl kaynaşmayı gerçekleştirebilir.²¹

Hatta spor din, dil, milliyet ve ırk ayrımı gözetmeksizin diğer ülkelerin insanlarıyla gönüllü, istekli, hırslı, azimli ve bilinçli bir mücadeleye yönelen, kaynaşan ve yarışma çıkaran bir faaliyetin sebeplerini yine spor olayı olarak düşünüp yorumlamak gerekir.⁵

Tüm bu sebeplerdenki çocukluktan başlayarak her kesimdeki insanlarımızın mevcut enerjisini sağlıklı bir şekilde aktive hayata kanalize etmek sporun en önemli amaçlarından biri olsa gerek.

Toplumun değerini sosyal normlarını öğretmek sosyal mirasın birikimini ve sürdürülmesini, araştırmalar ve yenileştirme aracılığıyla problemlere çözüm yolları bulmak ve topluma birlik dayanışma duyguları kazandırma gibi hususlarda genel eğitimin vazgeçilmez hedefleri olarak ve fonksiyonlar ile beden eğitimi ve sporun amaç ve fonksiyonları arasında paralellik vardır.

Şüphesiz sporu sadece bir serbest zaman faaliyeti olarak sınırlandırmak mümkün değildir. Onu, sosyal bir olgu olarak toplumsal yaşantının çeşitli kesimlerde düşünmemiz gerekmektedir.

Beden eğitimi ve sporun sosyal gelişme ile ilgili amaçları hem ferdi hem de toplum açısından önem taşımaktadır. Çünkü sosyal gelişme toplum içinde olmakta ve bir grubun aktif üyesi olmakla kazanılmaktadır. Fert ancak bir grubun kurallarına uymak yoluyla kabul görebilmektedir. Spor faaliyetleri aracılığıyla fertlerin sosyal bir çevre kazanmaları ve kendilerini gerçekleştirebilmeleri mümkün olmaktadır.³⁷

Sporun Fert ve Toplum Açısından Önemi

Uygarlığın gelişmesi neticesinde birçok görevleri makinaların yapması insanları tembelleğe itmiştir. Oldukça az hareket eden insanoğlu bu yüzden zaman zaman sağlık problemleriyle karşı karşıya kalmıştır. Oysa modern toplumlar sağlık açısından sporun gerekliliğini düşünerek ona göre tedbirler almışlardır. Bugün fertlerin sağlık düzeylerini koruyabilmeleri bir taraftan ferdi bünyenin genetik olarak kazanılmış özelliklerinin çalışmalarla elde edilen yetenekler vasıtasıyla geliştirilmesine diğer taraftan çevre şartlarına bağlıdır. Sportif çalışmaları vücudu yıpratmayacak kuvvet ve dayanıklılığını artıracak her türlü fizyolojik görevlerinin gelişmesini sağlayacak surette

ve rasyonel tarzda düzenlemek gerekir. Bu iş için yapılan hareketler spor kavramı içerisine girer.²⁹

Fert sporla birlikte fiziki görünüm, zihni çalışma ve toplumsal faaliyet faktörlerinin kaynaşıp bütünleşmesinden meydana gelen bir ortama girer. Bu ortamda iyi davranış örnekleri vererek kendini kabul ettirir. Boş zamanlarını olumlu ve verimli bir spor faaliyeti ile değerlendiren fert kötü alışkanlıklardan uzak, dürüst, karakterli, iyi dostluk ilişkileri kurabilen biri olarak karşımıza çıkar.

Enerjik yapının dışa aksetmesiyle geçmişte, ya da günü birlik oluşan sıkıntıların oluşturduğu tepki, hırs, saldırganlık, cinsel doyumsuzluk ve gerginlikleri de spor yoluyla atılan problemler olarak görüyoruz.

Fert genellikle takım oyunlarında bir vazife üstlenmek, aktif bir rol almayı arzular. İşte bu aktif rol onda dışa dönük bir kişiliğin gelişmesine yardımcı olur. Yeni oyun arkadaşları ve yeni kurallar ferdi toplumsal bir ortama sevkeder.⁴²

Gençlik çağında başlayan ya da çocukluk çağında başlayıp sürdürülen sporun kişilik gelişmesine katkıları çoktur. Küçük yaştan itibaren toplumsal bir vazife üstleme sorumluluk kavramlarının gelişmesi için yapılan eğitim yollarının başında spor gelir. Hangi spor dalı için olursa olsun yetenekleri için harcanan çaba düşüncenin gelişmesinde olumlu rol oynar. Kişiye bir amaç uğruna çaba harcamasını öğretir. Başarının ancak çalışma ile olabileceğini başarıya ulaştıkça çevrenin ilgisini ve taktirini kazanacağını öğretir.

İnsanların toplum kurallarına uygun, fertlerin haklarına saygılı samimi ve iyi ilişkilere girebilmesi yardımlaşma, destek olabilme davranışlarda samimiyet ve dürüstlük onların ruhsal ve bedensel yönden, sağlıklı ve mutlu olmasına bağlıdır. Bu sebeple eden, ruh ve fikir eğitimi genel eğitimin tamamlayıcısı olarak ortaya çıkar.⁹

Bütün bunlardan dolayı spor sağlam insanların organizmalarının fizyolojilerini ve biyolojilerini bir denge ile sağlıklı bir şekilde işleten birçok hastalıkları önleyen veya hastalıkların tedavisinde başka tedavi yöntemleriyle veya başlı başına rol alan ve hatta trafik kazaları ve ruhsal deprasyonlarda da başvurulan bir tedavi yöntemi bir sağlıklı yaşama vasıtasıdır.

Görülüyorki spor ferдин biyolojik ve psikolojik gelişmelerini sağlamasının yanında onu toplum içerisindeki hareketlerine yön veren toplum kurallarına, saygıya zorlayan, karşılıklı dostluk yardımlaşma ve haklara saygı gösteren bir kişiliğe bürünmesinde yardımcı olmaktadır.¹

Ayrıca; Değişik bölge veya ülke insanlarıyla kaynaşıp işbirliğinin gelişmesinde de spor toplumsal anlamda da rol oynamaktadır.

Milletlerin devamı, mutluluğu ve refahı esas amaç ise bu seviyeye ulaşmalarında önemli rolü oynayan diğer kültürel faaliyetlerin yanında spor ve sportif faaliyetler olmaktadır. Spor belli amaçlara ulaşmada uygun bir eğitsel araçtır. Modern devlet ve millet hayatının anlayışı ve gelişmesi içerisinde sporun ve sportif faaliyetlerinin yeri ve önemi oldukça ağırlık kazanmıştır.

Toplumlar kültür bütünleşmesi ya da yakınlaşması içinde olmasalar bile sportif ilişkilerin, farklı toplumun insanları birbirine yaklaştıran ve kaynaştırma amacına barış aracı rolü oynamakta olduğu da bir gerçektir.

Milletin, bedeni, fikri ve ruhi yapısı sağlam ve dengeli olmasının yanında kültürel ve sosyal yönden çağ şartlarının gerektirdiği yaşama seviyesinin yükseltilmesi ayrıca sağlam ve sağlıklı nesillerin yetişmesi, milletin bütünlüğünü ve onun devamının sağlanması yönünden spor başka yollardan gerçekleştirilmesi zor olan amaçlara kolayca ulaştırmaktadır.³⁴

Bir ülkenin onur ve şerefini ifade eden spor aynı zamanda orada yaşayanları spor yapmaya teşvik eder, özendirir.

Spor o kadar büyük bir sosyal olay haline gelmiştir ki artık toplumlarda spor yapmak gereklidir, tartışması bir kenara atılarak, en iyi biçimde nasıl yapılmalıdır, düşüncesi hakim olmuştur. En geri kalmış toplumdan en ileri gitmişine kadar spor yapma zarureti vardır. Aksi düşünülemez.¹⁶

Sporun Sosyal Kalkınma Açısından Önemi

Toplumunu meydana getiren fertlerin sağlıklı olması ya da sağlıklı bir toplum meydana getirilmesi için en güzel hareket noktası olan sporun teknik ve bilimsel metodlarla toplumun her kesimin de yapılması kaçınılmaz bir durum olarak ortaya

çıkılmaktadır. Her ferdin bulunduğu toplumun temsilcisi olduğunu birçok yönden onun değerlerini taşıdığını düşünürsek, sağlıklı bir toplumun meydana getirilmesindeki hassasiyet ortaya çıkar.

Ferdin güç ve becerilerini geliştirmek arzusuyla başlattığı spor takımının, şehrinin hatta ülkesinin, milletinin becerisi ve başarısı haline dönüşmektedir.⁴

Sosyal kalkınmada asıl değer olan ferdin ve ailenin hayat seviyesinin düzeltilip sağlanlaştırılması ve ailenin bir toplum birimi olarak eğitim ve kültür aktarma görevi konusunda aydınlatılması ve desteklenmesi ferdi uyumsuzluklarla sosyal ve kültürel çözümlerin sağlıklı sosyal değişmeye yöneltilmesi bilinçli bir sosyal politika ile mümkündür.

Gerçekten günümüzde ekonomik gelişme ile sosyal gelişme içiçe bir özellik taşımaktadır. Ekonomik gelir arttıkça tabii olarak yeni sosyal ihtiyaçlar belirlenmektedir. Sosyal gelişme olmadan ekonomik kalkınmanın yeterli seviyede gerçekleşmeyeceği de bir gerçektir. Sosyal kalkınma için de yer alan ve diğer sosyal faktörlerle ilişkili olan spor sosyal hayat bütünlüğü içinde bir kalkınma aracı özelliğini de taşımaktadır. Spor yapan kişilerin ekonomik sahalardaki iş verimleri de yapamayanlardan daha üstün olacaktır.

Her yaşta ve her türlü meslek içinde erkek ya da kadının normal vazifeleri dışındaki boş zamanlarını belirli amaçlar doğrultusunda ve bir diyaloga geçerek fertlerde teşebbüs eksikliğini ortadan kaldıracak tüm kompleksler, stress ve gerginliklerden kurtularak ferdi rahata kavuşturan hizmet alanlarının başında spor ve spor organizasyonları gelmektedir. Demokratik rejimin esaslarına dayalı olarak milletçe ihtiyaç hissedilen temel siyasetle ilgisi olmayan karşılıklı sevgi ve saygı işbirliği yaratılmasına imkan vermesi açısından sporun ve spor organizasyonlarının diğer sosyal hizmet kuruluşları içinde öncelik taşımakta olduğunu ifade etmek yanlış olmayacaktır. Ancak bu gayelere ulaşmaya imkan sağlayacak spor organizasyonlarının amaçlarından saptırılarak birtakım emel doğrultusunda kullanmaya çalışılması gayri milli bir düşünce olsa gerek.

Demir perde ülkelerinde devletin büyük destek sağladığı spor sosyal faaliyet alanı içerisinde birinci sırayı almakla birlikte demokratik ülkelerin bir çoğunun aksine

dahili kaynaşmayı, bütünlüşmeyi gerçekleştirmekten çok siyasi emeller doğrultusunda dış propaganda gayesine dönük bulunmaktadır. Birçok ülkelerde sporcuların amatör spor yapma imkanlarının olmadığı devlet hizmetlisi durumunda ve sadece onun sağlayacağı imkanlarla spor yapabilme fırsatına sahip oldukları mşhadelere dayanılarak ifade edilebilir.

Spor, toplumların varoluşlarında ve onların ekonomik yapılarından çok sonra doğmasına rağmen onlarla olan ilişkilerini bağımlılığını sürdürmektedir.²⁴

Ve yine mşhadelere dayanarak demokratik ülkelerde sporu siyasi ya da reklam ve tanıtma aracı olarak kullandıklarını görmekteyiz. Ve bütün bunlara rağmen dünyadaki tüm ülkelerin sporu çeşitli yönleriyle daha teknik ve bilimsel olarak geliştirip daha geniş kitlelerce yapılması çabalarını da görmemezlikten gelemeyiz. Bu sebeple Türkiye'nin de konuyu eğitimle birlikte ele alarak yurt içinde geniş kitlelere dönük olarak bir çalışma içine girmesi bu amaçlarla birlikte milli ruhla dışarıya yönelik çalışmalarını da teknik anlayışla sürdürmesi gerekmektedir.

Sporun sosyal kalkınmaya etki edebilmesi bu yolla verimli neticelere gidebilmesi o toplumu meydana getiren fert aile grupların eğitim, kültür, spor alt yapısı ve bunlarda faydalanma ölçüsüne bağlıdır.

Bir ülkenin sanayileşmesi, şehirleşme ve tarımda modernleşmesi mal ve hizmet üretiminin artması yanında sosyal alanlarda önemli gelişme meydana gelmesine sebep olmaktadır. Sanayileşmenin yüksek bir seviyeye ulaşması şehirleşmenin hızlanması sonucu köylerden g başlar, kötü yerleşme yerlerinde ve evlerinde barınan insanlarla dar ve havasız iş yerlerinde çalışanların sağlıklarının bozulması ile birlikte moral gleride zayıftır. Boş vakitleri değerlendirmede genellikle kahvehanelerde sohbet ve faydasız oyun şeklinde olur. Bu da yeni şehirleşen ve sanayileşen toplum birimlerinde fertlerin ve ailelerin hayatlarını idame ettirmek için gerekli olan bilgiyi konuşma tecrübelerinden öğüt dinleme veya tartışma yollarıyla edinmelerinden öteye geçemez. Halbuki yeni meydana gelen toplulukların fertleri ister aynı, ister farklı yerleşim yerlerindenm g etseler bile yeni bir mekan ve ortamda yeni ilişkiler ve fonksiyonlar geliştirmek durumundadırlar.

Bu durumlarda iş bölümü, ortak çalışma, ortak yaşama, grup halinde hareket etme özelliklerinin, yorum bulmasına en çok yardımcı olacak faaliyetlerden biri spordur.

Sportif faaliyetler toplumun değişik kesimlerine kadar gidebilen sosyal, entellektüel bir olay olduğu kadar sinai ve ticaret özelliklerini de göstermektedir. Bu sebeple ülke ekonomilerinde de belirli bir yeri işgal etmektedir.²⁵

SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI KAVRAMI

Sporun Yaygınlık İlkesi

İlmi uygulamada sporu ikiye ayıracak olursak; Zirve sporu ve yarışma sporu (Profesyonellik bu kısımdadır) Toplum veya kitle sporu diye sınıflandırabiliriz.

İkisinin arasında sıkı bir işbirliği olmasına rağmen uygulamada farklar vardır. Bir ülkenin onur ve şerefini ifade eden spor aynı zamanda orada yaşayanları spor yapmağa teşvik eder, özendirir.

Toplum sporu ise genç, ihtiyar herkesin spor yaparak gelişmelerini aynı zamanda sağlıklı yaşayanlarını sağlar.

Spor politikamızın genel ilkelerinden F. Maddesinde yaygınlık ilkesi; sportif faaliyetlerimiz ülkemizin tüm yörelerini ve orada yaşayan vatandaşları kapsamalıdır. Ancak tercihler öncelikler ve programlar ilmi spor anlayışını içinde yapılmalı ve kullanılan ölçü tek, açık ve seçik olmalıdır¹⁶ denilmektedir.

Spora toplum genelinde ilgi duyulabilmesi için herşeyden önce boş zamanı ve buna olarak spor yapma-izleme imkanını bir avuç seçkinin tekeline çıkararak artan sayıda kişiye yayacak bir ürün fazlasının, bir maddi-teknik temelin oluşması gerektiğini biliyoruz.²⁵

Yine insanın günlük yaşantısındaki sıkıntıları ve özellikle şehir yaşamının getirdiği yoğun stres, gelişen teknoloji ve onun gerisinde kalmanın doğurduğu geleceğe yönelik kaygılardan kurtuluş belkide en kolay olarak yaşandığı alan spor olacaktır. Burada kitlelerin gözönünde sporun bir kaçış yada teknik ilerlemeye bir karşı koyuş aracı olduğunu söylemek istemiyoruz. Tersine toplumsal uyum için bilinçli serbest seçim söz konusudur. Zaten bu seçimin bir diğer boyutunda da sağlıklı olma kaygısı vardır.³⁷

Sporun sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmamızın ana unsuru olan insan gücünün sağlıklı bir şekilde geliştirilip güçlendirilmesi için etkili bir araç olarak kullanılması gerekir. Bu aracın kullanılmasında yaygınlaştırıcı sistem, plan ve

programlar herkes için spor ilkesine bağlı, sağlık ve mutluluk verici ve dengeli bir biçimde olmalıdır.⁴¹

Daha çok insanın daha sağlıklı olmasını sağlayan, gelecek nesillerde daha güzel insanlar yaratmaya değin varan en geniş kitlelerin katıldığı spor birimi olarak kitle sporu; özellikle daha sağlıklı olma ve daha sağlıklı geleceklere ulaşma, üretimi artırma ve performans sporcu sayısını yükseltme şeklinde üç temel öge üzerinde oturduğunu söyleyebiliriz. Sporun gerilim azaltıcı özelliğinden faydalanılarak rutin işlerde çalışanlara spor yaptırarak üretimdeki kalitenin yükseltilmesine ve üretimin artmasına katkıda bulunmaktadır. Pekçok sanayi kuruluşu ve işletme küçük dahi olsa spor tesisleri kurarak çalışanlarına spor yaptırmak için çaba sarf etmektedir. Küçük bir miktar bile olsa üretimi artırmak için milyarlarca lira harcanmaktadır.

İkinci öge ise daha sağlıklı bir gelecek elde etmektir. Bugün belkide Nietche'nin özgün felsefesinden bir esinti olarak bile düşünülebilecek üstün insan yaklaşımına ulaşılabilir ilginç gelişmeler olmaktadır. Herkes için spor anlayışı içerisinde sağlıklı, yeniden kendini yakalamış, yeniden seven güzel insanların yaratılmasında kitle sporu azımsanmayacak katkılar yapmaktadır.

Üçüncü öge ise performans sporuna destek vermektedir. Kitle sporunun yayılması ya da kitle sporu yapan insan sayısının artmasında performans sporunun oldukça önemli bir yeri vardır. Tek tek bireyler performans sporcularına özenirler, sporun yapılış biçimlerini birbirinden ayırmak farklı birimlermiş gibi göstermek yanlış olacaktır. Özellikle sporun bu iki yapılış biçimi performans ve kitle sporu o denli içiçe geçmiştir ki sağlık amaçlı veya daha iyi bir fiziksel görünüm kazanmak amacıyla spora başlayan birey bir süre sonra kendi performansının sınırlılıklarını görmek isteyecek, insanoğlunun sınırlılıklarını alt üst eden performans gelişmeleride insanları kendi performansları ile tanışma konusunda daha fazla özendircektir.

Kitle sporu sağlıklı ve kendini yeniden yakalamış, yeniden seven, mutlu güzel insanlar yetiştirmeye yönelirken aynı zamanda spor günümüzün insanımı zorlu ve karmaşıklıklarla dolu olan süratli yaşamın getirdiği sıkıntılardan kurtulma doğrultusunda güdülemektedir.

Günlük yaşamlarına koşuyu yerleştirmeye çalışan bu insanların bir varoluş yönelimi, ilkel anlamdaki bir farkında oluşu yakalamaya çalışmaları söz konusudur. Başka bir deyişle buna kişinin koşma yolu ile kendisiyle basit bir yolla ilgilenmesidir diyebiliriz.

Modern yaşamın gerektirdiği tek düzenlik sıkıntı ve gerginlikler insanın hareketliliğinin azalmakta, yaratıcılığını sınırlamakta elde ettiği ürüne ve kendine yabancılaşmasında beraberinde getirmektedir. Kendini kontrol edemiyen, kendisi olmayan bireylerin sayısı hergün biraz daha artmaktadır. Spor aracılığı ile bu sorunların bir kısmının yenilebilirliği konusunda bir kısım ipuçları, söz konusudur.

Kitle sporu daha sağlıklı daha üretken ve yaratıcı insanlar yetiştirmeye yöneliktir.³⁷ Ayrıca; Bedensel ve ruhsal sağlığa sahip toplumlar o denli verimli ve üretken olmaktadır. Sağlıklı verimli toplumların ülke kalkınmasındaki etkin rolü tartışılmaz.

Bu noktalardan yola çıkan pek çok ülke gibi ABD'de de 20-30 milyon insanın yaşam biçimlerine düzenli olarak koşmayı yerleştirdikleri gözlenmektedir. Ayrıca Sovyetler Birliği'nde 1970-75 yılları arasındaki beş yıllık plan çerçevesi içinde 210 bin kişilik elit bir sporcu düzeyine ulaşmak için 46 milyon spor yapan insanın olması gerektiği bildirilmiştir.

Spor yapma imkanlarının kitlelere yaygınlaştırılmasının sağlanması bu anlamda en geçerli ve değerli bir hizmet olacaktır.

Dünyada birçok ülkelerdeki uygulamaların aksine Türkiye'de spor politikasının esas amacı öncelikle sporun bütün ülkede yaygınlaştırılmasıdır. Daha sonra oluşan bu spor seviyesinin kalite yükselmesini gerçekleştirmektir.

Türkiye'de yanlış spor uygulaması neticesinde bulunan mevcut düzeyin seviyesi ile modern anlamda spor yapan ülkelerde temel özellik milletlerin toplum yapısına, geleneklerine, ekonomik zenginliklerine kaynak ihtiyaç dengesinin dağılımına ve teşkilatlanma imkanı ve kabiliyetine göre değişiklik göstermektedir. Bu değişiklikler ise gerçeğe en uygun uygulama şeklinin esaslarıdır. Ülkelerin sosyo-ekonomik yapısının gerekleri doğrultusunda ve gelişmişlik seviyesine uygun olarak kaynakların el

verdiği oranda sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını mümkün kılacak özelliğe sahiptir.

Sporun sosyal kalkınmaya etki edebilmesi bu yolla verimli neticelere gidebilmesi o toplumun meydana getiren fert, aile ya da grupların eğitim, kültür, spor alt yapısı ve bunlardan faydalanma ölçüsüne bağlıdır.

Sporun ülke sathında yaygınlaştırılması daha çok kitlelere benimsetilip yaygınlaştırılarak sosyal faaliyet alanlarına girdirilmesi ise bu amacı etkileyen en önemli unsurunda bilimsel metodlarla kaliteye yönelme ve verim elde etme olarak gerçekleşmesi gerekir.

Sporun Yaygınlaştırılmasının Dayandığı Temel Faktörler

Sporun günlük faaliyetler arasında benimsenip toplumun ruh ve beden sağlığını geliştirecek bir yaygınlığa kavuşturulması gerekmektedir.

Sporun amaçları doğrultusunda yapılacak faaliyetler birtakım faktörlerin işlerliğiyle başarıya ulaşacaktır.

Sporunda teşkilatı, personel, saha ve tesisler, malzeme, yayın gibi beş temel unsurun ilmi çalışmalarla planlı ve programlı bir şekilde uygulanması gerekmektedir.⁴

Her yaştaki vatandaşların sağlıklı olmalarını sağlayan ve iş verimini artıran beden eğitimi ve spor'un tanıtılıp uygulanması ve yaygınlaştırılması, bahsedilen faktörlerin, fonksiyonlarının, planlanan amaçlar doğrultusunda gerçekleştirilmesine bağlıdır.

Bu faktörler

1-Yönetim

2-Personel

3-Saha ve tesisler

4-Malzeme Araç ve Gereçler

5-Kitle Haberleşme Araçları olarak belirlenmiştir.

Sporun toplumda yaygınlaştırılması, yönetim, personel ve tesisler, malzeme, araç- gereç ve kitle iletişim araçlarının, işleyişine faaliyetlerin, yeterliğine, dengeli dağılımına, tüm sorumlulukların yerine getirilmesine bağlıdır.¹³

Ayrıca spor ve sporcu için spor ortamı gereklidir.

Spor ortamı;

1. Spor saha ve tesisleri
2. Spor araç ve gereçleri
3. Spor öğreticileri
4. Sportif eğitim ve yarışma uygulama programları'nın;

düzenlenmesi ve uygulanması, unsurlarının eksiksiz oluşturulması ile meydana gelir.

Herhangi bir unsurun eksik olması veya birkaçının olmaması halinde spor ortamının varlığından söz edilemez.¹⁸ Sporun varlığı ve devamlılığı için gerekli unsurlardan oluşan spor ortamının, nitelik ve nicelik itibarıyla süratle yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve kitleye mal edilmesi hizmetlerine ihtiyaç duyulan, disiplin ve otoriteyi sağlayabilecek bağımsız, karakterli spor yönetiminin kurulması ile mümkündür.¹³

Yönetimde bulunanların daha çok görevde kalmalarını sağlayıcı şahsi ilişkiler, görüşler, tercihler birinci derecede değer kazanarak amaçlarının yerini almaktadır.⁴ Sporun yaygınlaştırılmasında etkili faktör olan yönetimin işleyiş ve fonksiyonlarının yerine getirilmesi spor eğitim ve yönetimi görmüş idarecilerin iş başına getirilmeleriyle mümkündür.

Spor yapabilmek, kuşkusuz yeterli ve değişik spor tesislerinin, malzeme, eğitici ve öğreticinin varlığı ile gerçekleşebilir. Spora yapılan yatırım bu açıdan ele alındığı zaman, Avrupa konseyi üye ülkeleri içerisinde, 1983 yılı itibarıyla %0.1 oranla genel bütçesinden spora en az para ayıran ülke olduğumuz görülmektedir. Avrupa konseyi ülkeler içerisinde, bütçesinden %5.01 gibi büyük bir oranla Belçika başta gelmektedir. Belçika'da ülke nüfusunun %70 i düzenli olarak spor yapmaktadır. Buna karşılık ülkemizde aktif olarak spor yapanların sayısı %2.23 dir. Ve bu oranla, Avrupa da en az sporla ilgilenen ülke durumunda olduğumuz görülmektedir.

Uluslararası başarının giderek daha önemli bir amaca dönüştüğü günümüzde, spor uzmanları ve spor yöneticileri arasında belirgin görüş ve çalışma ayrılıkları ortaya çıkmaktadır. Başarılı olma kriterleri de; görevde oldukları süre içerisinde alınan madalya sayısı ile değerlendirilmektedir. Bu nedenle çalışmaların çoğunluğu, kısa

sürelî plan ve programlarda yoğunlaşmaktadır. Oysa spor uzmanları daha çok uzun vadeli projelerle spor yatırımlarını gerçekleştirmeyi, sporda başarıyı madalya sayısı yerine başka kriterlerle ölçmeyi planlamak istemektedirler. Ancak yatırımların büyük çoğunluğu, yönetim kadrosunun düşündüğü yönde olmaktadır.

Türk sporunun başarılı olma kriterleri herkese göre değişebilir. Ancak, çoğu kişinin birleştiği ortak görüşler arasında en önemlileri çok sayıda gencin spora katılımını sağlamak, uluslararası standartlarda başarılı olmak ve iyi spor adamları yetiştirmek olabilir.⁶

SPORUN YAYAGINLAŞTIRILMASI AÇISINDAN:

YASAL DÜZENLEMELER VE TÜRK SPOR TEŞKİLATLARI

YASAL DÜZENLEMELER;

A - Anayasa

Anayasamızın 59. Maddesinde;

"Devlet her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet, başarılı sporcuyu korur."

Hükmü bulunmaktadır. Burada da görüleceği üzere, öncelikle devlete beden ve ruhen daha sağlıklı bir toplumun yetiştirilmesini sağlayacak tedbirleri alma görevi verilmiştir. Ayrıca, milli ve milletlerarası spor alanında da ülkemizi en iyi şekilde temsil edecek sporcuları koruma görevi de, yine Anayasada yer almıştır.

Devletin Beden Eğitimi ve Spor alanındaki temel spor politikasını genel hatlarıyla ortaya koyan bir anayasa hükmü dahilinde, sporun ülkemizde her yönüyle gelişip yayılması için gerekli olan temel hususlara yer verilmiştir.⁴²

B - Kalkınma Planları

Ülkemizde, spor ilk kez 1968-1972 yıllarını kapsayan 2. Beş Yıllık kalkınma planında yer almıştır.

a - İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı; (1968-1972)

- Sıhhatli ve sağlam bir kuşak yetiştirilmesinde spor ana eğitim araçları arasında kabul edilecek, spor yapabilecek yaştaki kişileri yalnız seyirci olmak durumundan kurtaracak ve aktif olarak spor faaliyetlerine katarak beden ve ruh sağlığına yardım edecek imkanlar yaratılacak, beden çalışması fikir çalışması ile ahenkli kılınacaktır. Devletin seyir sporunu, düzenleyici rolü geliştirilerek sporla ilgili faaliyetleri topluma yönelten, okul ve halk sporuna öncelik veren bir nitelik kazanacaktır.

- Spor tesislerinin yurt üzerindeki ve çeşitli spor dallarına göre dağılımındaki dengesizlikleri ortadan kaldıracak önceliklerin tanımlanmasında ağırlığı seyir sporu yerine, kitle sporuna verecek bir yatırım politikası izlenecektir.

- Türk sporunun geliştirilmesinden sorumlu olacak kuruluş ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında sıkı işbirliği kurulacak ve faaliyetlerin halk, okul ve üniversite sporuna yönelmesi sağlanacaktır. Bu işbirliği sonucunda beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin sayı ve nitelikçe yeterli olarak yetiştirilmesi, Halk Eğitimi aracılığıyla okuldışı gençliğin spor yapmaya özendirilmesi gerçekleştirilebilecektir. Yetişmiş sporcu eğiticilerin çeşitli kademedeki spor personelini yaygın eğitim programlarıyla yetiştirme imkanları yaratılacaktır.

- Vatandaşlara farklı yetişme imkanları veren çeşitli spor dallarının dengeli gelişmesi için çalışabilecek, tabii gelişimi yavaş olan spor dalları özellikle desteklenecektir.

- Spor yatırımlarına yapılacak kaynaklar bölgeler spor dalları ve hizmet sağlayacakları gruplar arasında dengeli dağılım sağlayacak bir öncelik sırası ile kullanılacaktır.

Bu amaçla çok sayıda çeşitli spor dallarının gelişmesine ve spor yapanların sayısının artırılmasına imkan ve küçük semt tesislerine yönelecektir.

- Spor kulüplerinin içinde buldukları şartların, ilkelerin ışığında değiştirilmesi ve kulüplerin, memleket sporunun kalkınması için yaygın spor ve sosyal faaliyetleri geliştirici niteliğe kavuşturulması zorunludur.

- Spor kulüplerinin faaliyetlerin çok sayıda spor dalına yöneltmeleri teşvik edilecek bu faaliyetler yanında kulüplerin sosyal ve kültürel alanlarda çalışmalar yapmasına yardım edilecektir.

b - Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı; (1973-1977)

Uygar ülkelerde sporcu kaynağı, eğitim kurumları ve spor kulüpleridir. Türkiye'de eğitim kurumları sporcu yetiştirmede yeterli bir kaynak olamamaktadır. Spor kulüplerinin gelişimide diğer ülkelerdeki örneklerinin aksi yönde olmuş tüm kişilerin spor yapması için kurulmaları gerekirken tam aksine küçük bir azınlığın spor

yaptığı, fakat büyük bir kitlenin taraftar ve seyirci olarak ilgilendiği kuruluşlar halinde gelişmişlerdir.

- Sosyal ve Ekonomik kalkınmanın temel unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığının geliştirilmesinde spor büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle spor yapabilecek yaştaki kişileri seyirci olmak durumundan kurtararak aktif olarak spor yapmalarını sağlamak gerekmektedir. Uzun dönemde spor faaliyetleri seyir sporundan kitle sporuna dönüştürülerek okul ve halk sporuna ağırlık verilecektir.

- Toplumun beden ve ruh sağlığını geliştirmek için beden eğitimi ve sporun günlük faaliyetler içine girmesi için imkanlar artırılacak bu konuda tüm kamu ve özel kuruluşların katkıları sağlanacaktır.

- Üçüncü plan döneminde yatırım açısından ağırlık kazanacak olan konu spor yapma isteğinde olan herkese bu imkanı verecek olan spor tesislerinin yapımı ve bu tür tesislerin seyircili spor tesisleri ile dengeli bir biçimde gerçekleştirilmesidir.

- Spor faaliyetlerine katılmanın yaygınlaştırılmasında ve sporun geliştirilmesinde eğitimin ve eğitim kurumların etkili bir araç olarak kullanılması esastır.

- Spor tesislerin yapımında çok yönlü kullanım esas alınacak, mevcut spor tesislerinde öncelikle halk kitlelerinin amatör sporcuların ve öğrencilerin yararlanması sağlanacaktır.

Özellikle çok sayıda kişinin katılabileceği atletizm, yüzme ve cimmastik gibi temel spor dalları ile güreş ve diğer geleneksel spor faaliyetlerinin geliştirilmesine ağırlık verilecek desteklenecektir.

Sporun gelişmesini engelleyen profesyonellik teşvik edilmeyecek devletin her türlü özendirme tedbirleri yalnız amatör kulüpler için uygulanacaktır.

c - Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı; (1979-1983)

-Ekonomik ve toplumsal kalkınmanın temel ögesi olan insanın beden ve ruh sağlığını geliştirmek üzere, sporun bir seyir ve gösteri aracı olmaktan çok okullardan başlayarak örgütlü ve bilimsel bir biçimde kitlelere yayılması temel ilkedir.

- Beden eğitimi ve sporun küçük yaşlardan başlayarak toplumun bütün kesimine yayılması sağlanacaktır. Tüm spor dallarında ve her yaş kademesinde sağlıklı ve başarılı sporcu yetiştirmek amacıyla bölgelerin özelliklerine göre temel spor dallarında spor eğitimi plan ve programları yapılarak ve ulusal düzeyde yürütülecektir.

- Eğitim ve kamu kuruluşlarına ait spor tesis ve salonları hizmet dışı zamanlarda açık tutulacak, okul içi veya okuldışı gençlerin yararlanması sağlanacaktır.

- Spor yatırımlarında geniş halk kitlelerinin yararlandırılması konusuna ağırlık verilecektir. Bu amaçla spor saha ve tesislerin kurulmasında çok amaçlılık ilkesi göz önünde tutulacak bu tür yatırımların gençlerin yoğun olarak buldukları yüksek öğrenim kurumlarına yönlendirilmesi sağlanacaktır.

- Toplu iş yerlerinde ve yerleşme merkezlerinde spor merkezlerinin kurulmasına ve her yaşta spor imkanlarının geliştirilmesine önem verilecektir.

d - Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında; (1985-1989)

Bu plan döneminde Beden Eğitimi ve sporun yaygınlaştırılması ve amatör sporun teşviki esastır.

- Sporun semtlere ve köylere yayılabilmesi için basit ekonomik tesisler, özel idare ve belediyelerin işbirliği ve katkılarıyla gerçekleştirilecektir.

- Kitle sporuna ehemmiyet verilecek ve bunun için gerekli şartlar hazırlanacaktır.

- Okullarda spor ve spor eğitimine ağırlık verilecektir.

- İş yerlerinde beden eğitiminin yapılması sağlanacaktır.

- Spor tesisleri süratle tamamlanacak ve yaygınlaştırılacaktır.

e - Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında; (1990-1994)

- Sağlıklı bir nesil yetiştirilmesinde beden eğitimi ve spor temel eğitim araçlarında kabul edilecek beden ve ruh sağlığının geliştirmek gayesiyle sporun günlük faaliyetler içine girmesi her yaştaki kişilerin seyirci durumundan kurtarılarak aktif spor yapmaları sağlanacak, imkanlar arttırılacak ve amatör sporla uluslararası seviyede başarı gösterecek sporcuların yetiştirilmesi ve detseklenmesine önem verilecektir.

- Spor yapmak isteyen herkese açık olmak kaydıyla düşük maaliyetli ve basit spor tesislerinin mahalli idarelerin katkıları ile semtlere ve köylere kadar yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilecektir.

- Geleneksel spor dallarının daha da geliştirilmesi için gereken tedbirler alınacaktır.

- Spor, eğitim, sağlık ve araştırma merkezleri, arşiv ve dokümantasyon bölümleriyle de desteklenerek yaygınlaştırılacak bu merkezlerde kullanılarak araç ve gereçlerin standart dizasyonu sağlanacaktır. Olarak yer almıştır.

C - Kanunlar

Anayasa ve kalkınma planımızın yanında 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 6 Kasım 1981'de 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 1580 sayılı belediyeler kanununun 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve Spor Kanunu ve kanun niteliği taşıyan kararnamelerde yürürlüğe giren yıllık program ve icra planlarında "**sporun yaygınlaştırılmasına**" ilişkin çeşitli görev ve sorumluluklar ön görülmüştür.

Bu kanunlar içerisinde yer alan önemli bir gelişme olarak; 3289 sayılı Beden Terbiyesi ve spor kanununun "Memur ve işçi sayısı 500'den fazla olan kuruluşlar ve fabrikalar öncelikle kendi personeline beden eğitimi ve spor yaptırmak için ilgili yönetmeliğinde belirtilecek esaslara göre spor tesisleri yapmaya ve antrenör tutmaya mecburdurlar." Görüşünü öngören 26. Maddesini sayabiliriz.

Bu gerçekler gereğince anlaşılmaktadır ki, Devlet eğitim ve spor faaliyetlerinden Türk insanının milli ve manevi değerlerin geliştirilmesi, milli, insani, ahlaki yönden yapıcı, yaratıcı, birleştirici, geliştirici ve yüceltici duygu ve davranışların geliştirilmesini beklemektedir.

Bu kanun ve kanun hükmündeki kararnameler "**sporun yaygınlaştırılması**" olayına maddi-manevi açıdan vermiş olduğu destekler büyük önem arz etmektedir.

D - Spor Şurası:

"Gençlik ve spor şuralarının"

Gençlik ve spor genel müdürlüğünün sürekli kurullar arasında yer alması ile; Türkiye hem genelde, hemde spor dalları düzeyinde çok sayıda toplantı düzenlemiş

kamuoyunun görüş ve önerilerini almak istemiş ya da almıştır. Ancak, teşkilatlanmış bir spor dünyasında istenilen sonuçları hiçte kolay almamış, açıkça bütün toplantıların topluma ve uygulamaya yansımaları yetersiz düzeyde kalmıştır.

Toplum güçlerinin teşkilatlı, devlet ve yönetim birimlerinin çağdaş ve demokratik olduğu bir spor dünyasında kurultayların düzenlenmesi sonuçlandırılması, kararların uygulanması ve izlenmesi, teşkilatsız toplumlara kıyasla çok daha başarılı olmaktadır.

Sporun yaygınlaştırılması açısından bu kurultayların çok önemli yeri vardır. Bu nedenle 8-11 Mayıs 1990 tarihinde Ankara'da toplanan spor şurasında herkes için spor komisyonunun yapmış olduğu çalışmalara değinmek yerinde olacaktır.

Herkes için Spor Komisyon Raporu; (1990)

H.İ.S. komisyon başkanının sunduğu raporda; meselenin önemini günümüz modern toplumunda insanın karşı karşıya kaldığı en tehlikeli hastalıkların başında insan organizmasının hareketsiz kalması bu hareketsizlik öncesi kişinin kaslarının zayıflaması, eklemlerin işlevini kaybetmesine, kas, sinir ve dolaşım sisteminin aksamasına, temel becerilerin körleşmesine sebep olmakta ve insan zindeliğini kaybetmektedir. Bu kayıpları asgariye isteyen bilinçlenmiş toplumla, bir çare olmak üzere spor alanlarında, parklarda trafiğe kapalı caddeler ve doğa içinde uygulanan düzenli çalışmalarla geniş halk kitlelerini herkes için spor uygulamalarına yönlendirmişlerdir. Bu yönlendirme, her toplumda, dil, din, ırk, ekonomi ve kültür farklılıklarından dolayı siyasal, ekonomik, tanıtım, propaganda ve sağlık ağırlıklı olarak ele alınmakla beraber, müşterek gaye, halkın sağlık ve mutluluğudur.

Halkın sağlık ve mutluluğuna rağmen geri kalmış ülkeler hâla halkı seyir sporuna, şampiyonluklara, madalyalara, şov niteliğindeki gösteri sporlarına yöneltmeye teşvik ediyorlar. Bizde uzun yıllar bu yönde uygulama yapan ülkelere biriyiz. Bununla beraber bu geri kalmışlık çemberinden kurtulmak için ileri ülkelerin uyguladığı kitle sporu için girişimlerimiz olmuştur.

Raporumuzun başından beri bahsedilen H.İ.S. kavramı içindeki spordan maksat kişinin kendi isteğiyle, beden eğitimi, oyun, jimnastik, eğlenceli faaliyetlerle, fiziki moral, toplumsal gelişimini sağlamak, dinlenme ve eğlenmesine yardımcı olmaktır.

Böylece yaşayış şekli, yaş ve cinsiyet arasında hiç bir ayırım yapmaksızın ve yetenek düzeyi ne olursa olsun her vatandaşın sağlık ve mutluluğu için sürekli spor yapması ve özürli vatandaşlarımız için de yaşadıkları topluma uymaları kendilerini ispatlama ortamı için gerekli ortamın oluşturulması sağlanacaktır. İnsanın doğal organik ve psikolojik ihtiyaçları içinde yer alan hareket oyunu ile eğlenme ve dinlenmesini sağlamak kuralları yumuşatmak suretiyle daha demokratik ve hoşgörülü bir ortam oluşturmak ve böyle bir ortam içinde kişiye kendini ispatlama imkanı vermek, serbest zamanı değerlendirmek. Toplumun spor kültürünü arttırmak, toplumsal barışı ve dayanışmayı sağlamak, birlik ve beraberlik kavramını geliştirmek.

İnsan-iş ilişkilerini sağlıklı bir düzeye erdirtmek, iş verimliliğini arttırarak, insanın topluma maliyetini azaltmak, her yaş kesiminde insanın sağlık, zindelik, güzellik ve mutluluk şansını arttırmak, sporu kitleye yayarak daha çok elit sporcunun yetişmesine yardımcı olmaktır. Şeklinde dile getirilmiştir.

TÜRK SPOR TEŞKİLATLARI, KURULUŞ, AMAÇ VE GÖREVLERİ;

Spor kuruluşlarından bazıları halkın ihtiyaçları ile sporun ihtiyaçları ortaklaşa değerlendirilerek, kamu kurum ve kuruluşları şeklinde teşkilatlandırılmış kuruluşlardır.

Bunlara ilaveten spor alanındaki ihtiyaçların genişliği dikkate alınarak özel kuruluşların da kamu kurum ve kuruluşların hizmetlerine pararel olarak teşkilatlandıkları görülmektedir.

Demokratik ülkelerdeki genel anlayışta zaten insanların kabiliyetlerini gösterebilmeleri için onlara fırsat verilmesi düşüncesidir. Böylece insanların sevdikleri alanlarda daha fazla hizmet vermelerine imkan tanınmış olmaktadır. Sporda da böyle bir anlayışın yer alması Türk sporunu her zaman daha ileriye götürecektir.

Bu düşünceden hareketle ülkemizdeki spor kuruluşları hizmet ve faaliyetleri ile statüleri bakımından ikiye ayrılmaktadır.

Bunlar;

a) Kamu kurum ve kuruluşları

b) Özel spor kuruluşları (Gönüllü Birlikler) dir.

a - Kamu Kurum ve Kuruluşları

- DEVLET BAKANLIĞI (Spordan Sorumlu)

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Spor Federasyonları

Spor-Toto Teşkilat Müdürlüğü

- MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı

Milli Eğitim İl Müdürlüğü

- ÜNİVERSİTELER

Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri

Üniversite Spor Birlikleri (Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlıkları)

- TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ Spor Bölümleri

b - Özel Spor Kuruluşları (Gönüllü Birlikler)

- Türk sporunun gerek yurt içi gerekse yurtdışındaki hizmet ve faaliyetlerinin en iyi şekilde sevk ve idaresinde spora ait kamu kurum ve kuruluşlarının yanında özel spor kuruluşlarında aynı oranda katkıda buldukları bir gerçektir.

Bu kuruluşlar:

- Spor Kulüpleri
- Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
- Türk Spor Vakfı
- Basın ve Yayın Organlarının Spor Bölümleri. ¹⁴
- Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu
- Gönüllü Birlikler (Dernekler vb.)

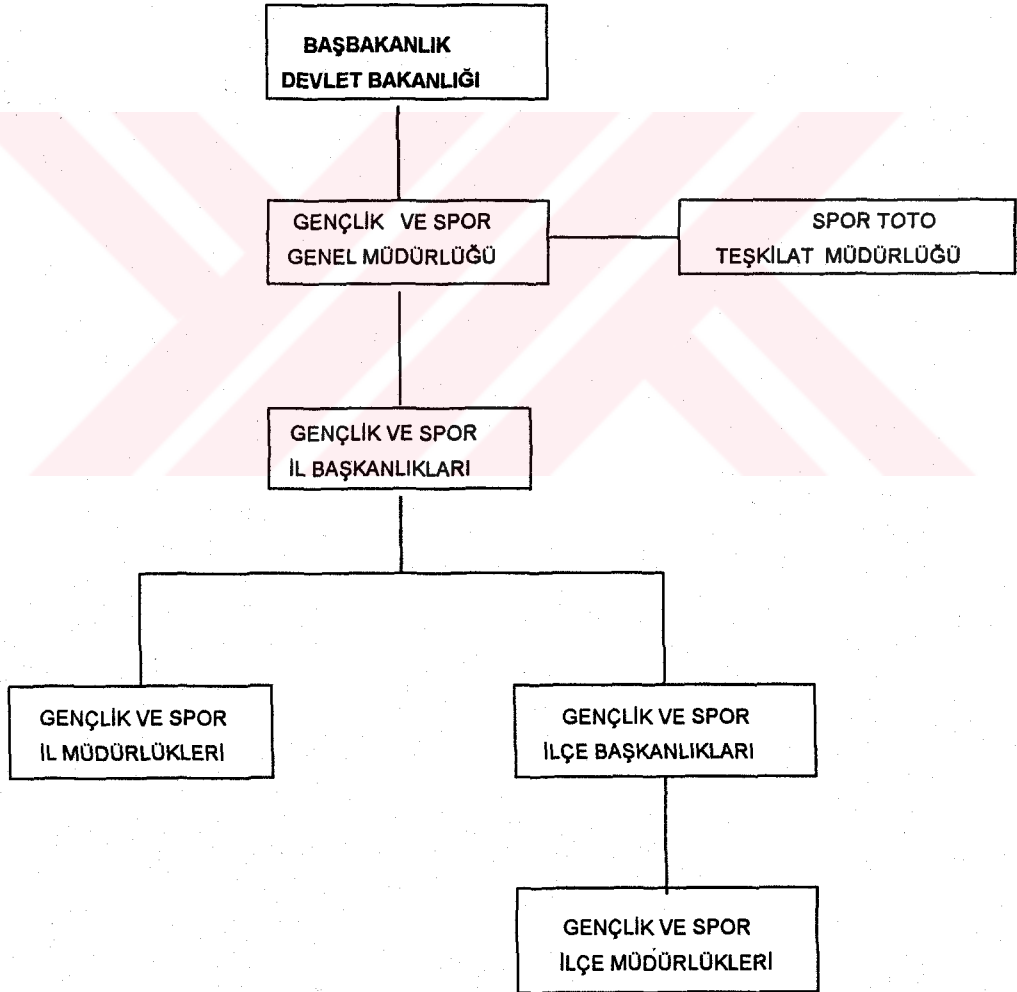
şeklinde teşkilatlanmışlardır.

A - KAMU KURUM VE KURULUŞLARI

1 - Devlet Bakanı (Spordan Sorumlu)

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın sona erdirilerek Milli Eğitim Bakanlığı'nın yeniden kurulması anlamına gelen ve okul dışı gençlik ve spor işlerini 24.1.1989 gün ve 356 sayılı kanun hükmünde kararname, 18 Mart 1989 tarihinden geçerli olmak koşulu ile 2 Mart 1989 gün ve 20096 sayılı resmi gazetede yayınlaması ile Başbakanlığa bağlı sporda sorumlu Devlet Bakanlığı haline getirilmiştir.⁴²

Tablo-4: Spordan Sorumlu Devlet Bakanlığı Teşkilat Şeması

Amaç ve Görevleri

- Her yaştaki, yurttaşlarımızın beden ve akıl yeteneklerini geliştirecek beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin sevk ve idaresini sağlamak.
- Yurt içinde ve milletlerarası alanda ülkemizi en iyi şekilde temsil edebilecek, spor yöneticisi, hakem, antrenör ile diğer spor elemanlarının yetiştirilmesini temin etmek.
- Gençlik ve spor hizmet ve faaliyetleri için gerekli olan spor tesisleri yaptırmak.
- Milletlerarası spor yarışmalarına katılacak milli takımların ve okul takımlarının her türlü ihtiyaçlarını karşılamak.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü

1938 yılında kabul edilen 3530 sayılı kanunla Başbakanlığa bağlı olarak kurulan ve katma bütçeli tüzel kişiliğe haiz bir Genel Müdürlük olan Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü, 1942 yılında Milli Eğitim Bakanlığına, 1960 yılında Başbakanlığa, 1970 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığınca 13,12,1983 gün ve 179 sayılı kanun hükmünde kararname ile Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlanmıştır.

3530 sayılı kanunun günün şartlarına ve ihtiyaçlarına cevap veremez durumuna gelmesi, değişen sosyal, kültürel ve ekonomik şartlar yeni bir kanun çıkarılması gereğini ortaya koymuş ve Genel Müdürlük 28 Mayıs 1986 tarih ve 3289 sayılı "Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü'nün teşkilat ve görevleri hakkında kanun" hükümleri doğrultusunda yeniden teşkilatlanmış, yapısal değişikliğe uğramış, Genel Müdürlüğü'nün maddi imkanları arttırılmıştır.

2 Mart 1989 tarihine kadar Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyetlerini yürüten Genel Müdürlük 356 sayılı kanun hükmünde kararname ile Başbakanlığa bağlanmış ve adı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olmuştur.

Bu defa; 3703 sayılı kanunla bazı maddeleri değiştirilmiş yeni maddeler ilave edilerek teşkilat kanunundaki gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Genel Müdürlük bünyesinde çeşitli hizmet birimler bulunmaktadır. Bunlar;

- Ana Hizmet Birimleri

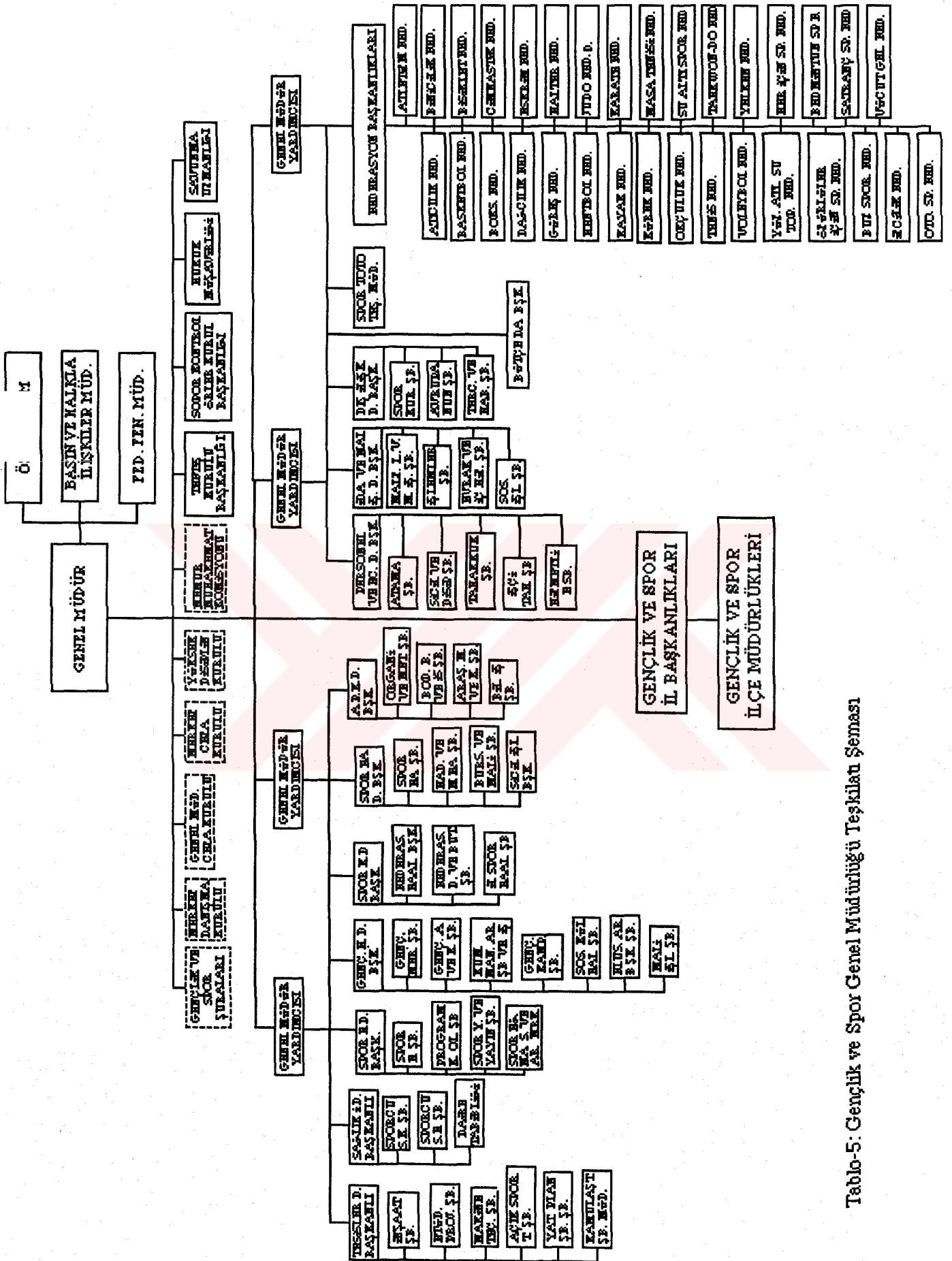
- Danışma ve Denetim Birimleri
- Yardımcı Birimler
- Bağlı Birimler ve Taşra teşkilatlarından meydana gelmektedir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünü hizmet birimlerinin görevleri kanunda açık olarak belirtilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü hizmet ve faaliyetlerini çeşitli kaynaklarda sağladığı gelirlerle amaçlarına uygun olarak yürütmeye çalışmaktadır. ³¹

Amaç ve Görevleri

- Vatandaşın fizik, moral, güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun cimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek.
- Gençlik ve spor bakanlığına bağlı bütün kurumlarının; yurt içi ve yurt dışı spor faaliyetlerini programlamak beden eğitimi ve spor faaliyetlere ait araç, gereç ve benzerleri ihtiyaçları sağlamak.
- Spor faaliyetlerinin programlamak, düzenlemek, yönetmek ve gelişmesini sağlamak, spor idarecisi, antrenör, monitör, spor elemanları ve hakemleri yetiştirmek, eğitmek, sayılarını artırmak, eğitim merkezleri kurmak.
- Spor federasyonlarının kurulması ve spor dallarını belirlemek için gerekli usul ve esasları tayin ve tesbit etmek.
- Sporcu sağlığı ile ilgili tedbirler almak, sporcu sağlığı merkezleri açmak, açtırmak, işletmek, işletilmesine yardımcı olmak, sporcuların sigortalanması işlemlerini yapmak ve yaptırmak.
- Beden eğitimi ve spor alanındaki teknik bilgi ve spora ilgiyi artıracak yayınlar yapmak faaliyetlerde bulunmak.
- Performans sporu yanında ayrıca her yaştaki yurttaşımızın spor yapabilmesinin mümkün olacağı spor tesislerinin yapımını sağlar. Bu yolda ülkemizin milletler arası alanda layıkıyla temsilini sağlamaya çalışır. Bunun için gerekli olan milletler arası

Tablo-5: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilatı Şeması

sporif yarışma standartlarına uygun stadyum, spor salonu, yüzme havuzu, atletizm sahaları gibi spor tesislerini yaptırır.

- Yine merkeze bağlı kuruluşları vasıtasıyla her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve akıl yeteneklerini geliştirebilmek için çeşitli tedbirler alır ve bunun için çeşitli spor faaliyetleri organize eder.

- Başarılı sporculara ve çalıştırıcılarına aynı ve nakdi yardım yapılmasını sağlamak, ödüllendirmek.

- Okul dışı gençliğin boş zamanlarını değerlendirmek ve bir birleri ile daha çok kaynaşmalarını sağlamak için gençlik ile çeşitli gençlik faaliyetleri düzenlemek.

Gençlik faaliyetlerine daha çok önem vermek ve hız kazandırmak amacıyla Genel Müdürlüğün merkez birimleri arasına gençlik hizmetleri dairesi başkanlığı eklenmiştir.

Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri (Taşra Teşkilatı)

Gençlik ve spor genel müdürlüğüne bağlı olarak 80 ilde valilerin il başkanlığını yaptığı Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ilçelerde ise kaymakamların ilçe başkanlığını yaptığı Gençlik ve Spor İlçe Müdürlükleri şeklinde teşkilatlanmış bulunmaktadır.

Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri Genel Müdürlüğünün amaçları doğrultusunda illerdeki spor hizmet ve faaliyetlerini sevk ve idare ederler.³¹

80 ildeki Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin bünyesinde de aynen genel müdürlükte olduğu gibi il müdürlüğünün bütün önemli hizmetlerinin görüşüldüğü il danışma kurulu mevcuttur.

Ayrıca, il hakem komiteleri illerdeki il içi spor faaliyetlerinde görev alacak hakemleri tesbit eder. İldeki hakemlik hizmetlerini düzenler.

İl ceza kurulları ise illerdeki spor faaliyetlerinde spor ahlakına uymayan davranışta bulunan sporcularla ilgili hususları görüşüp karara bağlarlar.

Amaç ve Görevleri

- İl ve ilçenin coğrafi, ekonomik ve tesis durumunu gözönünde bulundurmak suretiyle, yapılacak spor dallarını ve bu spor dallarından öncelikli olanları genel müdürlükle koordineli olarak belirlemek.

- İl ve ilçede sporun yaygınlaştırılması için gerekli tedbirler almak

- İl ve ilçede yapılacak her türlü sportif faaliyetler ile ilgili tedbirler almak.

- Spor kulüplerinin antrenman, yarışma ihtiyaçları için gerekli olan spor tesislerini hizmete hazırlamak.

- Kulüplerle sürekli diyalog kurarak çeşitli yönlerden ihtiyaçlarını karşılamaya çalışmak.

- Deplasmanlı ligi olan spor dalları için gerekli olan organizasyonları yapmak.

- İllerinde bulunan spor yapabilmesi mümkün vatandaşların spor yapabilmesi için özendirici tedbirler ve uygulanmasını sağlamak.

Gençlik ve spor il müdürlükleri bunlara ilaveten genel müdürlükçe verilen ve kanunda belirtilen diğer hizmetleri de yerine getirir. ⁴²

Spor Federasyonları

Gençlik ve spor genel müdürlüğü bünyesinde bulunan spor federasyonları kendi spor dallarına ait alanlardaki hizmet ve faaliyetlerin sevk ve idaresinde tamamen bağımsız olarak çalışırlar.

Genel müdürlük bünyesinde bulunan ve aktif olarak faaliyetlerini sürdüren toplam 32 federasyon bulunmaktadır. ³²

3289 sayılı kanunda, değişiklik yapan 3703 sayılı kanunun 13'üncü maddesi ile Fahri Federasyon Başkanlıklarının seçimle göreve gelmeleri kurullarının teşkili çalışmaları, görev, yetki ve sorumlulukları ile kurullarının atanması, çıkarılan bir yönetmelikle hükme bağlanmıştır. ³¹

Buna Göre:

3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü teşkilat ve görevleri hakkında kanunun 13'üncü maddesiyle değişik 19'uncu maddesinde;

"Federasyon Başkanlarının seçimi kurullarının teşkili, madde 19; Federasyon Başkanları seçimle göreve gelirler ve bu görev fahridir.

Federasyon başkanlarının seçimi, kurullarının teşkili, çalışmaları, görev yetki ve sorumlulukları ile kurullarını atamaya ilişkin hükümler çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Kanunun amir hükmü gereğince Genel Müdürlükçe hazırlanana "Federasyon başkanları yönetmeliği taslağı" 16.9.1993 günü spor kamuoyunun görüşlerine sunulmuş ve 30.9.1993 gününe kadar gelen görüşlerde dikkate alınmak suretiyle yönetmeliğe son şekli verilmiştir.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Danışma Kurulu 19 Ekim 1993 günü yapılan toplantısında uygun görülen ve Bakanlık Makamının oluru alınan yönetmelik, 27 Ekim 1993 tarih ve 21741 sayılı resmi gazete'de "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyon Başkanları Seçim Yönetmeliği" adı altında yayınlamak suretiyle yürürlüğe girmiştir.

Gençlik ve spor genel müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren federasyonlar:

1. Atıcılık ve Avcılık	12. Güreş	23. Otomobil Sporları
2. Atletizm	13. Halter	24. Özürlüler Spor
3. Basketbo	14. Hentbol	25. Satranç
4. Bedminton	15. Herkes için Spor	26. Sualtı Sporları
5. Binicilik	16. İzcilik	27. Taekwondo
6. Bisiklet-Mot. ve Triatlon	17. Judo	28. Tenis
7. Boks	18. Karate	29. Voleybol
8. Buz Sporları	19. Kayak	30. Vücut Geliştirme
9. Cimnastik	20. Kürek ve Kano	31. Yelken
10. Dağcılık	21. Masa Tenisi	32. Yüzme, Atlama, Sutopu
11. Eskrim	22. Okçuluk	

Tablo-6. Gençlik ve Spor Müdürlüğü Bünyesinde Faaliyet Gösteren Federasyonların Dağılımı

Amaç ve Görevleri:

- Spor federasyonları, kendi spor dallarının yurt içinde ve yurt dışında yapılan her türlü müsabaka, toplantı, kamp seminer gibi faaliyetlerinin sevk ve idaresinden sorumludur.

- Her spor federasyonu bünyesindeki sporcuların eğitimlerinde ve yetiştirilmelerinde gerekli olan antrenörlerin yetiştirilmelerini sağlar. Hakem kursları düzenler. Başarılı ve başarıya aday sporcular için kamplar, gelişim kursları düzenlenir.

- Sporcu antrenör, hakem, spor yöneticileri ve diğer görevlileri için eğitici yayınların hazırlanmasını sağlar.

- Spor dallarına ihtiyacı olan spor tesislerinin yapımında destek ve yardımcı olur.

- Spor dallarında yurt içi yarışmalar düzenler.

- Yarışma sporcusu olmayan çeşitli yaştaki yurttaşlarında kendi spor dallarında spor yapabilmeleri için her türlü imkanlardan yararlandırılmasına çalışırlar.¹⁴

Spor federasyonları yaptıkları hizmetlerden dolayı genel müdürlük makamına karşı sorumludurlar.³²

Spor-Toto Teşkilat Müdürlüğü

Spor-Toto Teşkilat Müdürlüğü 29.4.1959 tarihinde çıkarılan 7258 sayılı yasayla Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı özel bütçeli bir teşkilat olarak kurulmuştur. 7258 sayılı yasanın 6. Maddesi uyarınca 15.2.1965 gün ve 6/4372 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulan tüzük ve bu tüzüğe dayalı olarak çıkarılan yönetmeliklerle sevk ve idare olunmaktadır.

Amaç ve Görevleri:

Kurulduğu günden bu tarafa ülkemizde Türk sporunun gelişmesine ve Türk gençliğinin sorunlarının çözümüne katkıda bulunacak en önemli kaynaklardan biri olmuştur. Her türlü spor-saha ve tesislerinin yapım ve onarımlarına maddi katkı sağlayacak spor-alet ve vasıta malzemesi temin etmek, her çeşit spor faaliyetlerinde

etkin rol oynamak ve Türk sporunun gelişmesi doğrultusunda yapılacak işlere sarfedilmek üzere Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne kaynak yaratmaktır.

Spor-Toto teşkilat müdürlüğünün hizmetleri bayilikler ve başbayilikler aracılığıyla yürütülmektedir.

1986 Yılından itibaren bu teşkilat bünyesinde Spor-Toto adı altında bir başka müşterek bahis oyunu oynatılmaya başlanmıştır.

Avrupa ülkelerinde yıllardır yoğun bir şekilde uygulanan sistem-toto ve sistem loto uygulamasına geçmek ve ülkemizde de oynatabilmek amacıyla çalışmalar yapılmaktadır.

Tüm dünya ülkelerinin toto kuruluşlarını çatısı altında toplayan İNTER-TOTO ya Spor-Toto teşkilata üye olup bu kuruluşun çalışmalarını yakından takip etmekte ve zaman zaman çalışmalara fiilen katılmaktadır.³¹

Milli Eğitim Bakanlığı

3 Mayıs 1920'de TBMM'nin kurduğu Bakanlıklar arasında "Maarif Vekaleti" de vardı. Bu kuruluşun daha sonraki yıllarda adı bir kaç kez değiştirilmiştir. Kültür Bakanlığı (1935) Maarif Vekilliği (1941) Milli Eğitim Bakanlığı (1946) Maarif Vekaleti (1954) Milli Eğitim Bakanlığı (1961) Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı (Aralık 1983) Milli Eğitim Bakanlığı (Mart 1989) olmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı Merkez teşkilatına bağlı çeşitli genel müdürlükler ve dairelerde bir çok kez ad değiştirmiş bir kısmı kaldırılmış, yeni yeni kurulanlar olmuştur.⁷

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu gereği; Türk Milli Eğitiminin genel amacı; Türk Milletinin bütün fertlerini beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde geliştirmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak tayin ve tesbit edilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor İşlerinden Sorumlu Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı oluşturularak yapılan

tüm spor organizasyonları Milli Eğitim Bakanlığı amaçları doğrultusunda bu daire başkanlığınca ve daha sağlıklı yürütülmektedir.

Ayrıca Milli Eğitim Bakanlığı'nda Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü gibi taşra teşkilatlanması ile 80 ilde ve bağlı ilçelerde **Milli Eğitim İl ve İlçe Müdürlükleri** şeklinde teşkilatlanmış Milli Eğitim İl Müdürlükleri bünyesinde de okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Şube Müdürlükleri oluşturulmuştur.

1992 de en son değişiklikleriyle Bakanlığın Merkez ve Taşra teşkilatı (tablo.7)'de görüldüğü gibi düzenlenmiştir.

Amaç ve Görevleri

Merkez taşra teşkilatları ve okul içi beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığı koordineli olarak aşağıdaki amaç ve görevler doğrultusunda faaliyetde bulunmaktadır:

- Okul gençliğinin beden eğitimi ve spor faaliyetleri yolu ile daha sağlıklı yetiştirmek, bu amaçla ilk ve orta dereceli okullarda beden eğitimi derslerinin okutulmasını ve müfredat programlarını hazırlamak

- Okulların ihtiyacı olan beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilmesi ve görevlendirilmesinde Yüksek Öğretim Kurumu ve Üniversitelerin Beden eğitimi ve spor bölümleri ile işbirliği içerisinde görevlendirilmelerinde gerekli hizmetleri yerine getirmek

- İzcilik ve çeşitli gençlik faaliyetleri ile gençliğin boş zamanlarını değerlendirme amacı ile izcilik ve gençlik kampları düzenlemek.

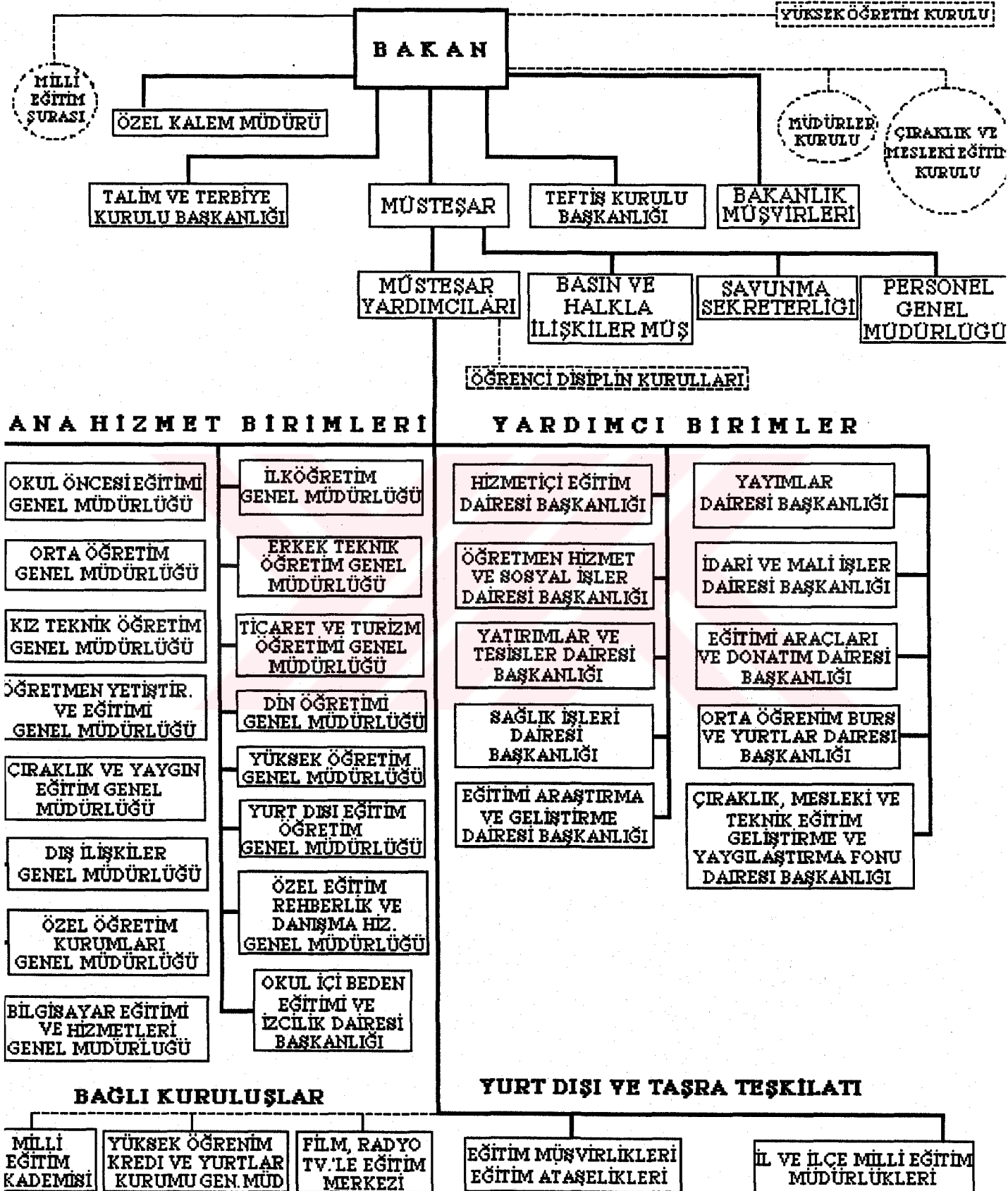
- Milletlerarası spor yarışmalarına katılacak okul takımlarının her türlü ihtiyaçlarını sağlamak.

- Okullar ve okullar arası spor faaliyetlerini yaygınlaştırmak ve okul gençliğini spora teşvik etmek amacı ile ilk, orta, lise ve dengi okulların spor yarışmalarını organize etmek.

- Okul içi ve okul dışı gençliğin beden eğitimi ve spor ile gençlik sorunları konusundaki bilgi ve görgülerini artırmak amacı ile çeşitli yayınlar hazırlamak, hazırlatmak, yabancı yayınları tercüme ettirerek hizmete sunmaktır.

- Gençlik ve spor faaliyetleri alanında diğer ülkelerle ve milletlerarası kuruluşlarla işbirliği yapmaktır.

Bunlara ilaveten Gençlik ve Spor alanında pek çok hizmetleri yine en iyi şekilde yerine getirmeye çalışmaktadır. ¹⁴

Tablo-7: Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı Şeması

Üniversiteler

4.11.1981 Tarih ve 2547 sayılı "Yüksek Öğretim Kanunu" na göre;

Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; Fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yüksek öğretim kurumudur.

Yüksek Öğretimin Amacı

Yasanın dördüncü maddesi Yüksek Öğretimin amaçları şöyle belirlemiştir: Öğrencilerini;

- Atatürk İnkılapları ve İlkeleri doğrultusunda Atatürk Milliyetçiliğine bağlı,
- Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan, Türk olmanın şeref ve mutluluğunu duyan
- Türkiye Cumhuriyeti Devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren,
- Hür ve bilimsel düşünce gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip insan haklarına saygılı
- Beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş
- İlgil ve yetenekleri yönünde yurt kalkınmasına ve ihtiyaçlarına cevap verecek, aynı zamanda, kendi geçim ve mutluluğunu sağlayacak bir mesleğin bilgi, beceri, davranış ve genel kültürüne sahip, vatandaşlar olarak yetiştirmek.
- Türk Devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün olarak, refah ve mutluluğunu artırmak amacıyla, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunacak ve hızlandıracak programlar uygulayarak, çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı ve seçkin bir ortağı haline gelmesini sağlamak
- Yüksek öğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verileri yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurtiçi ve yurtdışı kurumlarla işbirliği yapmak

suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktır.

Yüksek Öğretim Kuruluş Sistemi

Yüksek öğretim kurulu, tüm yüksek öğretimi düzenleyen ve yüksek öğretim kurumlarının faaliyetlerine yön veren bu kanunla kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, sürekli görev yapan bir kuruluştur. Yüksek öğretim kuruluna; Yüksek Öğretim Denetleme kurulu, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi ile gerekli planlama, araştırma, geliştirme, değerlendirme, bütçe yatırım ve koordinasyon faaliyetleri ile ilgili birimler bağlıdır.³⁰

Üniversitelerin spor fonksiyonlarını yerine getiren kurumlar ise;

Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri

20 Temmuz 1982 ve 41 sayılı Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı hakkındaki kanun hükmünde kararname ile tüm yüksek öğretim kurumları yeniden teşkilatlanmaya tabi tutulmuştur. Böylece yeni üniversiteler, enstitüler ve fakülteler kurulmuştur veya bazılarının adları değiştirilmiştir. Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı olarak "Beden Eğitimi ve Spor Bölümleri" kurulmuştur.

Yüksek öğretim kurumları teşkilatı hakkındaki 41 sayılı kanun hükmünde kararname 30 Mart 1983'de 2809 sayılı kanunla aynen kabul edilmiştir.

Kurulan bu beden eğitimi ve spor bölümlerinin genel olarak amacı 2547 sayılı Yüksek Öğretim kanunu'nun 4. Maddesindeki amaçlara ve 5. Maddesindeki belirlenen ana ilkelere dayalı olarak eğitim kurumlarına (İlk, orta, lise ve üniversiteler için) beden eğitimi spor öğretmeni ile her türlü kamu ve özel kuruluşlar için antrenör yetiştirmek olarak belirtilmiştir.¹²

Üniversitelerin beden eğitimi ve spor bölümleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı kuruluşları olan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, spor federasyonları ile sürekli işbirliği halindedir.

Ayrıca beden eğitimi ve spor anabilimdalı başkanlıklarına yüksek lisans-doktora gibi eğitim çalışmalarında da bulunmaktadır.

Üniversite Spor Birlikleri

Sağlık-Kültür ve Spor Daire Başkanlıkları

124 Sayılı Yüksek Öğretim Kurumları üst kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarının idari teşkilatının yeniden düzenlenmesi hakkındaki kararnamenin 32. Maddesinde "öğrencilerin ve personelin kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak faaliyetleri düzenlemek görevi" sağlık, kültür ve spor daire başkanlığına verilmiştir.

3.2.1984 tarih ve 1831 sayılı resmi gazetede yayımlanan ve halen yürürlükte olan "Yüksek Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 10.uncu Maddesi ile bu Daire Başkanlığının görev ve hizmetleri şöyledir:

1. Sağlık Hizmetleri
2. Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri
3. Sosyal Hizmetler
4. Kültürel Hizmetler
5. Spor Hizmetleri dir.

Amaç ve Görevleri

Madde 17: Dairede; spor hizmetleri olarak öğrencilerin ve çalışanların beden sağlıklarını korumak ve geliştirmek, onlara disiplinle çalışma alışkanlığı kazandırmak, spora ilgi duymalarını sağlamak, enerjilerini bu olumlu yöne yöneltmek, boş zamanlarını değerlendirmek için ilgi duydukları spor dalında çalışmalarını sağlamak üzere aşağıdaki hizmetler yürütülür.

a) Grup çalışmaları ve karşılaşmalar düzenlemek, spor birlikleri kurmak

b) Bu amaçlarla kurulmuş bulunan yurtdışı ve yurt içi kuruluşlarla işbirliği yaparak, bu alandaki çalışmalarını yaygınlaştırmak, üniversiteyi temsilen öğrencilerin yarışma ve karşılaşmalara katılmalarını sağlamak.

c) Üniversitelerin tüm spor tesis ve malzemelerinin tek elden kullanılmasını, elemanların planlı bir şekilde çalışmalarını ve bir merkezden yönetilmelerini sağlamaktır.²⁷

Üniversitelerin beden eğitimi ve spor birliklerinin esas kuruluş amaçlarına gelince bu birlikler üniversitenin spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek için kurulmuşlardır.

Spor birlikleri, üniversite gençliğini spor yapmaya özendirici tedbirler alır. Üniversite bünyesinde ihtiyaca uygun spor tesisleri kurar.

Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce, üniversitelerarası spor yarışmalarına üniversiteleri bünyesindeki çeşitli okul takımlarının iştirak etmelerini sağlarlar.¹⁴

Türk Silahlı Kuvvetleri Spor Bölümleri

Türk Silahlı Kuvvetleri bünyesindeki faaliyetler savaş beden eğitimi ve spor faaliyetleri olarak yürütülmektedir. Yapılan beden eğitimi ve spor faaliyetlerinde temel prensiplerden en önemlisi bu faaliyetlerin disiplinli ve bilinçli olarak yapılmasını sağlamaktadır.

Silahlı kuvvetler bünyesindeki beden eğitimi ve spor faaliyetleri Genel Kurmay Başkanlığının Savaş Beden Eğitimi ve Spor yönergesinde belirtilen esaslar dahilinde sürdürülür. Ayrıca her kuvvet komutanlığının kendisine ait özel savaş beden eğitimi ve spor eğitimi programları vardır.

Amaç ve Görevleri

Amaç beden eğitimi ve spor faaliyetleri yolu ile Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı olan sağlıklı, çevik ve kuvvetli askerlerin yetişmelerini temin etmek, savaşta ve barışta düşmana karşı yurt savunmasına hazır bulundurmaktır.

Ancak Silahlı Kuvvetler bünyesindeki beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin en önemli faydalarından birisi de, spor yapan gençlerimizin asker yuvasında da formlarını devam ettirmesini sağlarken, askerlik çağına gelmiş ancak çeşitli sebeplerle çok

kabiliyetli olduğu halde spor yapma fırsatı bulamamış gençleri tesbit edip bunları Türk sporuna kazandırmasıdır.

Bunlara ilaveten Silahlı Kuvvetler bünyesinde çeşitli spor dallarında kurulan takımlar il müdürlükleri bünyesindeki spor yarışmalarına bazı spor dallarında ise deplasmanlı Türkiye liglerine iştirak etmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri ülkemizin en büyük ve en önemli spor kaynaklarından birisidir.¹⁴

B - ÖZEL SPOR KURULUŞLARI (Gönüllü Birlikler)

- Spor Kulüpleri

Spor kulüpleri eskiden olduğu gibi şimdide 4 Kasım 1983 tarihinde kabul edilen 2908 sayılı dernekler kanununa göre kurulurlar. Bütün spor kulüpleri dernek olarak kurulur ve spor faaliyetlerini sürdürürler.

Ancak spor kulüpleri dernekler kanununa göre kurulduktan sonra Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü "Spor Teşekkülleri Tescil Yönetmenliği"ne göre Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne Tescilleri yapıldıktan sonra resmen spor kulübü özelliğini kazanırlar.

Amaç ve Görevleri

Dernekler kanununa göre kurulan spor kulüplerinin kuruluşlarında amaçları, üyelerinin spor yapmalarını sağlayarak onların beden ve ruhen daha sağlıklı olmalarına katkıda bulunmak spor dallarında takımlar oluşturarak yarışmalara iştirak etmek ülkemizi yurt içi ve yurt dışında başarıyla temsil edecek sporcular yetiştirmektir.

Spor kulüpleri buldukları yörenin yurttaşlarının arzuları yine yörenin iklim şartları, spor tesislerinin durumu yörenin nüfus yoğunluğu ile spor malzemeleri dikkate alınarak hangi spor dallarında faaliyet göstereceklerini tesbit ederler.

Spor kulüplerinin kuruluşunda ve bünyesinde her meslekten ve toplumun her kesiminden insanlar gerek üye gerekse sporcu olarak görev alırlar. Bunun içinde spor kulüplerini toplum yuvaları olarak adlandırmak mümkündür.

Gönüllü olarak insanların bir araya gelerek kurduğu spor kulüpleri hizmetlerini tamamen üyelerinden sağladıkları aidatlar ve çeşitli organizasyonlardan elde ettikleri gelirlere yürütürler.

Ülkemizde profesyonel futbolun dışındaki bütün spor dallarında faaliyetler amatör olarak yapılır. Bu kulüplerden profesyonel futbol dalında faaliyet gösteren kulüpler ise profesyonel futbola ait yönetmeliklere göre faaliyetlerini sürdürdüler.¹⁴

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi

Ülkemizde olimpiyat komitesinin ilk kuruluş yılı olarak 1907 yılını söylemek mümkündür. Ancak, milli olimpiyat komitesinin resmi olarak kuruluşu 1922 yılında gerçekleşmiştir. Selim Sırrı Tarcan ile arkadaşları tarafından kurulan Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı ile birlikte ülkemizin en eski spor kuruluşudur.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi 1922 yılında kurulduktan sonra 1962 yılına kadar Beden Tebiyesi Genel Müdürlüğüne bağımlı kalmıştır.

1962 yılında dernekler kanununa göre tüzüğünü hazırlayarak yeniden kurulmuştur. 1964 yılında milli kelimesini alarak uluslararası olimpiyat komitesi, statüsüne uygun olarak ülkemizde amatör sporu ve spor ruhunu, olimpiyat hareketlerini geliştirmek, yaymak, korumak ve kuvvetlendirmek, bu amaca uygun araştırmalar yapmak ve yaptırmak. Türk sporcularının olimpiyat oyunlarına ve benzerleri bölgesel oyunlara katılmalarını sağlayacak işlemleri yapmak gerektiğinde bu oyunları Türkiye'de düzenlemek amacıyla Bakanlar Kurulunun 25.7.1970 gün ve 7/1070 sayılı kararı ile ve 1973 yılında ise Türkiye kelimesini kullanmasına Bakanlar Kuğrulunca izin verilmesi ile Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi adı altında kamu yararına çalışan bir demektir.

Cumhurbaşkanı komitenin hamisi, Başbakan ise Fahri başkandır. Türkiye Milli Olimpiyat komitesi hizmet ve faaliyetlerini tüzük ve yönetmeliklerine belirtilen esaslar dahilinde ve uluslararası olimpiyat komitesinin talimatlarına uygun olarak müstakil fakat gençlik ve spor genel müdürlüğü ve spor federasyonları ile koordinasyon ve işbirliği içinde yürütür.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, uluslararası olimpiyat komitesinin (CIO) üyesidir. Ayrıca bu komitede Türkiye'yi temsil eden bir üyemizde yer almaktadır.

Amaç ve Görevleri

Merkezi İstanbul'da bulunan derneğin görevleri şunlardır:

Türkiye'de amatörlük ve olimpiyat ruhunu geliştirmek, yaymak ve kuvvetlendirmek. Türkiye'nin olimpiyat oyunlarına, benzeri oyunlara ve bunlarla ilgili kongrelerde diğer toplantılarına katılmasını sağlamak.

- Olimpiyatlara ve benzeri oyunlara katılacak Türk sporcularının amatörlüklerini ve bu müsabakalara katılım liyakatlarını inceleyip tasdik etmek. Olimpiyat ve benzeri kafilelerini düzenleyip donatmak, yönetim ve yönlendirme, yerleştirme ve murakabesini yapmak.

- İlgili federasyonlarla işbirliği yaparak amatörlük durumlarını kesin olarak karara bağlamak.

- Federasyonlara, olimpiyat ve benzeri oyunlara katılmalarını kolaylaştıracak önerilerde bulunmak.

- Olimpiyatların ülkemizde tertiplenmesi için girişimlerde bulunmak.

- Olimpiyat fikrini ve hareketlerini geliştirmek, yaymak, korunmak ve kuvvetlendirmek, bu amaca uygun araştırmalar yapmak ve yaptırmak.¹⁴

26.3.1992 tarihinde İstanbul olimpiyat oyunları kanun taslağı B.aşbakanlıkça TBMM'ne sunulmuş 20.4.1992'de TBMM İçişleri Komisyonunda gelen taslak plan ve bütçe komisyonunda benimsenerek genel kurul'a sevk edilmiştir. Genel Kurul'da 30.4.1992 tarihinde görüşülerek kabul edilen ve 4.5.1992 günü Cumhurbaşkanlığınca onaylanarak 5.5.1992 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 3796 sayılı "**İstanbul kentinde yapılacak olimpiyat oyunlar kanunu**" şeklinde dir.

Türkiye bu konuda kanun yapma özelliğine sahip ülke ünvanını almıştır.³¹

Türk Spor Vakfı

Türk spor vakfı 19.9.1974 tarihinde Burhan Felek ve Turgut Atakol tarafından kurulmuştur.

Vakıf hizmet ve faaliyetlerini Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi ve Gençlik Spor Genel Müdürlüğü ile koordinasyon ve işbirliği içerisinde yürütür.

Türk sporuna hizmet vermek amacıyla kurulmuş olan vakfın en önemli gelir kaynağını spor faaliyetlerinden vakıf için ayrılan pay teşkil etmektedir.

Üstün yetenekli erkek ve bayan amatör sporcuların milli temsilcilik görevlerindeki çabalarının, Türk toplumu tarafından madden ve manen desteklenmesi gayesi ile çalışan Türk Spor Vakfı özellikle uluslararası amatörlük kaidelerini ihmal etmemek şartıyla görev yapmaktadır.

Amaç ve Görevleri

- Amatör sporcunun yarışmalara en iyi şekilde hazırlanmasını sağlamak amacıyla her türlü yardımda bulunmak.
- Sporcunun arzu ve heveslerine göre yetenekli olduğu dallarda yetişmesini desteklemek.
- Ticari ve politik amaçlar dışında, sporcunun görgü, sağlık, karakter gelişmesi ile fizik, moral kültürel eğitimini sağlamak ve teşvik etmek.
- Türk sporunun gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla bilimsel araştırmalar yapmak.
- Tüm branşlarda spor eğitimi ve bilimini geliştirecek yayınlarda bulunmak.
- İdari ve teknik konularda yöneticiler yetiştirerek, kurs seminer vs. düzenlemektir.³⁹

Basın ve Yayın Kuruluşlarının Spor Bölümleri

Her alanda olduğu gibi spor alanında da kamuoyunun görüş ve önerileri ile göstereceği ilgi başarıya önemli oranda katkıda bulunmakta ve etkili olmaktadır. Bu

nedenle yayın kuruluşlarının bu hizmet ve faaliyetlerin sevk ve idaresindeki ileri sürdükleri görüş ve öneriler dikkate alınır ve değerlendirilirler.

Çünkü basın ve yayın organları görüş ve önerileri ile görülebilen aksaklıklar veya hizmetlerin daha iyi yürüyebilmesi için gerekli düşünceleri kamu oyununun yani vatandaşların değerlendirilmesinden geçirmek suretiyle ilgili kişi ve kuruluşlara aktarmaktadır. Böylece uygulamalardan kamuoyunu'da haberdar etmektedir. Vatandaşların uygulamalarla ilgili varsa tepkisi veya olumlu görüşlerinin yöneticilere yansımaları da bu yoldan sağlamaktadır.

Basın yayın kuruluşlarının spor bölümleri hergün spor alanlarındaki görüşleri ve uygulamaları ülkemizin her tarafına zamanında ulaştırmaktadır.

Ayrıca yurt içindeki spor faaliyetlerine ilişkin haberlerin yanında dünyada önemli olayları ile haberlerini de yine basın yayın organları aracılığı ile anında öğrenmemiz mümkün olmaktadır.

Uluslararası bir spor yarışmasına katılacak bir sporcu, rakiplerini basın ve yayın organları vasıtasıyla önceden tanıyabilmektedir.

- Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT)'nin spor bölümü (kamu kuruluşu)

- Haber Ajansları

- Mahalli Gazeteler

- Gazetelerin Spor Bölümleri

- Spor alanında yayın yapan diğer özel kurum ve kuruluşları (dergi vb.)

Ülkemizde bulunan önemli basın yayın kuruluşlarıdır.

Amaç ve Görevleri ;

- Spora ilişkin çeşitli eğitici makaleler, yayınlar hazırlamak ve kamu oyunun bilgisine sunmak,

- Spora ilişkin yeni gelişmelerden spor kuruluşlarını ve vatandaşları haberdar etmek,

- Spor kuruluşları ile kamuoyunun arasında bir köprü görevi yapan basın ve yayın organları, sporu vatandaşları sevdirmeye çalışırken sporun faydalarından bahsederek spor yapması mümkün olanı spora yönlendirmeye çalışmaktadır.¹⁴

Ayrıca bu bünyede oluşan **Türk Spor Yazarları ve Spor Kulübü Derneğine** değinmeden geçemeyeceğiz; 14 Nisan 1963 günü kurulmuş olan TSYD. Genel merkezi İstanbul'dadır.

Derneğin amacı Türk basınında çalışan spor gazetecilerini bir çatı altında toplayarak, onların meslekleriyle ilgili ve ekonomik, sosyal, kültürel hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmek ve spor yapma gereksinimleri karşılamak, yetenekli gençlerin bilimsel yollardan yetiştirilerek, amatör spor dallarında gelişmelerini ve TSYD kulübü adı altında yarışmalara katılmalarını sağlamaktır.

- Türk sporunun gelişmesi ve gençliğin bu yolda özendirilmesi için basına düşecek görevlerin yerine getirilmesini sağlamaya yasaların izin ve imkan verdiği ölçüde başka ülkelerin spor gazetecileriyle meslek kolaylıkları, eğitim ve karşılıklı işbirliği açısından ilişkiler sağlamak, dernek üyelerinin spor yapma gereksinimi karşılamak, ülkede sporun yayılması ve gençliğin özendirilmesi için yayınlar ve organizasyonlar yapmak, kurs, seminer, konferans, açık oturum ve benzeri toplantılar tertiplemek.

Dernek üyelerinin ve derneğe bağlı sporcuların yararlanması için her çeşit spor tesisleri edinmek, sahip olduğu yada kullanma hakkını elde ettiği tesisleri gerekirse başka spor kuruluşlarına açmak.

- Dernek sporcularının katılması şartı aranmaksızın spor organizasyonları yapmak, gerektiğinde yabancı sporcuların da katılmasını sağlamak.

- Türk sporunun gelişmesi ve spor sevgisinin yurt düzeyinde yayılması için her çeşit atılıma geçmektir.³⁹

Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu

Sporun yaygınlaşmasına önemli katkıları olan A.S.K.F.'na değinecek olursak, ülkemizde, yürürlükteki dernekler yasasına göre spor kulüplerinin üst kuruluş oluşturmalarının ilk örneği Ankara'da verildi. Ankara'nın Aydınlıkevler,

Kızılcahamam, Cihanspor ve İstatistik Enstitüsü spor kulüpleri birleşerek 17 Aralık 1974 tarihinde TC. Ankara Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu oluşturuldu.

Daha sonra ise Bursa, Trabzon ve Samsun amatör spor kulüpleri konfederasyonu oluşturuldu.

Konfederasyon 11 Ağustos 1987 gün ve 12003 sayılı Bakanlar kurulu karnamesi ile "Kamu yararına derneklerden" sayıldı.

09/09/1987 gün 87/12098 sayılı kararname ile de isminin başına "Türkiye" kelimesi kullanma izni aldı.

Konfederasyon 2908 sayılı dernekler yasasının 57. Maddesi ile 28.7.1985 gün ve 18825 sayılı resmi gazetede yayınlanan Gençlik ve Spor kulüpleri yönetmeliğinin 31.maddesine göre, her ilde birer amatör kulüpleri federasyonu kurmaktadır.

Amaç ve Görevleri

- Spor kulüplerini federasyonlar şeklinde bütünleşmek, kulüplerin lokal, tesis, araç, sağlık ve sosyal güvenlik, eğitim ve yayın sorunlarının çözümüne doğru olan veya dolaylı olarak katkıda bulunmak.

- Spor kulüplerine sağlıklı ve sürekli gelir kaynakları sağlamak

- Spor kulüpleri ve mensuplarının, spor yönetimine katılmalarına yardımcı olmak.

- Sporda Devlet kuruluşları ile spor kulüpleri arasında iletişim kurmak, devlet-toplum ilişkisini güçlendirmek.

- Spor kulüplerinin eğitilmiş yöneticilere sahip olmasına katkıda bulunmak.

- Spor araç ve gereçleri alanında kooperatifleşmeye önderlik etmek, amatör sporun TRT, basın ve toplum güçleri içinde gerçek yerini almasına çalışmak, haklarını savunmak ve yeni haklar elde etmek, sporla ilgili devlet kuruluşlarına yardımcı olmaktır.³⁹

AMAÇ ve ÖNEM

Amaç:

Bu Araştırmanın amacı:

Fırat Havzasında bulunan ve Fırat Üniversitesinin ilgi alanındaki **Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş** illerindeki spor Teşkilatlarının (Kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü birlikler) Yasal düzenlemeler, kalkınma planları ve projeler çerçevesinde, sporun yaygınlaştırılmasına olan katkılarını ve eksikliklerini ortaya koymak, Mevzuat noktasında engelleri belirlemek ve uyuglayabilecek öneriler de bulunmak dır.

Ayrıca;

1-Yasal Düzenlemeler çerçevesinde yöredeki spor teşkilatlarının, Sporun yaygınlaştırılmasında, şu andaki ve ileriye yönelik, Eğitim, Altyapı, Organizasyon Çalışmalarını ve yapmış oldukları faaliyetleri ve karşılaştıkları problemleri tesbit etmek.

2-Yörede Spor yatırımı olarak planlanmış hizmetlerin ve hedeflerin gerçekleştirilme durumunu tesbit etmek

3-Yörede Spor bünyesinde yer alan mevcut; Sporcu, Eğitimci, Antrenör, Hakem, Yönetici ve Tesislerin Çağ Nüfusuna oranını ve yörede yaygınlaşma düzeyini tesbit etmek

4-Kamu kurum ve kuruluşları ile Gönüllü birliklerin koordinasyonu ve yöre halkının katılımlarını tesbit etmektir.

Önem;

Dünyanın birçok ülkesi gibi Türkiye'de spor politikasının esas amacı öncelikle sporun bütün ülkede yaygınlaştırılmasıdır. Daha sonra oluşan bu spor seviyesinin kalite yükselmesini gerçekleştirmektir. Sporda mevcut durumun tesbit edilmesi, yaygınlaştırmada kullanılacak araçlar ve milli bir politika oluşturulmasında gözönünde bulundurulacak elemanlardan spor teşkilatları önemli rol oynamaktadır.

Devletin Beden Eğitimi ve Spor alanındaki temel spor politikasını genel hatlarıyla ortaya koyan bir anayasa hükmü dahilinde, sporun ülkemiz de her yönüyle gelişip yayılması için gerekli olan temel hususlara yer verilmiştir. Diğer taraftan ikinci beş yıllık kalkınma planından itibaren değişik planlarda da aynı konu yer almış bulunmaktadır.

Anayasa ve kalkınma planlarının yanında Milli Eğitim Temel Kanunu, Yüksek Öğretim Kanunu, Belediyeler Kanununun, Beden Terbiyesi ve Spor Kanunu ve kanun niteliği taşıyan kararnamelerde yürürlüğe giren yıllık plan ve icra planlarında "sporun yaygınlaştırılmasına" ilişkin çeşitli görev ve sorumluluklar ön görülmüştür.

Bu gerçekler gereğince anlaşılmaktadır ki; Devlet, eğitim ve spor faaliyetlerinden, Türk insanının milli ve manevi değerlerinin geliştirilmesi, insani, birleştirici, geliştirici ve yükseltici, duygu ve davranışların geliştirilmesini beklemektedir.

Özellikle kalkınmada öncelikli yörelerin buna acil ihtiyaçları vardır. Tüm bunların gerçekleştirilmesi, yörede sporun yaygınlaştırılması ölçüsünde mümkün olacaktır.

Bu konu ile ilgili kapsamlı araştırma yapılmamıştır. Ancak benzer konularda birkaç çalışmaya rastlanmıştır. Bu çalışmalarda ise genelden, özele inilememiştir.

Yapılacak olan bu araştırma; Az gelişmiş yöreler arasında bulunan, Fırat Üniversitesinin ilgi alanındaki (Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş) illerinde, Sporun hangi noktada olduğu ve neler yapılması gerektiğini ortaya koyması açısından önem arz etmekte ayrıca; Spor teşkilatları bünyesindeki kamu kurum ve kuruluşlara katkılar sağlayarak yörede sporun yaygınlaştırılmasına yardımcı olacaktır.

TANIMLAR

Fırat Havzası: Üç komşu ülkenin sınırları (Türkiye, Suriye, Irak) içerisinde bulunan 720.000 km²lik alana 2780 km lik uzunluğa sahip, 13 tane İli (Erzurum, Erzincan, Elazığ, Sivas, Tunceli, Bingöl, Muş, Malatya, Adıyaman, Ş. urfa, G.antepe, Ağrı ve Mardin) kapsayan, Fırat Nehrinin Su toplama havzası içerisinde bulunan araziye denir.

Spor: İnsan ruhundaki mücadele ve başarıma azminin tabiat ve sosyal yapı ile karşılıklı ilişki kurmak suretiyle, sistemli ve adil belirli kurallar içinde, hayatı pahasına Fizik, Moral, Toplumsal ve karakter kişiliğinin yarışmaya dönüşmesine denir.

- Kişinin beden ve ruh sağlığını sağlayıcı bütünüyle yapının dengeli olarak geliştirilmesiyle ilgiliolan faaliyetlerinin başarıya ve yarışmaya dönüşmüş şekline Spor denir.

- Yenme ve Muktedir olma gibi insan iç güdüsünü tatminini amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı sosyalleştirici, Fiziki, Zihni ve ruhi Faaliyetlerin bütünüdür.

Sporun Yaygınlık İlkesi: Spor politikamızın genel ilkelerinden F Maddesinde; Sportif Faaliyetlerimiz ülkemizin tüm yörelerini ve orada yaşayan vatandaşları kapsamalıdır. Ancak tercihler, öncelikler ve programlar İlmi Spor anlayışı içinde yapılmalı ve kullanılan ölçü tek, açık ve seçik olmalıdır.

Kitle Sporu: Her yaş kademesindeki insan için yeterli organizasyon, malzeme ve uygun çevre ortamı yaratılarak yapılan sportif faaliyetlerdir.

Spor Teşkilatı: Spora ilişkin Amaçlar doğrultusunda geniş kapsamlı bir işin veya işlerin görülmesi için kurulan Spor hizmet kuruluşlarıdır. Genelde spor kuruluşları hizmet alanlarına göre ülke çapında, merkezi ve yöresel kuruluşlar biçiminde teşkilatlanır ve faaliyette bulunurlar.

MATERYAL ve METOD

Bu Araştırmada; Fırat Havzasında bulunan Spor teşkilatlarının Sporunun yaygınlaştırılmasına katkılarının ortaya çıkarılması yörede sporu yaygınlaştırmak ve geliştirmek açısından önem taşımaktadır. Bunları ortaya çıkarmak için lkemizdeki, Anayasa ve Kanunlar açısından Sporun yeri incelenmiş, kalkınma planları ve Projeler doğrultusunda spor teşkilatlarının Merkez ve Taşra teşkilatlarının, Sporun yaygınlaştırılması açısından görev ve sorumlulukları literatürlerden Tarama Yöntemi ile araştırılmıştır.

Araştırmaya konu olan illerde yapılan Faaliyetler ve çalışmalar. şu andaki mevcut durum ile geleceğe yönelik hedefler tesbit edilmiştir.

Konu hakkında görüşleri belirlemek üzere yöredeki spor kamuoyunu oluşturan kişilere anket uygulanmıştır. Ortaya çıkan bulgular araştırmaya konu olan illerdeki spor teşkilatlarını temsil etmektedir.

ARAşTIRMANIN MODELİ

Araştırma Tarama Modelinde Betimsel bir çalışmadır. Tarama Modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan araştırma olduğundan bu çalışmada da konu olan olay kendi imkanları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmıştır.

EVREN ve ÖRNEKLEM

Evren; Araştırmanın Evrenini Fırat Havzasındaki; Erzurum, Erzincan, Ağrı, Adıyaman, Bingöl, Gaziantep, Malatya, Sivas, Urfa ve Tunceli illerinde bulunan Spor Teşkilatları ve Spor kamuoyunun tamamı oluşturmaktadır.

Örneklem; Fırat Havzasında bulunan ve Fırat Üniversitesinin etki alanındaki Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş İllerinde Spor Teşkilatları olarak; kamu-kurum ve kuruluşları [Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Milli Eğitim İl Müdürlükleri, Amatör Spor kulüpleri Federasyonu İl Başkanlıkları, Fırat Üniversitesi; Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Sağlık-kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, 8. Kolordu komutanlığı Spor Bölümü] ile özel spor kuruluşları [Spor kulüpleri, Mahali Basın Yayın kuruluşlarının Spor Bölümleri, Gönüllü Spor Dernekleri] örneklem olarak tesbit edilmiş ve Küme Yöntemi ilede bu teşkilatlarda görev alan ve Spor kamu oyunu oluşturan, Yönetici, Eğitimci, Antrenör, Sporcu, Hakem, gönüllülerden oluşan Toplam 90 kişi örneklem olarak alınmıştır.

VERİLER VE VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada, Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş llerindeki spor teşkilatı olarak tanımlanan kurumlara ulaşılmış, yöneticilerle görüşme yöntemi ile görüşülmüştür. Teşkilatların faaliyetleri ve çalışmaları, şu andaki mevcut durum ile geleceğe yönelik hedefler Değerlendirme Survey Yöntemi ile tesbit edilmiştir. Bu teşkilatlarda arşiv ve dökümantasyon çalışmalarıda yapılmıştır.

Ayrıca bu araştırmada spor teşkilatlarında görev alan ve spor kamuoyunu oluşturan; spor yöneticileri, eğitimciler, antrenörler, sporcular, hakemler ve gönüllü kişilere örneklem yöntemi ile anket survey uygulanmıştır.

Anket kişilerin çalıştıkları birimler ve aldıkları görevler dikkate alınarak düzenlenmiş. Ankette 25 soru sorulmuş ayrıca konu ile ilgili kişisel görüşlere başvurulmuştur. Bir kaç çalışma yapılmış anketin işlediği görülünce saha çalışmasına başlanmıştır.

RESMİ İZİN ALMA

Araştırmanın Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illerinde belirlenen kamu kurum ve kuruluşlarda yapılabilmesi için ilgili ve yetkili kuruluşlardan izin alınmıştır. Bunun için Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 18/05/1995 Tarih B.30.2 Fır.0-13-00-00-500/219 sayılı yazısı alınmış ve izin alındıktan sonra saha çalışmasına başlanmıştır.

UYGULAMA

Araştırmanın uygulanması (Saha Çalışması) 29/05/1995 - 01/10/1995 Tarihleri arasında yapılmıştır.

DEĞERLENDİRME

Uygulama bitiminden sonra veri toplama tabloları hazırlanmış, elde edilen veriler, temel istatistik yöntemlerden yararlanılarak tasnif edilmiş kurumlar ve iller arasında karşılaştırmalar yapılmıştır.

Ayrıca anket formundaki bilgiler veri kodlama klavuzu kullanılarak bilgisayara geçirilmiş, tablolar bilgisayar aracılığıyla alınmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde istatistik işlemlerden yararlanılmış ve istatistiki değerler, kurulan problem başlıklarına göre sistematik olarak analiz edilmiştir. Değerlendirmeler yapılırken Microsoft Word 6.0 Paket Programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın bu kısmında bulgular iki bölümde ortaya konulmuştur.

Birinci bölümde; Fırat Havzasında ve Fırat Üniversitesinin ilgi alanında bulunan illerdeki (Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş) Spor Teşkilatı olarak tanımlanan

A- KAMU ve KURULUŞLARI, olarak

- 1- Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri
- 2- Milli Eğitim İl Müdürlükleri
 - Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Şubesi Müdürlükleri
- 3- Spor Federasyonları
 - İl Temsilcilikleri
- 4- Fırat Üniversitesi
 - Beden Eğitimi ve Spor Bölümü
 - Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı
- 5- VIII. Kolordu Komutanlığı Spor Bölümü

B- ÖZEL SPOR KURULUŞLARI (Gönüllü Birlikler) olarak

- 1- Spor kulüpleri
- 2- Mahalli Basın Yayın kuruluşlarının Spor Bölümleri
- 3- Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu İl Temsilcilikleri
- 4- Gönüllü Birlikler
 - Elazığ Sporlular Derneği'nin

"Sporun Yaygınlaştırılmasına katkıları" değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

İkinci Bölümde ise; Bu illelerdeki Spor Kamuoyunu oluşturan kişilere uygulanan Anket Sonuçları birinci bölümdeki katkıların sonuçlarını destekleyecek şekilde değerlendirilmiştir.

Birinci Bölüm:**A- KAMU KURUM ve KURULUŞLARI****Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri;**

Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri Genel Müdürlüğünün amaçları doğrultusunda illerdeki spor hizmet ve faaliyetlerini sevk ve idare ederler.

Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerin de; bir müdür, teknik, idari ve işlerinden sorumlu müdürleri ile yeteri kadar büro personeli, teknik eleman ve yardımcı personel yer almaktadır. Ayrıca Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin bünyesinde de aynen Genel Müdürlükte olduğu gibi İl Müdürlüğünün bütün önemli hizmetlerinin görüşüldüğü İl Danışma kurulu mevcuttur.

Bu kısımda; Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin; yasal düzenlemeler çerçevesinde Sporun yaygınlaştırılması açısından mevcut durum: Sporcu Antrenör, Hakem, Spor Faaliyetleri ve Tesisler, olarak Tablolar halinde değerlendirilmeye çalışılmıştır.

ELAZIĞ- Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü**Sporcu**

Elazığ ili Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde 1990-95 yılları arasında Toplam 17 branşta Faaliyet gösterilmiş 164-ü kız 10,662.si Erkek olmak üzere Toplam 10,826 kişi faaliyetde bulunmuştur. Bu sporcuların Branşlara göre dağılımı Tablo-8' de olduğu gibi gösterilmiştir.

Spor Dalı	1990		1991		1992		1993		1994		1995		Toplam	
	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk
Atletizm	-	7	-	9	13	2	10	14	42	53	-	12	65	95
Basketbol	-	130	-	120	4	293	3	162	-	236	-	7	7	955
Bedminton	-	-	-	-	-	-	2	6	16	24	6	6	24	36
Boks	-	10	-	15	-	37	-	19	-	52	-	-	1	133
Dağcılık	-	5	-	7	1	27	-	-	-	32	-	8	1	81
Futbol	-	1540	-	1930	-	2571	-	654	-	59	-	15	-	6769
Güreş	-	8	-	10	-	28	-	9	-	94	-	-	-	139
Hentbol	-	8	1	130	25	70	2	109	-	44	-	-	27	361
Judo	-	3	-	6	-	48	-	52	-	12	-	3	-	124
Karate	-	4	-	6	-	62	-	14	-	34	-	31	-	151
M.Tenisi	2	2	-	4	3	5	-	10	14	18	-	4	21	60
Satranç	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	5	-	13
Taekwondo	-	20	-	30	-	68	-	19	-	76	-	27	-	240
Voleybol	-	150	-	167	17	645	2	326	-	103	-	1	19	1408
Vücut Gel.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8
Kick-Boks	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	-	57	-	89

Tablo-8: 1990-1995 Yılları arasında Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı

Hakem

Elazığ-Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne 1990-1995 yılları arasında Atletizm-Basketbol-Voleybol, Taekwondo Branşlarında Hakem kursları düzenlenmiş Hakemlik yapmaya hak kazanan ve mevcut hakem sayılarının branşlara göre dağılımı Tablo-9'da olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	ADAY	BÖLGE	MİLLİ	TOPLAM
Futbol	-	45	11	56
Voleybol	-	24	3	27
Basketbol	20	23	2	45
Atletizm	28	25	15	68
Boks	-	2	1	3
Hentbol	24	10	-	34
Karate	-	2	-	2
Güreş	-	16	3	19
Taek-Wondo	11	1	-	12

Tablo - 9: 1990-95 Yılları arasında faaliyet gösteren Elazığ İli Spor Branşlarına Göre Hakem Dağılımı

Antrenör

Elazığ Gençlik ve Spor İlmüdürlüğünde, çeşitli Antrenör kurslarına katılarak Görev yapan Antrenörlerin dağılımı Tablo-10 de olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	KADROLU	KADROSUZ	TOPLAM
Futbol	1	22	23
Boks	1	1	2
Basketbol	1	1	2
M.Tenisi	1	-	1
Atletizm	1	2	3
Bedminton	-	2	2
Güreş	2	-	2
Hentbol	-	2	2
Karate	-	1	1

Tablo - 10: 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Elazığ İlindeki Antrenörlerin Branşlara Göre Dağılımı

Tesis

Elazığ Gençlik ve Spor İlmüdürlüğüne mevcut Spor Tesisleri, planlanan, inşaat halinde olan spor Tesisleri Tablo 11'de olduğu gibi gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

TESİSİN TÜRÜ

TESİSİN KAPASİTESİ

1- Stadyum	25.000 Kişi
2- Kapalı Spor Salonu	750 Kişi
3- Hentbol Spor Salonu	Seyircisiz
4- Keban Kapalı Spor Salonu	500 Kişi
5- Sivrice Gençlik Kampı	250 Kişi
6- Doğukent Futbol Sahası	500 Kişi
7- Palu Futbol Sahası	300 Kişi
8- Merkez Amatör Futbol Sahası	500 Kişi

B-) Planlanan Spor Tesisleri

- 1- Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu
- 2- Kamp Eğitim Merkezi
- 3- Kayakevi ve Tesisleri
- 4- Gençlik Merkezi Müdürlüğü Binası

C-) İnşaat Halinde Olan Spor Tesisleri

- 1- Yüzme Havuzu

D-) Kamu kurum ve kuruluşlarına ait spor Tesisler

<u>Kurum</u>	<u>Tesisin Türü</u>	<u>Kapasitesi</u>
Karayolları	Futbol Sahası	Açık
Devlet Su İşleri	Futbol Sahası	Açık
Çocuk Islah evi	Futbol Sahası	Açık
Polis Okulu	Futbol Sahası	Açık
Polis Okulu	Spor Salonu	300 kişi
Çimento Fabrikası	Futbol Sahası	Açık

Tablo 11: Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ve Kamu Kuruluşlarına Ait Spor Tesislerinin Dağılımı

Faaliyet

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Faaliyet Programında yer alan Faaliyetlerin yürütülmesinin yanında.

Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde: organizasyon yapılarak halkın katılımı sağlanan faaliyetler;

- Ahmet Aytaç Yarı Maratonu Geleneksel hale getirilerek 15 Ekim 1995 yılında 4.sü düzenlenmiş büyük ölçüde sporcunun katılımı sağlanmıştır.

- Herkes için Spor Federasyonu tarafından Halk koşusu düzenlenmiş. 100 aşkın Halk ve Sporcu katılmış ve kurumlar arasında Futbol-Basketbol-Voleybol Turnuvaları düzenlenmiş çok sayıda personel ve kişinin katılımı sağlanmıştır.

BİNGÖL Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Sporcu

Bingöl İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde 1990-95 yılları arasında toplam 12 branşta faaliyet gösterilmiş 96'sı kız, 2793'ü erkek olmak üzere toplam 2889 kişi faaliyette bulunmuştur. Bu sporcuların branşlara göre dağılımı Tablo 12'de gösterilmiştir.

Spor Dalı	1990		1991		1992		1993		1994		1995		Toplam	
	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk
Atletizm	2	50	3	60	2	70	1	90	1	100	3	50	12	420
Basketbol	2	40	1	45	-	30	-	50	-	60	2	25	5	250
Boks	-	20	-	40	-	30	-	20	-	40	-	20	-	170
Cimnastik	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
Futbol	-	150	-	75	-	100	-	175	-	200	-	228	-	928
Güreş	-	10	-	12	-	13	-	10	-	14	-	12	-	71
Judo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	6	12	6	22
Karate	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	7	26	7	51
Kayak	3	32	2	33	4	29	3	20	2	35	2	46	16	195
M.Tenisi	1	40	3	30	5	35	2	40	-	50	2	15	13	205
Taekwondo	-	-	-	-	-	-	-	20	-	25	-	32	-	77
Voleybol	5	60	6	114	5	100	10	50	4	50	7	100	37	464

Tablo-12:1990-1995 Yılları arasında Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı

Antrenör

Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde; Çeşitli antrenörlük kurslarına katılarak, görev yapan toplam 9 branştaki hakem dağılımı Tablo 13'de olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	KADROLU	KADROSUZ	TOPLAM
Futbol	-	2	2
Voleybol	2	1	3
Basketbol	1	1	2
M.Tenisi	1	2	2
Atletizm	-	3	3
Kayak	1	4	5
Taek-Wondo	-	1	1
Karate	-	1	1

Tablo 13: 1990-95 yılları arasında faaliyet gösteren Bingöl İli-spor branşlarına göre antrenör dağılımı.

Hakem

Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünce 1990-95 yılları arasında futbol-basketbol-Masatenisi, voleybol, atletizm branşlarında hakem kursları düzenlemiş hakemlik yapmaya hak kazanan ve mevcut hakem sayılarının branşlara göre dağılımı tablo-14'de olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	ADAY	BÖLGE	MİLLİ	TOPLAM
Futbol	24	20	-	44
Voleybol	-	12	-	12
Basketbol	32	-	-	32
M.Tenisi	28	-	-	28
Kayak	-	3	2	5
Karate	-	1	-	1
Atletizm	12	18	1	31

Tablo - 14: 1990-95 yılları arasında faaliyet gösteren Bingöl İli branşlara göre hakem dağılımı.

Tesis

Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ait mevcut spor tesisleri, planlanan ve inşaat halinde olan spor tesisleri Tablo 15 'de olduğu gibi gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri

TESİSİN TÜRÜ

TESİSİN KAPASİTESİ

1- Stadyum	3.000 Kişi
2- Spor Salonu	750 Kişi
3- Açık Yüzme Havuzu	25X11 Ebadı
4- Kayak Evi	50 Yataklı
5- Teleski Tesisi	44 Askılı
6- Solhan Spor Salonu	250 Kişilik

B-) Planlanan Spor Tesisleri

- 1- Merkez Spor Salonu
- 2- Adaklı kapalı spor salonu
- 3- Kığı Kapalı Spor Salonu
- 4- Yedi Su Kapalı Spor Salonu

C-) İnşaat Halinde Olan Spor Tesisleri

1- Genç İlçesi Spor Salonu	250 Kişilik
2- Kalıova İlçesi Spor Salonu	250 Kişilik
3- Kayak Evi (Merkez)	

D-) Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Ait Spor Tesisleri

<u>Kurum</u>	<u>Tesisin Türü</u>	<u>Tesisin Kapasitesi</u>
Sosyal Hizmetler İl Müd.	Kapalı Spor Salonu	250 Kişi

Tablo15: Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü ve Kamu Kuruluşlarına Ait Spor Tesislerinin Dağılımı

Faaliyet

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü faaliyet programında yer alan faaliyet programlarının yürütülmesi yanında Bingöl Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde yapılarak halkın katılımı sağlanan faaliyetler

Voleybol Turnuvası	09-18/03/1995	11 Takım	120 kişi
Basketbol Turnuvası	09-21/02/1995	13 Takım	130 kişi
Halk Koşusu	15-04/1995		272 kişi

katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

TUNCELİ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü**Sporcu**

Tunceli İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde 1990-95 yılları arasında toplam 9 branşta faaliyet gösterilmiş 45'i kız 248'i erkek toplam 329 kişi faaliyette bulunmuştur. Bu sporcuların branşlara göre dağılımı Tablo 16'da olduğu gibi gösterilmiştir.

Spor Dalı	1990		1991		1992		1993		1994		1995		Toplam	
	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk
Atletizm	3	8	-	-	-	-	-	6	1	-	-	-	4	14
Basketbol	-	-	7	3	1	4	6	7	-	-	-	-	14	14
Futbol	-	76	-	14	-	9	-	14	-	44	-	-	-	157
Güreş	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Judo					1	3	1	1	-	-	-	-	2	4
M.Tenisi	-	7	-	6	4	4	-	-	-	-	-	-	4	17
Taekwondo	19	32	6	9	10	29	-	-	-	-	-	-	35	60
Vücut Gel.	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	-	-	-	7
Kick-Boks	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17	-	-	-	17

Tablo-16:1990-1995 Yılları arasında Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünce Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı

Antrenör

Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde çeşitli antrenörlük kurslarına katılarak görev yapan antrenörlerin dağılımı Tablo-17'de olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	KADROLU	KADROSUZ	TOPLAM
Futbol	-	5	5
Voleybol	-	2	2
Basketbol	-	1	1
Boks	-	1	1
Atletizm	-	1	1
Kayak	-	1	1
Taek-Wondo	-	2	2
Judo	-	2	2
Karate	-	1	1

Tablo 17: 1990-95 yılları arasında faaliyet gösteren Tunceli İli-spor branşlarına göre antrenör dağılımı.

Hakem

Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde hakem kursu düzenlemesinin çeşitli vesileler ile ilde bulunan ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesindeki hakem kurslarına katılan hakemlik yapmaya hak kazanan mevcut hakem sayılarının branşlara göre dağılımı tablo18'de verilmiştir.

SPOR BRANŞI	ADAY	BÖLGE	MİLLİ	TOPLAM
Futbol	-	3	-	3
Voleybol	5	2	-	7
Basketbol	2	2	-	4
Atletizm	6	2	-	8
Judo	-	2	-	2

Tablo-18 :1990-95 Yılları arasında faaliyet gösteren Tunceli İli branşlarına göre hakem dağılımı.

Tesis

Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ait mevcut spor tesisleri, planlanan ve inşaat halinde olan spor tesisleri Tablo-19'da olduğu gibi gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

<u>TESİSİN TÜRÜ</u>	<u>TESİSİN KAPASİTESİ</u>
1- Atatürk Spor Salonu	25 00
2- Atatürk Stadi	25 00
3- Çemişgezek Futbol Sahası (Soyunma Odalı)	
4- Pülümür-Mazgirt Futbol Semt Sahaları	

B-) Planlanan Spor Tesisleri :

- 1- Pertek Açık Voleybol, Basketbol Sahaları
- 2- Mazgirt Açık Voleybol, Basketbol Sahaları

C-) İnşaat Halinde Olan Spor Tesisleri:

1- Ovacık Spor Salonu	500
2- Pertek Spor Salonu	500

Tablo-19 Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ait spor tesislerinin dağılımı

Tunceli ilinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait spor tesisleri bulunmamaktadır.

Faaliyet

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü faaliyet programının faaliyet programlarının yürütülemsi yanında Tunceli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde sporun geliştirilip yaygınlaştırılması için çeşitli faaliyetler planlanmış fakat bu faaliyetler gerçekleştirilememiştir.

MUŞ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü

Muş İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde 1990-95 yılları arasında toplam 8 branşta toplam 958 sporcu faaliyetde bulunmuştur. Bu sporcuların branşlara göre dağılımı Tablo-20'de gösterilmiştir.

Spor Dalı	1990		1991		1992		1993		1994		1995		Toplam	
	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk
Atletizm											-	25	-	25
Basketbol											-	20	-	20
Boks											-	20	-	20
Futbol											-	801	-	801
Güreş											-	22	-	22
Hentbol											-	25	-	25
Kayak											-	20	-	20
Voleybol											-	25	-	25

Tablo-20:1994-1995 Yılları arasında Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünce Tescilli Yapılarak Faaliyette Bulunan Sporcuların Branşlara Göre Dağılımı. (1990-1994 yılları arasındaki kayıtlar geçilmemiştir.)

Antrenör

Muş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğünde, çeşitli antrenör kurslarına katılarak görev yapan antrenörlerin dağılımı Tablo -21'de olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	KADROLU	KADROSUZ	TOPLAM
Kayak	1	1	2
Boks	1	-	1
Güreş	1	-	1
Futbol	-	20	20
Atletizm	-	1	1

Tablo - 21: 1990-95 Yılları Arasında Faaliyet Gösteren Muş İli Spor Branşlarına Göre Antrenör Dağılımı

Hakem

Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde düzenlenen hakemlik kurslarında hakemlik yapmaya hak kazanan ve mevcut hakem sayılarının branşlara göre dağılımını Tablo 22'de olduğu gibi gösterilmiştir.

SPOR BRANŞI	ADAY	BÖLGE	MİLLİ	TOPLAM
Futbol		4	2 Klasman ,1 Milli	7
Voleybol		4		4
Basketbol		2		2
Atletizm		2		2
Güreş		2		2
Kayak		2	3	5

Tablo-22 :1990-95 Yılları arasında faaliyet gösteren Muş İli branşlarına göre hakem dağılımı.

Tesis

Muş Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne ait mevcut spor tesisleri Tablo-16'da olduğu gibi gösterilmiştir. Muş ilinde planlanan ve inşaat halinde olan tesislere rastlanmamıştır. Kayak tesisine ihtiyaç duyulduğu gözlemlenmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

<u>TESİSİN TÜRÜ</u>	<u>TESİSİN KAPASİTESİ</u>
1- Stadyumu	2.250
2- Kapalı Spor Salonu	480
3- Kapalı Spor Salonu	750
4- Malazgirt Stadyumu	1.300

Tablo - 23: Muş İli Gençlik ve Spor Müdürlüğüne Ait Spor Tesislerinin Dağılımı

Muş ilinde kamu kurum ve kuruluşlarına ait spor tesisleri bulunmamaktadır.

Faaliyet

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü faaliyet programında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi yanında Muş İli Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde sporun

geliştirilip yaygınlaştırılması için çeşitli faaliyetler planlanmış fakat bu faaliyetler gerçekleştirilememiştir.

Milli Eğitim İl Müdürlükleri;

Milli Eğitim Bakanlığı kendi bünyesinde; Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Dairesi Başkanlığı koordinesinde Spor faaliyetlerini yürütmektedir. Bu faaliyetler illerde Milli Eğitim Müdürlüğünce, Şube Müdürlükleri ve Lig heyetleri oluşturularak Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ile koordineli şekilde yürütülmektedir.

Milli Eğitim İl Müdürlüklerini sporun yaygınlaştırılmasına katkıları;

Elazığ Milli Eğitim Müdürlüğü

1994-95 Eğitim Öğretim Yılında

Milli Eğitim Bakanlığı Okul içi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Drs. Başkanlığınca düzenlenen Spor faaliyetlerinden il bünyesinde 8 Branşta faaliyet gösterilmiş ilk, orta, lise ve dengi okullardan, Toplam 21793 öğrenci sporcu bu faaliyetlere katılmıştır.

1990-95 yılları arasında Lisans Tescili yapılan Toplam öğrenci sayısı ise 6700 olarak belirtilmiştir. 1994-95 Eğitim-öğretim yılında faaliyet gösteren öğrenci sporcuların branşlara göre dağılımı Tablo-24'de gösterilmiştir.

Spor Branşı	İlkokullar		Orta Okullar		Lise ve Den.Ok		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
Atletizm	421		187		293		901
Basketbol	155		101		107		363
Futbol				68		277	345
Güreş				1		17	18
Hentbol	87		56		36		179
İzcilik	89	123		14	12	79	334
M.Tenisi	8		11		42		61
Voleybol	194		64		119		377

Tablo -24: 1994-95 Eğitim Öğretim yılında Elazığ İlinde faaliyet gösteren öğrenci sporcuların dağılımı

Elazığ-Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan ve spor faaliyetlerini yürütmekle yükümlü Toplam 70 Beden Eğitim öğretmeni mevcuttur. Bu öğretmenlerin dağılımı Tablo-25 de olduğu gibi gösterilmiştir.

CİNSİYETİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE ve DENGİ	TOPLAM
Bayan	-	1	6	7
Erkek	23	10	32	63

Tablo-25: 1995 Yılı İtibariyle Elazığ İli Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapan Beden Eğt. Ögt. Dağılımı

Tesis

Elazığ İli Müdürlüğüne bağlı okullarda Tesis dağılımı Tablo-26'da olduğu gibi gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

<u>OKULUN ADI</u>	<u>TESİSİN TÜRÜ</u>	<u>TESİSİN KAPASİTESİ</u>
1-Dumlupınar İ.Ö.O	Spor Salonu	
2-Atatürk Lisesi	Spor Sal.-Açık Fut. Sah.-Vol.-Bask.	Seyircisiz
3-Balakgazi Lisesi	Spor Sal.-Açık Fut. Sah.-Vol.-Bask.	Seyircisiz
4-Elazığ Lisesi	Spor Sal.-Açık Fut. Sah.	100 Kişi
5-Karşıyaka	Spor Sal.-Açık Fut. Sah.	250 Kişi
6-M.Akif Ersoy	Spor Salonu	Seyircisiz
7-Anadolu Lisesi	Spor Salonu	250 Kişi
8- Gazi End. Mes. Lis.	Spor Salonu	250 Kişi
9-Atatürk Ortaokulu	Spor Salonu	Seyircisiz
10-Kazım Karabekir İ.Ö.O.Spor Salonu		Seyircisiz
11-Merkez End. Mes. Lis.	Spor Salonu	Seyircisiz
12-100.Yıl Ortaokulu	Açık Futbol Sahası	

Tablo - 26: Elazığ İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesislerinin Dağılımı

Faaliyet

Sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi açısından Elazığ İli Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde Gençlik ve Spor Bakanlığının okul içi beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığının düzenlemiş olduğu faaliyetlerin yanında özel günlerde, bayramlarda ve haftalarda çeşitli spor etkinlikleri planlamış ve düzenlenmiş çok sayıda öğrencinin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır.

Bingöl Milli Eğitim Müdürlüğü

1994-95 Eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı okul içi beden eğitim ve spor izcilik dairesi başkanlığınca düzenlenen faaliyetlerinden il bünyesinde 9 branşta faaliyet gösterilmiş ilk, orta, lise, dengi okullardan 739'u kız, 1496-erkek olmak üzere toplam 2125 öğrenci sporcunun katılımı sağlanmıştır. Bu öğrencisporcuların branşlara göre dağılımı Tablo-27'de olduğu gibi gösterilmiştir.

Spor Branşı	İlkokullar		Orta Okullar		Lise ve Den.Ok		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
Atletizm	25	40	20	50	30	65	220
Basketbol	-	-	-	50	20	80	150
Futbol	-	-	-	120	-	200	320
Hentbol	-	-	40	100	80	120	340
İzcilik	82	110	85	117	140	165	699
Kayak	-	-	-	12	-	25	37
M.Tenisi	-	-	20	36	30	65	151
Satranç	3	10	30	45	50	70	208
Voleybol	-	-	30	48	54	68	20

Tablo - 27: 1994-95 Eğitim Öğretim yılında Bingöl İlinde faaliyet gösteren öğrenci sporcuların dağılımı

Bingöl İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan ve spor faaliyetlerini yürütmekle yükümlü toplam 10 Beden Eğitimi öğretmeni mevcuttur. Bu öğretmenlerin dağılımı Tablo-28'de gösterilmiştir.

CİNSİYETİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE VE DENGİ	TOPLAM
Bayan	-	-	1	1
Erkek	-	1	8	9

Tablo-28: 1995 Yılı İtibariyle Bingöl İli Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin dağılımı.

Tesis

Bingöl İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı spor tesislerin dağılımı Tablo-29'da gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

<u>OKULUN ADI</u>	<u>TESİSİN TÜRÜ</u>	<u>TESİSİN KAPASİTESİ</u>
1-Bingöl Lisesi	Spor Salonu	150
2- Ticaret Lisesi	Spor Salonu	Tribünsüz
3- Anadolu Öğretmen L.	Spor Salonu	300

Tablo - 29: Bingöl İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesislerinin Dağılımı

Bingöl Lisesi yeni bina ve spor salonunun planlaması yapılmıştır.

Faaliyet

Sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi Bingöl ili Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı okul içi beden eğitimi ve izcilik dairesi başkanlığınca düzenlenen faaliyetlere katılmış özel gün ve haftalarda ve bayramlarda spor etkinlikleri planlamış ve düzenlemiş ayrıca özel voleybol, basketbol, futbol turnuvaları düzenlenerek çok sayıda öğrencilerinin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır.

Tunceli Milli Eğitim Müdürlüğü

1994-95 Eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı okul içi beden eğitimi ve izcilik dairesi başkanlığınca düzenlenen spor faaliyetlerinden 6 branşta faaliyet gösterilmiş 387 kız 638 erkek olmak üzere toplam 1025 öğrenci spora bu faaliyetlere katılmıştır. Bu sayı 1990-95 yılları arasında 3390 olarak belirtilmiştir.

1994-95 Eğitim-öğretim yılında faaliyet gösteren öğrenci sporcuların dağılımı tablo-30'da olduğu gibi gösterilmiştir.

Spor Branşı	İlkokullar		Orta Okullar		Lise ve Den.Ok		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
Atletizm	28	35	36	56	48	65	268
Basketbol	32	46	38	46	45	58	265
Futbol	-	-	-	40	-	60	100
judo	-	-	10	30	18	41	99
M.Tenisi	15	20	18	26	23	39	141
Voleybol	20	20	26	26	30	30	152

Tablo - 30: 1994-95 Eğitim Öğretim yılında Tunceli İlinde faaliyet gösteren öğrenci sporcuların dağılımı

Tunceli İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan ve spor faaliyetlerini yürütmekle yükümlü toplam 20 beden eğitimi öğretmeni mevcuttur. Bu öğretmenlerin dağılımı Tablo-31'de gösterilmiştir.

CİNSİYETİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE VE DENGİ	TOPLAM
Bayan	1	2	3	6
Erkek	1	1	11	14

Tablo-31: 1995 Yılı İtibariyle Tunceli İli Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin dağılımı.

Tesis

Tunceli İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı spor tesislerin dağılımı Tablo-32'de gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

<u>OKULUN ADI</u>	<u>TESİSİN TÜRÜ</u>	<u>TESİSİN KAPASİTESİ</u>
1- Cumhuriyet lisesi	Kapalı Salonu	100
2- Atatürk Lisesi	Kapalı Salonu	500
3- Anadolu Lisesi	Açık Basketbol-Voleybol	-
4- End. Meslek Lisesi	Açık Basketbol-Voleybol	-
5- Ticaret Lisesi	Açık Basketbol-Voleybol	-
6- Atatürk lisesi	Açık Basketbol-Voleybol	-
7- Munzur İlköğretim Ok.	Açık Basketbol-Voleybol	-
8- Çemişgezek ve Nazmiye Yatılı Bölge Okulu	Kapalı Spor Salonu	

Tablo -32: Tunceli İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesislerinin Dağılımı

Ayrıca; Pülümür yatılı bölge okulu kapalı spor salonu planlaması yapılmış, Akpınar Süleyman Paşa Lisesi açık basketbol, voleybol sahaları inşaat halindedir.

Faaliyet

Sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi açısından Tunceli Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı okul içi Beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığınca düzenlenen faaliyetlere katılmış, özel gün ve haftalarda ve bayramlarda spor etkinlikleri planlanmış ve düzenlenmiş bu faaliyetlere çok sayıda öğrencinin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır.

Muş Milli Eğitim Müdürlüğü

1994-95 Eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Bakanlığı okul içi beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığınca düzenlenen spor faaliyetlerinden 8 branşta faaliyet gösterilmiş 951 kız-1736 erkek toplam 2687 öğrenci sporcu bu faaliyetlere katılmıştır.

1994-95 Eğitim-öğretim yılında faaliyet gösteren öğrenci sporcuların dağılımı Tablo-33'de olduğu gibi gösterilmiştir.

Spor Branşı	İlkokullar		Orta Okullar		Lise ve Den.Ok		Toplam
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek	
Atletizm	36	44	40	48	36	48	252
Basketbol	-	80	90	150	110	110	540
Futbol	-	-	-	128	-	128	256
Güreş				92		102	194
Hentbol	96	96	60	84	96	96	528
İzcilik	75	100	-	-	-	-	179
Kayak	-	-	-	20	-	20	40
M.Tenisi	18	24	15	30	15	12	114
Voleybol	96	96	48	108	120	120	588

Tablo - 33: 1994-95 Eğitim Öğretim yılında Muş İlinde faaliyet gösteren öğrenci sporcuların dağılımı

Muş İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda görev yapan ve spor faaliyetlerini yürütmekle yükümlü toplam 21 beden eğitimi öğretmeni mevcuttur. Bu öğretmenlerin dağılımı Tablo 34'de olduğu gibi gösterilmiştir.

CİNSİYETİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE VE DENGİ	TOPLAM
Bayan	-	2	4	6
Erkek	-	8	7	15

Tablo-34: 1995 Yılı İtibariyle Muş İli Milli Eğitim Müdürlüğünde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin dağılımı.

Tesis

Muş İli Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı spor tesislerin dağılımı Tablo-35'de gösterilmiştir.

A-) Mevcut Spor Tesisleri:

<u>OKULUN ADI</u>	<u>TESİSİN TÜRÜ</u>	<u>TESİSİN KAPASİTESİ</u>
1- Muş Lisesi	Kapalı Spor Salonu	Tribünsüz
2- Muş Anadolu Öğrt. L.	Kapalı Spor Salonu	100

Tablo - 35: Muş İli Milli Eğitim Müdürlüğüne Bağlı Spor Tesislerinin Dağılımı

Faaliyet

Sporun yaygınlaştırılması geliştirilmesi açısından Muş Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı okul içi beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığınca düzenlenen faaliyetlere katılmış özel gün ve haftalarda ve bayramlarda spor etkinlikleri planlama ve düzenlenmiş bu faaliyetlere çok sayıda öğrencinin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır.

Federasyon İl Temsilcilikleri

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü bünyesinde bulunan spor federasyonları; illerde Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri ile koordineli olarak görev yaparak il temsilcileri aracılığı ile faaliyet de bulunmaktadır.

Araştırmaya konu olan illerde federasyonlar Gençlik ve Spor Bakanlığı , Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversitelerin sportif faaliyetlerine temsilcilerle teknik ve organizasyon konularından yardımcı olmaktadır.

Ayrıca il bünyesinde yarışma sporcusu olmayan çeşitli yaştaki yurttaşlarında kendi spor dallarında spor yapabilmeleri için çeşitli kurslar, antrenmanlar ve organizasyonlar yapmaktadırlar.

Yapılan araştırmada federasyonlar faaliyet programlarında Elazığ-Bingöl-Tunceli illerinden sadece Elazığ ilinde çeşitli faaliyetler organize etmişlerdir. Tunceli-Muş-Bingöl illerinde yeterli faaliyeti gösterememişlerdir.

Buna göre;

Elazığ ilinde

Atletizm Federasyonu

Yıldızlar A Klüpler Türkiye Şampiyonası 1994

Bedminton Federasyonu

18 Yaş Altı Eğitim Kampı 1994

Boks Federasyonu

Boks Büyükler Ferdi Grup Müsabakaları 1994

Yıldızlar Avrupa Şampiyonası-1995

Yörede İlk Uluslararası organizasyon olma özelliği ile önemli katkılar sağlamıştır.

Herkes İçin Spor Federasyonu

Halk Yürüyüşü 1994

Babalar günü yürüyüş 1994

Karete Federasyonu

Hakem Semineri (Aday)

Sualtı Sporları Cankurtarma, Su Kayağı ve Paletli Yüzme Federasyonu

Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü koordinesi ile

- Cankurtarma ve İlk yardım kurs ve semineri 1995

- Sporcu Eğitim Kampı 1995

- Fotoğraf Yarışması 1994

• **Vücut Geliştirme Federasyonu**

Eğitim Semineri Bölge Toplantısı 1995

Bingöl İlinde

Bilardo İl Temsilciliği-Bilardo Şampiyonası 1995

7 Yıl hiçbir branşta federasyon faaliyeti gösterilmemiştir.

Tunceli-Muş İllerinde faaliyetler federasyonlarca il temsilciliklerince planlama safhasında kalmış ancak düzenlenememiştir.

ÜNİVERSİTE

- **Beden Eğitimi ve Spor Bölümü**

- **Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı**

Günümüzde, modern bir üniversitenin belirlenmiş üç önemli görevi vardır.

Bunlar;

a) Öğretim

b) Araştırma

c) Kamu hizmeti (Yani araştırma sonuçlarının halka götürülmesi ve halktan gelen ihtiyaçlara çözüm yolu aranması) olarak belirlenir.

Üniversitelerimizin, hinterlandı içine giren yörelerde, bölgenin sosyo-ekonomik, kültürel, tarihi, sağlık ve zirai meselelerine ışık tutmak durumundadır. Dünyanın ileri ülkelerinde üniversiteler yaklaşık olarak bu çizgi üzerindedirler. Nitekim, Birleşik Devletlerde ilk üniversite modelleri bu tip halk üniversiteleri (land Grant) şeklinde kurulmuşlardır. Bu üniversiteler bölgenin zirai, iktisadi yapısı, sosyal refahı ve sağlık, hastalık gibi köklü meselelerine el atmış onları çözümlemiş ve ülke kalkınmasına hizmet etmişlerdir.

Doğu Bölgesi kalkınmada öncelikli yöreler olarak kabul edilmesine rağmen, yinede V yıllık planların sosyo-kültürel yönlendirmeden ziyade kantitatif eğilimi yansıtması üzücüdür. Oysa, bölgeye, yenilik getirmek halkı daha iyi bir gelir seviyesine yükseltmek için kalkınma eşiği diyebileceğimiz başarı motivasyonunun tesbit edilmesi gerekir. Bunun içinde bölgenin sosyo-kültürel bir taraması yapılmalı

nerede ve ne yapabileceğimiz gibi hususlar araştırmalıdır. Bölge üniversitelerinin bu yöndeki katkıları gündeme getirilmelidir.⁴⁵

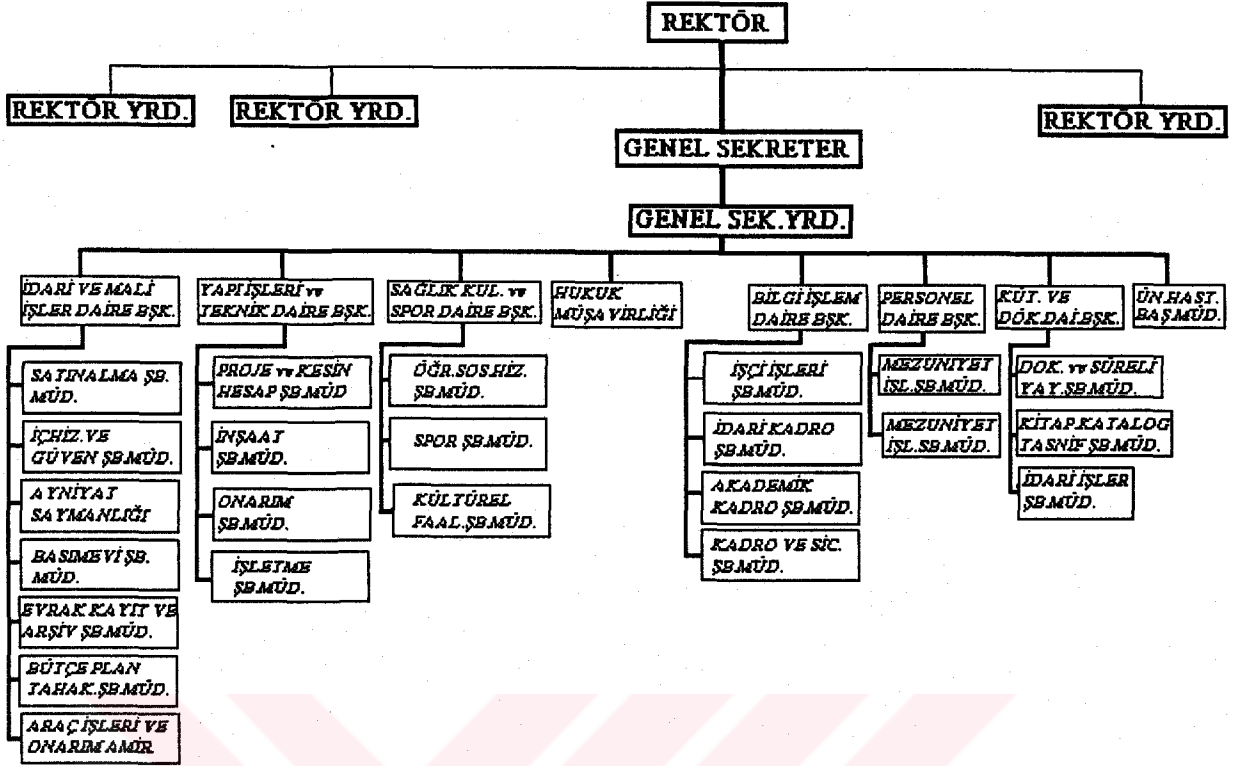
Üniversitelerin, eğitim-öğretim hizmetleriyle beraber icra ettikleri diğerk fonksiyonlarının içinde, şüphesiz araştırma en önemli yeri işgal eder. Üniversiteler bu araştırma fonksiyonu çerçevesinde, yerel özelliği olan kültürlerin milletlerarası vakıa olan medeniyet ile münasebetlerini sağlayan kuruluşlardan biridir.

Ülkemizde, büyük merkezlerdeki üniversitelerin, çok yönlü genel faaliyet alanlarına karşılık, Anadoludaki üniversitelerin, genel faaliyetlerin yanısıra, yörenin özelliklerine göre faaliyetlerde bulunmalarının gereği bünyelerinde ki fakültelerdende anlaşılabilir.²

Üniversiteler, devlet, millet ve gençliğin birbirleriyle kaynaşıp bütünleştiği kurumlardır. Anayasamız başta olmak üzere, Yüksek Öğretim Kanunu da üniversitelerimize çok önemli yetki ve sorumluluklar yüklemiş bulunmaktadır. Ülkemizin çağdaş medeniyet seviyesinin üstüne çıkarılmasında gerekli olan aydın kadroların yetiştirilmesi, milli kültürümüzün incelenmesi ve milli şuurun halkımıza ulaştırılması gibi hususlar bu sorumluluklar arasında sayılabilir.⁴⁷

Fırat Üniversitesi

Fırat Üniversitesi, 1873 sayılı kanunla 01.04.1975 tarihinde kurulmuş olup, bugünkü hüviyetini ise 2547 sayılı kanun ve 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile kazanmıştır. Ayrıca 2809 ve 3837 sayılı kanunlar ile yeniden düzenlenen Fırat Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı 7 Fakülte (Mühendislik, Veteriner, Teknik-Eğitim, Fen-Edebiyat, Tıp, Su Ürünleri, İlahiyat), 9 Yüksek Okul (Teknik Bilimler Meslek Y.O., Sosyal Bilimler Meslek Y.O., Sağlık Hizmetleri Meslek Y.O., Tunceli Meslek Y.O., Muş Meslek Y.O., Bingöl Meslek Y.O), 3 Enstitüden (Fen Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Sosyal Bilimler) teşekkül etmiştir.²⁷

Tablo 36: Fırat Üniversitesi Akademik Teşkilat Şeması.

Üniversiteyi ve Fırat Üniversitesini, tanımladıktan sonra; "Sporun yaygınlaştırılmasına" katkılarını inceleyecek olursak, üniversitenin sporla ilgili fonksiyonlarını yerine getiren **Beden Eğitimi ve Spor Bölümü İle Sağlık-Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığına** bakmak yerinde olacaktır.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

Yüksek Öğretim Kurulunun 17.12.1988 tarih ve 250/1324 sayılı kararı ile Fırat Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak, üniversitedeki öğrencilerin tümüne hizmet verecek şekilde yüksek öğretim gençliğine sağlıklı bir beden yapısına ve yaşama sahip olmada **Beden Eğitiminin** olumlu etki ve katkılarının anlatılıp kavratılması, amacı doğrultusunda kurulan **Beden Eğitimi Bölümü** daha sonra 1992 yılında Fen-Edebiyat Fakültesinin bünyesinde **Beden Eğitimi ve Spor Bölümü** olarak Lisans Eğitimi vermeye başlamıştır. 2 Yrd. Doç. Dr., 1 Öğretim Gör., 6 Araştırma Gör., 6 Okutman, 2 Dr.'dan oluşmaktadır.

Öğrenci Dağılımı:

sınıf	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf	4.Sınıf	Toplam
cinsiyet					
Kız	9	5	10	9	33
Erkek	54	52	20	18	144
Toplam	63	57	30	27	177

Tablo - 37: F.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğrenci Dağılımı

Tablo 37'den anlaşıldığı gibi 33 kız, 144 erkek, toplam 177 öğrenciye sahip olan bu bölümde; okuyan öğrenciler Tablo 38'deki yoğun ders programıyla eğitimlerine devam etmektedirler.

A-Teorik Dersler

1. Beden Eğitimi ve Sporun Temelleri
2. Beden Eğitimi ve Spor Tarihi
3. Sağlık Eğitimi ve Spor
4. Spor Kazalarını Önlenmesi ve İlk Yardım
5. Özürlüler İçin Beden Eğitimi ve Spor
6. Spor Teşkilatları ve Yönetimi
7. Beden Eğt. Spor ve Rekreasyonda Organizasyon ve Yönetim
8. Spor Psikolojisi
9. Spor Sosyolojisi
10. Sporda Beslenme
11. Genel Fizyoloji
12. Spor Fizyolojisi
13. Anatomi
14. Kinesoloji
15. Kınantropometri
16. Rekreasyon
17. Psikomotor Gelişim
18. Spor Biomekaniği
19. Rehabilitasyon ve Spor Mesaj
20. Antrenman Bilgisi ve Testler

B- Teorik ve Uygulamalı Dersler

1. Doğa Sporları Teori ve Pratiği
2. Türk Halk Oyunları Öğretim Yöntemleri
3. Atletizm Öğretim Yöntemleri
4. Atletizm Öğretim Yöntemleri
5. Serbest Cimnastik Öğretim Yönt.
6. Aerobik Cimnastik Öğretim Yönt.
7. Ritmik Cimnastik Öğretim Yönt.
8. Basketbol Öğretim Yönt.
9. Futbol Öğretim Yönt.
10. Hentbol Öğretim Yönt.
11. Voleybol Öğretim Yönt.
12. Güreş Öğretim Yönt.
13. Masa Tenisi Öğretim Yönt.
14. Eğitsel Oyunlar ve Öğretimi
15. Dağcılık ve Rekreasyonel Kampçılık
16. İleri Seviye Yüzme ve Hayat Kurtarma

C- Eğitim (Pedagoji)

1. Eğitim Bilimlerine Giriş
2. Eğitim Psikolojisi
3. Eğitim Sosyolojisi
4. Genel Öğretim Yöntemleri
5. Ölçme ve Değerlendirme
6. Özel Öğretim Yöntemleri
7. Eğitim Tekniği
8. Eğitim Yöntemi
9. Beden Eğt. Ve Sporda Bilimsel Araştırma Yöntemi
10. Öğretmenlik Uygulaması

D- Genel Dersler

1. Türk Dili
2. T.C. İnkılap Tarihi
3. İngilizce
4. Fransızca
5. Almanca

E- Seçmeli Meslek Dersler

1. Genel Fiziksel Kondiksyon ve Güç Çalışmaları Teori ve Pratiği
2. Halter Teori ve Pratiği
3. Kürek Teori ve Pratiği
4. Taekwondo Teori ve Pratiği
5. Bedminton
6. Tenis
7. Mesleki Yabancı Dil
8. Cimnastikte Antrenörlük Pratiği
9. Voleybolda Antrenörlük Pratiği
10. Atletizmde Antrenörlük Pratiği
11. Futbolda Antrenörlük Pratiği
12. Basketbolda Antrenörlük Pratiği
13. Güreşte Antrenörlük Pratiği
14. Hentbolda Antrenörlük Pratiği
15. Yüzmede Antrenörlük Pratiği
16. Masa Tenisinde Antrenörlük Pratiği
17. Voleybolda Branşlaşma
18. Futbolda Branşlaşma
19. Basketbolda Branşlaşma
20. Hentbolda Branşlaşma

Tablo - 38: F.Ü. Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Ders Dağılımı.

Fırat Üniversitesi bünyesinde Beden Eğitimi ve Spor Bölümü ile Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı koordinesinde Faaliyet Gösterilen Branşlar ve Öğrenci Sporcuların Yıllara Göre Dağılımı Tablo-39'da Gösterilmiştir.

Branşlar	1990		1991		1992		1993		1994		1995	
	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk	kız	erk
Atletizm	4	7	13	13	12	19	11	22				25
Basketbol	11	10	12	13	11	13	12	14		16		12
Bedminton							5	3			5	5
Boks		4		2		1						
Futbol		19		20		20		15		22	1	19
Güreş	9	10	7	11	1	2				5	9	9
Hentbol	12	16	8	13		15		14	10	14	12	12
Judo	8	8	3	10			7	10	2	9		
Karate				10		6			5	9		
Kros	4	7	4	4	12	7	6	7	5	6		
M.Tenisi		3		3	4	4		5		3	4	4
Taekwondo	6	10		9		2		10	5	14		2
Voleybol	15	13	9	12			12	12	8	12	13	10
Toplam	60	116	49	127	39	89	53	112	35	165	49	98

Tablo-39: 1990-95 Yılları arasında FIRAT Üniversitesinde Faaliyet Gösteren Sporcu Öğrencilerin branşlara Göre Dağılımı

Ayrıca; Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde Lisans Üstü Eğitim veren Beden Eğitimi ve Spor Bölümü 15.Yüksek Lisans öğrencisinde sahiptir. Öğretim elemanları tarafından sporun geliştirilmesi veya yaygınlaştırılması için birçok bilimsel araştırma, tez, makale, seminer, bildiri, konferans, sempozyum çalışmaları yapılmaktadır.

Bu çalışmalar;

Doktora Tezleri

- 1- Güreşçilerde C vitamini kullanımının Max VO_2 ve istirahat kan laktik asit düzeylerine etkisi.
- 2- Beden eğitimi öğretmeni yetiştiren programlardaki alan derslerinin karşılaştırılması
- 3- Eğitim programı açısından, özel ve resmi ortaöğretim kurumlarında ders dışı okul spor faaliyetleri ve yeniden örgütlenmesi

Makaleler

- 1- Güreş eğitimi merkezleri için seçilen minik Türk güreşçilerinin fiziksel profilleri
- 2- Elit düzeyde taekwondo sporu yapanlarda görülen sakatlıklar ve nedenleri
- 3- Elit kız atletlerle, elit erkek atletlerin bazı solunum ve kan parametrelerinin karşılaştırılması
- 4- Elit kız atletlerin bazı solunum ve kan parametreleri açısından spor yapmayan kontrollerle karşılaştırılması
- 5- Bir takımın taraftarı olmaya iten motivasyonel ve psikolojik etkenler üzerine bir araştırma.

Bildiriler

- 1- Elazığ il orta öğretim öğretmenlerinin boş zamanlarını değerlendirmeleri
- 2- Profesyonel ve amatör futbolcularda bazı solunum parametrelerinin değerlendirilmesi

- 3- Çocuklarda voleybol sporunun bazı solunum parametrelerine etkisi
- 4- Çocuklarda futbol sporunun bazı solunum parametrelerine etkisi
- 5- Fair-play kavramının geliştirilmesinde okul sporu
- 6- Okul spor salonlarının verimliliği üzerine bir araştırma.

Seminerler

- 1- Değişik çevre ortamlarında spor
- 2- Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü 1.Sınıf erkek öğrencilerin vücut kompozisyonları
- 3- Fırat Üniversitesi futbolcuları ile farklı takımlara ait futbolcuların solunum fonksiyonlarının analizi.
- 4- Sigara içen ve içmeyen Fırat Üniversitesi öğrencilerinin aerobik kapasitelerinin analizi.
- 5- Öğretmenlerin boş zamanlarını değerlendirmede sporun yeri
- 6- İslâm Dininde sporun yeri ve önemi
- 7- Selim Sırrı Tarcanın hayatı, eserleri ve beden eğitimi hakkındaki görüşleri
- 8- Sporun yaygınlaştırılması açısından Türk Spor teşkilatları ve yasal düzenlemeler.
- 9- Mahalli idarelerin sporla ilgili fonksiyonları
- 10- Spor tesisleri işletmeciliğindeki verimlilik.

Konferanslar

Panel

- 1- Günümüzde sporun ve spor eğitiminin yeri
- 2- Beden eğitimi ve spor yüksek okulları ve bölümleri II-koordinasyon toplantısı şeklindedir.

1992-95 eğitim-öğretim yılı itibariyle toplam 8.713 (Elazığ-Tunceli-Bingöl-Muş dahil) öğrenciye sahip olan Fırat Üniversitesi öğrencilerinin büyük bir kısmına haftada 2 saat olmak üzere beden eğitimi derslerinin uygulaması ile yörede sporun yaygınlaştırılmasına eğitim açısında büyük ölçüde katkıda bulunmuştur.

Ayrıca ilk mezunlarını 1995-96 eğitim-öğretim yılında verecek olan beden eğitimi ve spor bölümü eğitimci, antrenör vb. Spor adamı yetiştirmesiyle beraber yapmış olduğu ve yapılacak olan bilimsel çalışmalar ve projelerle yörede sporun geliştirilip yaygınlaştırılması açısından birçok katkılar sağlamaktadır.

Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı

Üniversitenin hizmet verdiği kesimin bütünü için bir sağlık kuruluşu, sosyal, kültürel, danışma ve rehberlik ile spor ihtiyaçlarını karşılayan bir hizmet birimi ve aynı zamanda eğitim ve öğretimin desteklenmesi amacıyla bu alanda uygulama ve araştırmaların yapıldığı bir uygulama dairesidir.

3.2.1984 tarih ve 1831 sayılı resmi gazetede yayınlanan ve halen yürürlükte olan "Yüksek Öğretim Kurumları Mediko-Sosyal, Sağlık Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliğinin" 10 uncu maddesi ile bu daireye verilen görevler arasında spor hizmetleride mevcuttur.

Buna göre; Öğrencilerin beden ve ruh yapılarının sağlıklı olabilmesi, disiplinli zorluklara dayanıklı, kötü alışkanlıklardan arınmış bir nesil olarak yetişmesinde önemli bir unsur olan spor faaliyetleri, üniversite tarafından her zaman destek görmüştür.

Üniversitenin, Fen-Edebiyat Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümüyle koordineli olarak, görevli öğretim elemanları tarafından, spor faaliyetlerinin teknik yönleri ele alınarak bütün idari organizasyonlar bu daire başkanlığı tarafından yapılmaktadır.²⁷

Daire Başkanlığının öğrenci sosyal hizmet birimi, hizmet türleri Tablo-40'da olduğu gibi gösterilmiştir.

F.Ü. ÖGR.		SOSYAL HİZMET.		BİRİMİ (Milyon)		HİZMET TÜRLERİ	
Yıl	Beslenme	Barınma	Sağlık	Spor	Kült	Diğer	Toplam
1990	1,567	45	21	91	55	15	1,794
1991	3,767	45	30	180	100	20	4,142
1992	4,584	23	612	103	50	10	5,382
1993	8,330	25	1,294	220	60	10	9,939
1994	16,097	75	4,332	290	100	20	20,914
1995	24,100	60	2,392	490	100	20	28.162

Tablo - 40: F.Ü. Öğrenci Sosyal Hizmet Birimi ve Türlerinin Yıllara Göre Dağılımı.

Bu tablo öğrenci sosyal hizmetler birimi bütçesi ödeneklerine göre hazırlanmıştır.

Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığınca ilki 1990-91 Öğretim Yılında yapılan Spor Şenlikleri'nin Beşincisi düzenlenmiş olup Akademik ve İdari Personeli ile öğrencilerin katılımı olduğu spor şenlikleri takım ve sporcu sayılarının branşlara göre dağılımı Tablo 41'de gösterilmiştir.

Yıllar	I			1991			II			1992			III			1993			IV			1994			V			1995			
	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	Kat.	AKD İdari	Öğr.	
FUT.	12		9	144	99	70	12		10	144	112	100	11		11	132	132	50	11		11	132	132	11		11		10	132	121	
VOL.			7			70			10		100				5																
BASK.			7			70			10		120			9				90												70	
HENT.									5		50			4				40													
M.TEN.				12		30				15	30				6	40		40												14	26
T.WON.											20					25															
KROS.						26					25					40														15	50
TENİS.																															
SAT.						15																									
TOP.	12		23	156	310	12		35	169	457	11		29	138	417	11		19	142	313	11		17	161	267						

Tablo-41: F. Ü. Spor Şenliklerine Katılan İdari Akd.Pers. ve Öğrencilerin Branşlara ve Yıllara Göre Dağılımı

Sağlık kültür ve spor daire başkanlığı ile koordineli olarak faaliyet gösteren, kulüp ve topluluk üye sayıları ve yıllık faaliyetleri Tablo - 42'de olduğu gibidir.

Topluluk / Kulüp Adı	Üye Sayısı	Faaliyet Sayısı
F.Ü.Gençlik ve Spor Kulübü	333	8
Halkoyunları Topluluğu	60	3

Tablo - 42: F.Ü. Sosyal, Kültürel ve Sportif Faaliyet Gösteren Topluluk ve Kulüplerin Üye Sayıları ve Yıllık Faaliyetlerin Dağılımı

Tesis

Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü, Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, Gençlik ve Spor Kulübü ile tüm öğrencilerin hizmetine açılan tesisler Tablo 43'de gösterilmiştir.

TESİSİN TÜRÜ	KAPASİTESİ	ÖZELLİKLERİ
Kapalı Spor Salonu	500 kişi	En/Boy: 31.90x18.55 Yük:8.50
Kondisyon Salonu	25 kişi	kondisyon aletli
Halter Salonu	20 kişi	ağırlık aletli
Masa Tenisi Salonu	20 kişi	4 masalı
Futbol Sahası	500 seyircili	çim/atletizm pistli
Açık Voleybol Sahası	tribünsüz	nizami
Açık Basketbol Sahası	tribünsüz	nizami
Açık Futbol Sahası	tribünsüz	nizmai

Tablo - 43: F.Ü. Spor Tesislerinin Dağılımı.

Ayrıca; Gençlik Spor Genel Müdürlüğü: 26.06.1995 Tarih 1276 sayılı icra planı gereği 1995 yılı geçiş programında yer alan ve sorunluluğu Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne verilen tedbir No=146 ve 149. Maddelerdeki hükümler gereği Fırat Üniversitesine ait spor tesisleri akademik-idari personel ve öğrencilerle birlikte halkın kullanımında büyük ölçüde sunulmaktadır.

Bu konu ile ilgili yazı;

T.C.
BAŞBAKANLIK
Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü
Elazığ İl Başkanlığı

Sayı= 1276

Elazığ

Servisi=B.02.1.GSM.4.23.00.02

26/06/1995

Konu: İcra Planı

F.Ü. REKTÖRLÜĞÜNE

ELAZIĞ

1995 Yılı geçiş programında yer alan ve sorumluluğu Genel Müdürlüğümüze verilen;

Tedbir No=146

Kamuya ait spor tesislerinin işletmecilik prensipleri doğrultusunda tam kapasite ile kullanımına yönelik çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.

Tedbir No=149

Boş zamanların değerlendirilmesi amacıyla kamu kurumlarına ait tesislerin bir bedel karşılığı toplumun kullanımına açılması çalışmalarına başlanacaktır.

Şeklindedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Spor Bölümleri

8. Kolordu Komutanlığı Spor Bölümü

Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illeri bünyesinde bulunduran 8. Kolordu Komutanlığı ülke savunması ve ülkemizin dahil olduğu askeri anlaşmalardaki taktik savunmak görevleri gerçekleştirebilmesi için çağımızın en gelişmiş eğitim teknikler kullanılmakta ve bu eğitimlerin temeli de, Türk Askerinin üstün özelliği olan disiplin eğitimi yanında, beden gücü, fiziki dayanıklılık ve temel askerlik eğitimi almaktadır.

Silahlı kuvvetlerimizin muazzaf kadrolarının eğitiminde, erken yaşlardan başlayarak beden yeteneklerinin en üst seviyeye getirilmesi amaçlanarak gerçekleştirildiği halde, sivil hayattan ve yeterli eğitim görmeden vatan hizmetine gelen er, erbaş ve yedek subayların beden gücü ve dayanıklılık açısından istenilen seviyeye getirilmesi büyük ölçüde emek, tesis ve zaman gerektirmektedir.

8. Kolordu komutanlığı bünyesindeki mevcut birimlerde; sabah ve öğleden sonra beden eğitimi ve spor için yeterli zaman ayrılmış ve eğitim programlanmıştır. Çalışmalar Bölük Komutanlıklarının gözetiminde, küçük rütbeli subay ve ast subayların bizzat katılımıyla yapılmaktadır. Eğitim, temel ve savaş beden eğitimi şeklinde iki ana bölüme ayrılmakta ayrıca boş zamanlarda ve spor ekiplerinin çalışmalarında antrenmanlar, spor çalışmalarında yaygın şekilde uygulanmaktadır.

8.Kolordu Komutanlığı bünyesinde sportif faaliyetler:

Tümen-Tugay-Alay-Tabur-Bölük şampiyonları ile devam etmekte ve tüm çalışmalar kuvvetlerin kendi şampiyonaları ile son olarak Türk Silahlı Kuvvetleri şampiyonaları tüm olimpik yarışmalar yanında CISM (Dünya Ordulararası Spor Konseyi) programında yer alan çeşitli askeri yarışmalar da ihtiva etmektedir. [Atış-Yüzme, Askeri Pentatlon, Paraşüt, Askeri Kayakçılık, Hedef bulma, Kros] şeklinde gözlemlenmiştir.

Tesis

8. Kolordu Komutanlığı bünyesinde, savaş beden eğitimi için eğitim alanları içinde her türlü açık hava tesisleri mevcut olur. Özellikle hergün sabah yapılan koşular için muntazam koşu yolları hazırlanmıştır. Bazı birliklerde kapalı spor salonları da mevcuttur.

- Askeri pentatlon tesisleri taburlara kadar mecburi eğitim tesisleri inşa edilmektedir.
- Birliklerde eğitim alanlarındaki açık hava tesisleri askeri amaçlarına yeterlidir.

B. ÖZEL SPOR KURULUŞLARI (Gönüllü Birlikler)

Spor Kulüpleri

Dernekler kanununa göre kurulan spor kulüpleri sporun sevilip, yaygınlaştırılması açısından önemli görevler üstlenmişlerdir ve katkılar sağlamışlardır.

Araştırmaya konu olan Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş illerinde toplam 82 kulüp; çeşitli branşlarda faaliyet göstererek üyelerinin spor yapmalarını sağlayarak onların beden ve ruhen daha sağlıklı olmalarına katkıda bulunmak spor dallarında takımlar oluşturarak yarışmalara iştirak etmek, ülkemize yurt içi ve yurt dışında başarıyla temsil edecek sporcular yetiştirmek, kulüp üyeleri arasında dostluk ve beraberliği sağlamak amacıyla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Araştırmaya konu olan illerdeki spor kulüpleri kuruluş tarihleri ve faaliyette buldukları branşların illere göre dağılımı Tablo 44,45,46,47' de gösterilmiştir.

NO	KULÜBÜN ADI	KURULUŞ YILI	FAALİYETTE BRANŞLARI	BULUNDUĞU SPOR
1	Aksarayspor	1973	Futbol	
2	E.Sağlıkspor	1976	"	
3	A.Çimentospor	1966	" Hentbol	
4	Azotspor	1978	" Voleybol-Basketbol	
5	Çocuk İslahevispor	1989	" "	
6	DSİSPOR	1981	" "	
7	Elazığspor (Amatör)	1967	"	
8	E.Belediyespor	1989	" Bask.-Boks-Taek.	
9	E.İdman Yurdu	1970	"	
10	E.Polis Gücüspor	1985	" Voleybol	
11	E.Şekerspor	1981	" " Basketbol	
12	E.Yolspor	1986	" Atletizm-Basketbol	
13	Kesrik Hilalspor	1989	"	
14	Ferrokromspor	1976	"	
15	Fırat Üniversitesi	1990	" Bask.-Vol. Bed. Hnt. Taek.	
16	Hankendi Bld.spor	1976	"	
17	Haltarımspor	1959	"	
18	Harpüt Yet. Yurdu	1990	" Voleybol	
19	İçme Belediyespor	1976	"	
20	Karakoçanspor	1985	"	
21	Keban Tekspor	1977	"	
22	K.Şafakspor	1969	"	
23	Kovancılar Bld. Spor	1977	"	
24	Köy Hizmetlerispor	1988	"	
25	Maden Belediyespor	1991	"	
26	Maliyespor	1981	"	
27	Mastarspor	1953	"	
28	Mollakendi Bld. Spor	1977	"	
29	Paluspor	1952	"	
30	PTTSPOR	1978	" Basketbol	
31	Rüstempaşaspor	1988	"	
32	Sivrice Belediyespor	1992	"	
33	Sürsürüspor	1977	"	
34	Sağır ve Dilsizler	1984	"	
35	Fırat Tekspor	1970	" Hent. Boks	
36	Tadımspor	1990	"	
37	Yurt İdman Yurdu	1970	"	
38	Gençlik ve Spor İl Md.por	1995	Bask. Boks. Grş. Vol. Bed. M. Ten. Ten. Atl. Taek.	

Tablo-44:Elazığ İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına

Göre Dağılımı

NO	KULÜBÜN ADI	KURULUŞ YILI	FAALİYETTE BULUNDUĞU SPOR BRANŞLARI
1	Bingölspor	1969	Fut. Vol. Kayak. Bask. Atl. Hent. M. Ten. Gür. Atıcılık
2	Genç Muratspor	1977	Fut. Vol. Kayak. Gür. Atletizm.
3	Köy Hizmetlerispor	1981	Fut. Vol. Bisik. Boks. Kayak. Atl. Bask. Gür.
4	Karlıova Yıl. Spor	1984	Fut. Vol. Kayak. Atl.
5	Solhan Gençlikspor	1986	Fut. Vol. Bask. Atl. Gür.
6	Polis Gücüspor	1990	Fut. Vol. Atıcılık. Judo.
7	Et-Balıkspor	1990	Fut. Vol. Atl. M. Ten.
8	T.E.K. Spor	1992	Fut. Vol. Kayak. Bask. Gür.
9	Gençlik ve Spor Kulübü	1995	Vol. Kay. Bask. Atl. M. Ten. Kara. TaekW. Ju.
10	S.H.Ç.E. Kurumspor	1995	Fut. Kayak. Atl. M. Ten. Atıcılık. Vol.
11	Ç.S.K. 12 Spor Kulübü	1995	Fut. Vol. Bask. M. Ten. Kayak.
12	Ekin Yoluspor Kulübü	1995	Fut. Vol. Atl.
13	Çaytepe Gençlikspor	1995	Fut. Vol. Atl. Bas. M. Ten. Kayak.
14	Yeniköyspor Kulübü	1995	Fut. Kayak. Bask. Atl. M. Ten.
15	Kığıspor Kulübü	1984	Fut. Vol. Kayak. Atl.

Tablo-45: Bingöl İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı

NO	KULÜBÜN ADI	KURULUŞ YILI	FAALİYETTE BULUNDUĞU SPOR BRANŞLARI
1	Tuncelispor	21.01.1981	Futbol. Basketbol. Atl. Kayak. Vol. Güreş.
2	Tunceli Belediyespor	26.08.1984	Futbol. Basketbol. Atl. Kayak. Vol. Güreş.
3	Pertekspor	13.08.1984	Futbol. Basketbol. Atl. Kayak. Vol. Güreş.
4	Tekspor	15.7.1991	Futbol. Bask. Judo-Teak. Kayak. Vol. Güreş.
5	Köyhizmetlerispor	21.05.1986	Futbol. Bask. Atl. Kayak. Vol. Güreş.
6	PTT. Spor	09.01.1994	Futbol. Basketbol. Vol. Atlet. M. Tenisi
7	Hozatspor	1995	Futbol
8	Mazgirtspor	1995	"
9	Pülümürspor	1995	"

Tablo-46: Tunceli İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı

NO	KULÜBÜN ADI	KURULUŞ YILI	FAALİYETTE BULUNDUĞU SPOR BRANŞLARI
1	Muş Spor Kulübü	1984	Atl.Bas.Boks.Fut.Güreş.H.Bol.Kay.M.Ten. Vol.
2	Adalet Spor Kulübü	1986	Atl.Fut. Atıcılık.Güreş.M. Tenisi. Vol.
3	Murat Spor Kulübü	1952	Fut. Vol.
4	İdman Yurdu Spor Kul.	1967	Atl.Bas.Boks.Fut.Güreş.Kayak. Vol.
5	Gençlerbirliği Spor Kul.	1978	Atl.Bas.Boks.Fut.Gür.H.Bol.Kay.M.Tenisi. Vol.
6	Bağlarspor Kulübü	1984	Futbol
7	Sungu Spor Kulübü	1987	Atl.Fut.Güreş.M.Tenisi. Vol.
8	Hasköy Spor Kulübü	1987	Atl.Fut.Gür.M.Tenisi. Vol.
9	Şeker Spor Kulübü	1987	Atl.Fut.
10	Bulanık Spor Kulübü	1985	Atl.Fut.Güreş. Vol.
11	Yıldırım Spor Kulübü	1984	Fut.Atl.
12	Kale Spor Kulübü	1992	Atl.Boks. Vol.Fut.
13	Zafer Spor Kulübü	1994	Fut.Atl.
14	Çöğürlü Spor Kulübü	1992	Atl.Fut.Güreş.
15	Kırköy Spor Kulübü	1992	Fut. Vol.
16	Korkut Spor Kulübü	1991	Atl.Boks.Fut.Güreş.Kayak.M.Tenisi. Vol.
17	Tarım Gücü Spor Kulübü	1984	Atl.Fut.Güreş.M.Tenisi. Vol.
18	Tigem Spor Kulübü	1992	Fut. Vol.
19	Hasköy Yıldız Spor Kul.	1994	Fut.Atl.
20	Gençlik Spor Kulübü	1995	Atıcılık.Atl.Bas.Bis.Boks.Cim.Dağcılık.Güreş. Hal.Hent.Judo.Kay.Taek.M.Tenisi. Vol. Yüzme

Tablo-47:Muş İlindeki Tescilli Kulüp Sayısı Kuruluş Tarihleri ve Faaliyette Buldukları Spor Branşlarına Göre Dağılımı

Mahalli Basın Yayın Kuruluşlarının Spor Bölümleri

Türk basın-yayın literatürlerinde Ankara, İstanbul ve İzmir'in dışında yayınlanan basın-yayın organlarını ifade etmek amacıyla kullanılan Anadolu Basını; Mahalli basın veya bölge basınıni ifade etmektedir.

Anadolu basını veya bölge basını dediğimiz zaman mahalli fikir ve emekle meydana getirilip yurt ve dünya haberlerinin yanısıra özellikle gazetenin yayınladığı yöre ve yakın çevresi ile ilgili haber ve olaylara yer veren ve sadece o çevrede okunup satılan gazete ve dergiler anlaşılır.

Basının en önemli görevlerinden biri okuyucu kitlesini eğitmektir. Teknik ve ekonomik gelişmelere paralel olarak vatandaşların eğitimi fonksiyonu, basına adeta yetişkinler okulu niteliğini kazandırmaktadır.

Basının eğitim ve kültür görevi; basının tüm yurt çapında gerçekleştirmesi gereken bir görev olduğu kadar, özellikle Doğu Anadolu'da önem kazanan bir görevdir. Doğunun kalkınması konusunda, devletin alacağı veya almakta olduğu ekonomik tedbirler kadar, basının eğitim ve kültür görevlerinin geliştirilmesi ve artırılmasının da önem taşıdığı inkar edilemez bir gerçektir.

TRT ve basının gerek ülke çapında ve gerekse doğuda önemli görevleri vardır: Bu görevler, haber verme, eğitme ve kültürel geliştirme ve kamuoyunu oluşturma görevleridir.

Bu amaçlar doğrultusunda; Doğu Anadolu'da yayınlanan gazete sayısı 60, dergi sayısı 26, televizyon kanalı 1 (GAP) dır.

Araştırmaya konu olan illerde yayınlanan mahalli gazetelerin başlıcaları:

<u>ELAĞIĞ</u>	<u>MUŞ</u>	<u>TUNCELİ</u>	<u>BİNGÖL</u>
1. TURAN Gaz.	1. Şark Telgraf Gaz.	1. Tunceli'nin Sesi Gaz.	1. Bingöl Gaz.
2. FIRAT Gaz.	2. Süphan Gaz.	2. Halkın Sesi Gaz.	
3. ULUOVA Gaz.	3. Vartonun Sesi Gaz.		
4. NURHAK Gaz.			
5. YENİÇAĞ Gaz.			

Mahalli basın ve yayın kuruluşlarının yörede sporun yaygınlaştırılmasında önemli görevler üstlenmişlerdir. Bu görevler;

Sporla ilgili görülebilen aksaklıklar veya hizmetlerin daha iyi yürüyebilmesi için gerekli düşünceleri kamuoyunun değerlendirilmesinden geçirmek suretiyle ilgili kişi ve kuruluşlara aktarması.

Spora ilişkin çeşitli eğitici makalalar, yayınlar hazırlayarak yöre halkının bilgisine sunması Yöre halkının görüş ve düşüncelerini yayınlamak ve bu yoldan spor kuruluşlarına öneride bulunması Sporun yöre halkına sevdirmeye çalışması, sporun

faidalarından bahsederek spor yapması mümkün olan sporlara yönlendirmesi Yöre halkının uygulamalarla ilgili varsa tepkisi veya olumlu görüşleri yöneticilere yansımaları sağlaması Yeni tesislerin yapılması için ön ayak olması şeklindedir.

Ayrıca; 14 Aralık 1994 tarihinden başlayarak TRT, GAP RADYOSU yörenizden programı tarafından düzenlenen "Bölgemizde Yılın Sporcu Yarışması" düzenlenmiştir.

Türkiye, Avrupa ve Dünya çapında başarılı olmuş, dereceye girmiş bölge sporcuları arasından, yayın alanına giren illerin Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinin katkılarıyla belirlenen 8 aday sporcu arasında sıralanmayı belirlemek amacıyla oy gönderme işlemi 16 Ocak 1995 günü sona ermiştir.

Bu süre içinde, yarışma için programa gönderilen 40 bin oyun kullanıldığı oylamada, aday sporcular arasındaki dağılımı;

1 - Varol TURAL - Malatya.....Teak-Wondocu.....	10.376
2 - Hasibe CANGİZ - Diyarbakır..Atlet.....	9.536
3 - Baki YILDIZ - Tunceli..Boksöz.....	5.590
4 - Faik BULUT - Elazığ....Atlet.....	3.852
5 - Ahmet YILDIZ - Bitlis.....kayakçı.....	3.561
6 - Ali ARSLAN - Malatya.....Güreşçi.....	2.385
7 - Harun DOĞAN K.Maraş.....Güreşçi.....	2.326
8 - Aysel ÖZDEMİR G.Antep....Atlet.....	2.191

şeklinde olmuştur.

Bu yarışma kapsamında ilk defa bu yıl "Bölgemizde Yılın Spor Adamı" ve Bölgemizde Yılın Spor Kulübü onur ödülleri verilmiştir. "Bölgemizde yılın spor adamı" onur ödülünce Vanspor'a ve Van'daki spor etkinliklerine katkılarından dolayı Van Valisi ve Vanspor Kulübü Başkanı Sayın Mahmut Yılbaş layık görülmüştür. "Bölgemizde yılın spor kulübü onur ödülünede, 1994 yılı içinde "Fair-Play" ödülü alan tek.3.lig takımı olan "Kızıltepespor" kulübü layık görülmüştür.

Yarışmaya ilişkin ödöl töreni 28. Ocak 1995 Cumartesi günü, Diyarbakır'da Güneydoğu Gazeteciler Cemiyeti Lokalinde yapılmıştır. TRT kurumları çeşitli kişi, kurum ve kuruluş tarafından aday sporculara armağan ve ödülleri takdim edilmiştir.⁴⁴

Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu İl Başkanlıkları

- Konfederasyon 2908 sayılı dernekler yasaşının 57. Maddesi ile 28.7.1985 gün ve 18825 sayılı resmi gazetede yayımlanan Gençlik ve Spor yönetmeliğinin 31. Maddesine göre her ilde birer amatör spor kulüpleri federasyonu başkanlığı kurma amacı; doğrultusunda araştırmamıza konu olan illerde; **Elazığ** ve **Muş** illerinde Başkanlık, **Bingöl** ve **Tunceli** illerinde ise liderlik düzeyinde faaliyet de bulunmaktadır.³⁹

1986 yılında kurulan ELAZIĞ Amatör spor kulüpleri İl Başkanlığı, ildeki amatör spora ve sporcularına daha iyi hizmet edebilmek. Öz kaynağına dönen bir alt yapıyı sistemli ve bilimsel birlikteliğin sağlandığı biz olma olgusunu yerleştirdiği bir amatör spor anlayışı hedeflemiş bulunmaktadır. Amaçları doğrultusunda bir çok faaliyet de bulunmuştur. Bunlar;

- Amatör spor kulüplerine maddi yardımda bulunulması
- Kulüp yöneticilerini bir araya getirilmesi
- Başarılı amatör sporcularının ödüllendirilmesi ve "Amatör Spor" konulu panel düzenlenmesi şeklinde faaliyetlerde bulunulmuştur.

Ayrıca; Alınan kararlarla Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu başkanlığınca yapılacak hizmetler ve faaliyetler aşağıya çıkarılmıştır:

Elazığ Amatör Spor Kulüpleri Federasyonunun Yapacağı Hizmet ve Faaliyetler.

1- Öncelikle Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu binamızı devamlı açık tutup, kulüplerimize daha iyi hizmet yapmayı öngörmekteyiz.

2- Ayrıca A.S.K. Federasyonumuza ait bir masörümüzün var olduğunu söyleyerek devamlı maçlarımızda saha kenarında ve federasyon binamızda çalışma saatleri içerisinde sporcularımızın hizmeti olacaktır.

3- Federasyonumuzun her hafta yapılacak amatör maçlara yönetici göndererek maçları izleyip, gerekli dökümanları alarak, haftalık panorama çıkaracak kulüplerimizin ve çeşitli yayın organlarının hizmetine sunacaktır.

4- Federasyonumuza üye olmayan kulüplerimizi en kısa zamanda üye yapmak;

5- Kulüp yöneticilerimizle devamlı bir araya gelerek birlikteliği sağlamak

6- Kulüplerimizi diplomalı antrenörleri çalıştırılmasını sağlamak

7- Sporcularımızın sağlık sorunları ile ilgilenerek ilgili kurumlarda tedavi olmalarını sağlamak.

8- Sporcularımızı meisleki bilgi ve becerilerini arttırmak için, faal Futbol Hakemleri Derneğiyle işbirliğine gidilerek çeşitli eğitici seminer ve konferanslar verilmesini sağlamak.

9- Gerçek ve başarılı amatör sporcularımızı ellerinden tutularak daha iyi yerlere getirmek ve ödüllendirmek.

10- Ekonomik sıkıntılar içerisinde olan kulüplerimize (özellikle mahalle kulüplerine) çeşitli ayni ve nakdi yardımlarda bulunmak.

11- Yönetici antrenör ve sporcuların bilgi, beceri ve kapasitelerini arttırmak için çeşitli seminerler düzenlemek.

12- İlimiz amatör sporunun gittikçe gerilemesine sebep olan huusus, idman ve maç sahalarının olmayışıdır. Bu konuyu gerekli mülki, idari ve siyasi mercilere götürerek takipçisi olacağız.

13- Tüm Kamu Kurum ve Kupruluşlarının amatör futbola ilgilerini ve desteklerini sağlayıcı çalışmalar yapmak.

14- Amatör kulüpler arası ceza kurulu oluşturarak, centilmenlik harici tutum ve davranışlarda bulunan sporcuları ek ceza-i müeyyideler ile disipline edilmelerini sağlamak.

15- Amatör futbolcu transferindeki görülen maddi ve manevi olumsuzlukları gidermek için tüm spor kulüpleriyle işbirliği yapmak.

16- Tüm spor dallarında "Hakemler yargıçlar kadar saygındır" ilkesini benimseyip yaygınlaştırılmasını sağlamak.

17- İlimiz amatör sporunun gelişmesi için; tüm eğitici ve öğretim kurullarıyla; diyalog jkurularak işbirliğine gidilecektir.

18- Spor ile ilgili bütün etkinliklere iştirak edilerek, imkanlar nisbetinde, bu etkinlikler maddi ve manevi yönlerden desteklenecektir.

19- Tüm spor camiasına "Türk spor ailesi" gözü ile bakarak, yönetici, sporcu, antrenör, hakem, gözlemci ve diğer görevliler arasında sevgi, dostluk ve kardeşlik bağlarının geliştirilmesine gayret sarfedilecektir.

20- Sosyal güvencesi olmayan amatör sporculara gıda, otobüs paso ve eğitim masraflarını içeren ihtiyaçlarını giderecek çalışmalar yapılacaktır.

21- İller arası spor camialarının dostluk ve kardeşlik duygularını pekiştirmek, karşılıklı bilgi alış verişinde bulunmak, onlarında iştirakları ile daha büyük ve çoğulcu sportif faaliyetlerde bulunmak.

22- Bütün bu hizmet ve faaliyetler için;

a- Basın

d- Hukuk

b- Sağlık

e- Danışma

c- Eğitim

f- Amatör spor dallarını geliştirme

g- Araştırma, planlama ve koordinasyon gibi kurullar oluşturulmuştur.

Muş Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Başkanlığınca 1992 yılında büyük atılım gerçekleştirilmiş ilde bulunan tüm spor kulüplerine ayni ve nakdi yardımda bulunulmuş yörede gençliğin katılabileceği ferdi ve takım şampiyonaları düzenlenmiş kurumlar arası müsabakalar organize edilmiştir.

Bingöl ve Tunceli amatör spor kulüpleri federasyonu liderleri merkezi Ankara'da bulunan Konfederasyona bağlı olarak, başkanlıkları bulunan illerini faaliyetler doğrultusunda, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri Milli Eğitim İl Müdürlükleri ve Federasyon Temsilcileri ve Amatör Kulüplerle koordineli olarak çalışmalarını yürütmekte, Bingöl ve Tunceli illerinde temsilcilikler liderlik düzeyinde olan amatör spor kulüpleri federasyonları başkanlık olma çalışmalarını yürütmektedirler. Şeklinde gözlemlenmiştir.

Gönüllü Birlikler

Elazığ Sporlular Derneği-Örneği

1994 yılında Elazığ Spor kulübü taraftarlarını bir çatı altında toplamak amacı ile kurulan Elazığ Sporlular Derneğinin amacının gerçekleşmesi için aşağıdaki faaliyetlerde bulunur;

A) Sporun ülkelerin uluslararası propaganda olayları kullanılarak tanıtım ve popülarite sağladıkları günümüzde Elazığ'ın tanıtım ve iç turizm potansiyelini artırmak ve sürdürmek maksadıyla Elazığ Spor kulübünü unsur olarak kullanmak.

B) Elazığ Sporun gerek Elazığ'da ki stadlarda ve gerekse deplasmanlarda ki sportif faaliyetlerde seyircilerin olumsuz davranışlarına meydan verilmemesi için her türlü yayın organlarından faydalanmak suretiyle ve gerektiğinde düzenlenecek, konferans, seminer, sempozyum, panel ve benzeri yollarla eğitim çalışmalarında bulunmak

c) Yukarıda (b) fıkrasında belirtilen amaçların tahakkuku için gereği halinde mulki ve idari organlarda işbirliğinde bulunmak ve sportif alanların maksadı dışında olumsuz fiillerin meydana gelmesine ve temasa huzurunun bozulmasına etken olan birey ve topluluklarla yasal çerçeveler içinde mücadele etmek.

D) Elazığ Spor kulübünün varlığının idamesini kollamak maksadıyla ve gerektiğinde klüp yönetimlerinin zor anlarında yardımcı olmak ve sportif alt yapıların oluşarak ürün verir duruma gelebilmesi için öz kaynak olayını gerçekleştirme yolunda faaliyetlerde bulunmak.

E) Derneğin mali imkanlarının müsait olması halinde Elazığ Spor kulübünün borç veya hibe suretiyle madden desteklenmesi ve yönetim boşluğu doğması hallerinde ise gerekli muaveneti göstermek.

Ayrıca; bir faaliyet raporu yayınlayan dernek çalışmalarını bu raporda belirtilmiştir.

"Elazığ Sporlular Derneği Faaliyet Raporu"

Elazığ Sporlular Derneği olarak esas amacımız taraftarlarımızı bir çatı altında toplamaktır.

Elazığ Spor kulübünü unsur olarak kullanı, derneğimi tesis ve alt yapı konusunda gerekli duyarlılığı göstererek 3.3.1994 tarihinde resmen kurularak çalışmalarına başlamıştır.

Birlik ve beraberlik içerisinde "Herşey Elazığspor İçin" ilkesiyle hareket eden derneğimiz senelerdir günü birlik hizmet ve çalışmalarla bugüne gelmiş ancak dikili bir ağacı olmayan Elazığspor'a sistemli, ileriye dönük büyük projeler doğrultusunda tesisler kazandırmak için mülki, idari ve siyasilerin desteği ile çok yoğun bir çalışma içerisine girmiştir. Neticede ilimiz Malatya yolu 10. Km'de hazineye ait 151 dönümlük araziye yukarıda belirtilen hizmetlerin gerçekleşmesi için derneğimiz tarafından, gerek ilimiz, gerek Ankara'da yapılan yoğun çalışmalar sonucu Elazığspor kulübü yöneticileriyle gerekli diyalog kurularak proje tesbiti ve tesis alt yapısı konusunda çalışmalara başlanmıştır.

Dernek spor kamuoyunun dikkatini çekmek üzere bir basın bildirisi de yayınlamıştır.

Elazığsporlular Derneği Basın Bildirisi

Spor Kamuoyunun Dikkatine;

Elazığsporlular derneği olarak esas amacımız taraftarlarımızı bir çatı altında toplamaktır. Bütün olumlu potansiyellere sahip Elazığspora başarı ve başarısızlıklar ayrımı gözetmeden destek vermek tüm Elazığ'lıların görevidir.

Bu nedenle bilhassa spor kamu oyunun içinde bulunduğumuz ortamda duyarlı olarak davranması gerekli olan hususlar aşağıda belirtilmiştir.

1- Sınırlı imkanlar, sınırlı yetkiler ve kısıtlı kadrolar geride kaldı.

2- Psikolojik şartlar bir futbol takımını ne ölçüde etkileyebileceği her ortamda dikkate alınmalıdır.

3- Endişe olmayan yerde gayret, gayret olmayan yerde başarı ve netice beklenemez.

4- Skor var, kalite yok, iskelet var, istikrar yok, düşüncelerinden uzak durup bordo beyazın yönetimine teknik kadrosuna ve futbolcularına güvenip destek verelim.

5- Başarı ve başarısızlıklarda hepimizin payının olacağı unutulmamalıdır.

6- Karada kulaç atarak yüzme olmaz, trübünlerde olumsuz davranış ve tezahüratta bulunmak Elazığspora destek vermez.

7- Deşarj olmak için trübünleri doldurmak yerine susmadan susturulmadan olumlu tezahüratta bulunmak hepimizin görevi olmalıdır.

8- Gakkoşları alkışla gerisini merak etme çünkü Elazığspor hem şu anda lider hemde sonuçta şampiyon olacaktır. Şüpheler bile olmamalı davasına inanan ve yılmadan çalışan yönetim, teknik heyet ve futbolcular iş başındadır.

9- Gakkoşlar güvenle destek bizden başarı ve mutlu son İnşallah sizden.

10- Trübünleri dolduran gakkoşlar hakkınız var Elazığsporu iyi yerde ve skorda görmeksiz sahadaki 11'in 12.nci adamı olduğunuzu unutmayın.

11- Ya siz basın ve yayın organları sizin desteğinizde önemli olumlu ve yapıcı ışık tutmalısınız.

12- Hele küfür ve hakaretin binbir türlüünü trübünlerde sarf edenler size ve Elazığ'lıya yakışır mı bunlar, lütfen sarf ettiğiniz enerjiyi olumlu tezahürata dönüştürün.

Bütün bu güzel düşünce ve duygularımıza katılıyorsan; Oturma ayağa kalk, sende gakkoşa destek ver, aramıza katilki güç kazanalım başarıya gidelim, hep birlikte olumsuzluklara set çekelim, iyiye güzele ve hizmete destek verelim. Elimizdeki değerleri kaybetmeyelim. Davamıza sahip çıkıp Bordo Beyaz bayrağı önce 2.nci lig sonra 1.nci lig kalesine dikelim.

Gönüllü birliklere örnek teşkil edecek şekilde kurulan Elazığ Sporlular derneği yörede önemli bir açığı kapatmıştır. Sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi açısından önemli bir adım atmıştır. Bu dernek çalışmalarını yürütmektedir.

İkinci Bölüm;

Birinci bölümdeki Fırat Havzasındaki spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkılarını destekleyecek şekilde değerlendirilmiştir

Bu araştırma Spor Kamuoyunu Oluşturan;

Elazığ ilinde (25) Bingöl ilinde (25) Tunceli ilinde (20) Muş ilinde (20) olmak üzere toplam (90) kişiye uygulanmıştır.

Anketörler;

- Spor kamuoyundaki konumlarını Tablo-48'de
- Spor kamuoyundaki görev aldıkları birimleri Tablo-49'da
- Bu görevleri için geçtikleri eğitimi Tablo-50'de olduğu gibi ifade etmişlerdir.

Tablo-48. Anketörlerin Spor Kamuoyundaki Konumlarının İllere Göre Dağılımı

İL	YÖNETİCİ	EĞİTİCİ	ANTRENÖR	SPORCU	HAKEM	GÖNÜLLÜ
ELAZIĞ	8	8	5	6	5	2
BİNGÖL	6	8	10	7	7	2
TUNCELİ	3	5	3	7	4	2
MUŞ	3	4	6	7	2	2
TOPLAM	20	25	24	27	18	8

Tablo-49. Anketörlerin Spor Kamuoyunda Görev Aldıkları Birimlerin İllere Göre Dağılımı

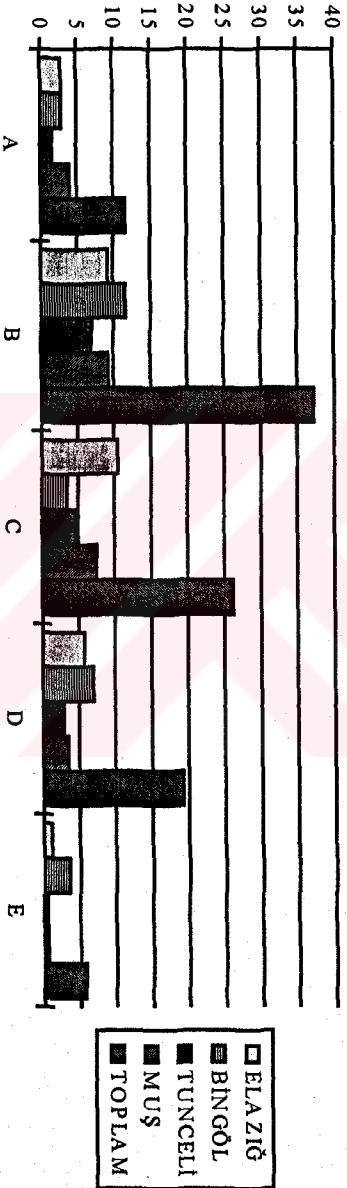
İL	KAMU KURUM VE KURULUŞU	FEDERASYON	KULÜP	OKUL	GÖNÜLLÜBİRLİK
ELAZIĞ	14	4	7	9	2
BİNGÖL	4	4	14	11	0
TUNCELİ	9	1	7	2	2
MUŞ	4	2	12	4	1
TOPLAM	31	11	40	26	5

Tablo-50. Anketörlerin Görevleri İçin Geçtikleri Eğitimlerin İllere Göre Dağılımı

İL	ÜNİVERSİTE	KURS	SEMİNER	DİĞER
ELAZIĞ	13	11	6	3
BİNGÖL	10	14	8	1
TUNCELİ	6	7	2	5
MUŞ	8	11	8	3
TOPLAM	37	43	24	12

Tablo-51. Spor Kamuoynunu Oluşturan Kişilerin Görevleri İle İlgili Karşılaştığı Problemlerin İllere Göre Dağılımı

İl	nA	%GRUP	%GENEL	nB	%GRUP	%GENEL	nC	%GRUP	%GENEL	nD	%GRUP	%GENEL	nE	%GRUP	%GENEL	%TOPLAM
ELAZIĞ	5	25	2,91	16	25	9,3	18	40	10,47	10	30,3	5,81	2	20	1,16	29,65
BİNGÖL	5	25	2,91	20	31,25	11,63	6	13,33	3,49	12	36,36	6,98	6	60	3,49	28,49
TUNCELİ	3	15	1,74	12	18,75	6,98	8	17,78	4,65	5	15,15	2,91	1	10	0,58	16,86
MUŞ	7	35	4,07	16	25	9,3	13	28,89	7,56	6	18,18	3,49	1	10	0,58	25
TOPLAM	20	100	11,63	64	100	37,21	45	100	26,17	33	99,99	19,19	10	100	5,81	100

Bu tabloda;

nA : Yasal Düzenlemelerdeki Yetersizlik

nB : Maddi Yetersizlik

nC : Eğitim Çalışmalarındaki Yetersizlik

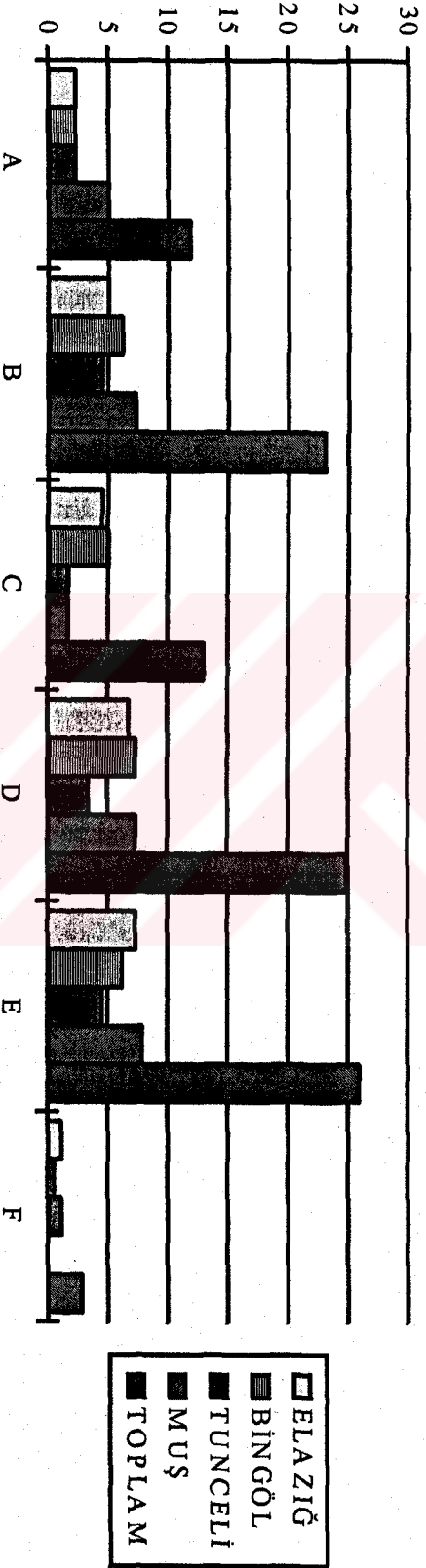
nD : Diğer Birimlerle Koordinasyon Eksikliği **nE** : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-51'de Fırat Havzasında spor kamuoynunu oluşturan kişiler, görevleri ile karşılaştıkları problemleri; %37,21 oranla «*Maddi Yetersizlik*», %26,17 oranla «*Eğitim Çalışmalarındaki Yetersizlik*», %19,19 oranla «*Diğer Birimlerle Koordinasyon Eksikliği*», %11,63 oranla «*Yasal Düzenlemelerdeki Yetersizlik*», %5,81 oranla da «*Diğer Problemler*» olarak belirtmişlerdir.

Bu problemleri sırasıyla; Bingöl ilinde %60 oranında «*Diğer Problemler*» olarak belirtirken buna yakın olarak %36,36 oranında «*Diğer Birimlerle Koordinasyon Eksikliği*», Elazığ ilinde %40 oranla «*Eğitim çalışmalarındaki Yetersizlik*», Muş ilinde %35 oranla «*Yasal Düzenlemelerdeki Yetersizlik*», Runceli ilinde %18,75 oranla da «*Maddi Yetersizlik*» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-52. Spor Kamuyuunu Oluşturan Kişilerin Görev Aldıkları Birimlerdeki En nemli Mevzuat Aksaklıklarının İllere Göre Dağılımı

İL	n	%	GENEL	n	%	GENEL	n	%	GENEL	n	%	GENEL	n	%	GENEL	n	%	GENEL	TOPLAM
ELAZIĞ	4	19,05	2,26	9	21,95	5,08	8	34,78	4,52	12	27,27	6,78	13	28,26	7,34	2	40	1,13	27,12
BİNGÖL	4	19,05	2,26	11	26,83	6,21	9	39,13	5,08	13	29,55	7,34	11	23,91	6,21	1	20	0,56	27,12
TUNCELİ	4	19,05	2,26	8	19,51	4,52	3	13,04	1,69	6	13,64	3,39	8	17,39	4,52	2	40	1,13	16,38
MUŞ	9	42,86	5,08	13	31,71	7,34	3	13,04	1,69	13	29,55	7,34	14	30,43	7,91	0	0,0	0,0	29,38
TOPLAM	21	100,01	11,86	41	100	23,15	23	99,99	12,98	44	100,01	24,85	46	99,99	25,98	5	100	2,82	100

Bu tabloda;

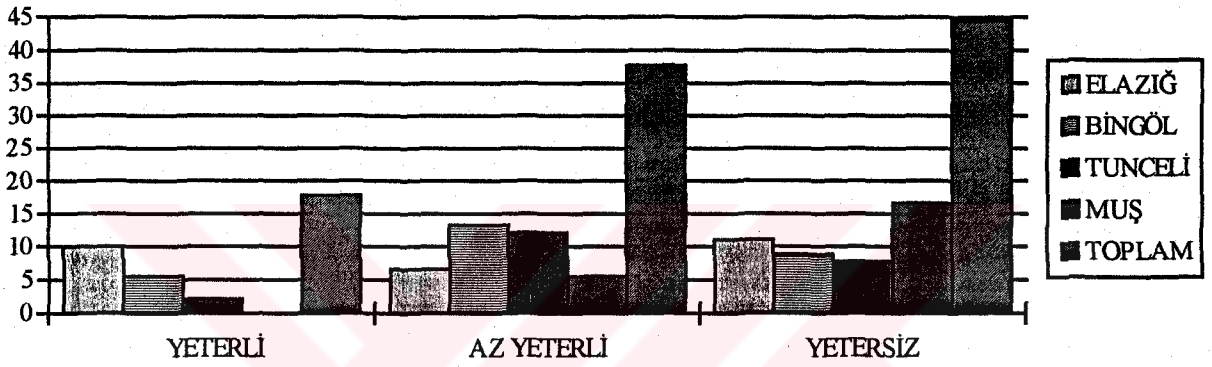
nA : Yasal Düzenlemelerdeki Eksiklik **nB** : Yönetim Eksikliği **nC** : Planlama Eksikliği **nD** : Koordinasyon Eksikliği
nE : Eğitim alışmalarının Eksikliği **nF** : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-52'de Fırat Havzasında spor kamuyuunu oluşturan kişiler, görev aldıkları birimlerdeki en önemli mevzuat aksaklıklarını; %25,98 oranla «Eğitim alışmalarındaki Eksiklik», %24,85 oranla «Koordinasyon Eksikliği», %23,15 oranla «Yönetim Eksikliği», %11,86 oranla «Yasal Düzenlemelerdeki Eksiklik», %2,82 oranla «Diğer Problemler» olarak belirtmişlerdir.

Bu aksaklıkları sırasıyla; Muş ilinde %42,85 oranla «Yasal Düzenlemelerdeki Eksiklik», Elazığ ve Tunceli illerinde %40 oranla «Diğer Problemler» olarak belirttikleri ve bunlara yakın olarak Elazığ ilinde %34,78 oranla, Bingöl ilinde %39,13 oranla «Planlama Eksikliği», Tunceli ilinde %19,51 oranla «Yönetim Eksikliği» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-53. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Görev Aldıkları Birimlerin Spor Kamuoyundaki Yerlerinin Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	9	56,25	10	6	17,65	6,67	10	25	11,11	27,78
BİNGÖL	5	31,25	5,56	12	35,29	13,33	8	20	8,89	27,78
TUNCELİ	2	12,5	2,22	11	32,35	12,22	7	17,5	7,78	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	5	14,71	5,56	15	37,5	16,67	22,22
TOPLAM	16	100	17,78	34	100	37,78	40	100	44,45	100

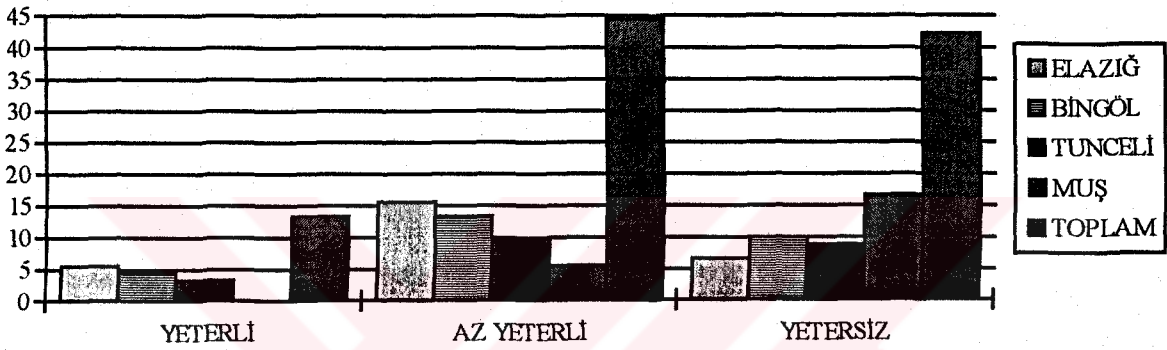

Tablo-53'te Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler görev aldıkları birimlerin spor kamuoyundaki yerinin yeterlilik düzeylerini; % 44,45 oranla «Yetersiz», % 37,78 oranla «Az Yeterli», %17,78 oranla «Yeterli» bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi sırasıyla Elazığ ilinde %56,25 oranla «Yeterli», Muş ilinde %37,5 oranla «Yetersiz», Bingöl ilinde %35,29 oranla, Tunceli ilinde %32,35 oranla «Az Yeterli» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-54. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Görev Aldıkları Birimlerin Çalışmalarının Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETER-SİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	5	41,67	5,56	14	35	15,56	6	15,79	6,67	27,78
BİNGÖL	4	33,33	4,44	12	30	13,33	9	23,68	10	27,78
TUNCELİ	3	25	3,33	9	22,5	10	8	21,05	8,89	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	5	12,5	5,56	15	39,47	16,67	22,22
TOPLAM	12	100	13,33	40	100	44,45	38	99,99	42,23	100

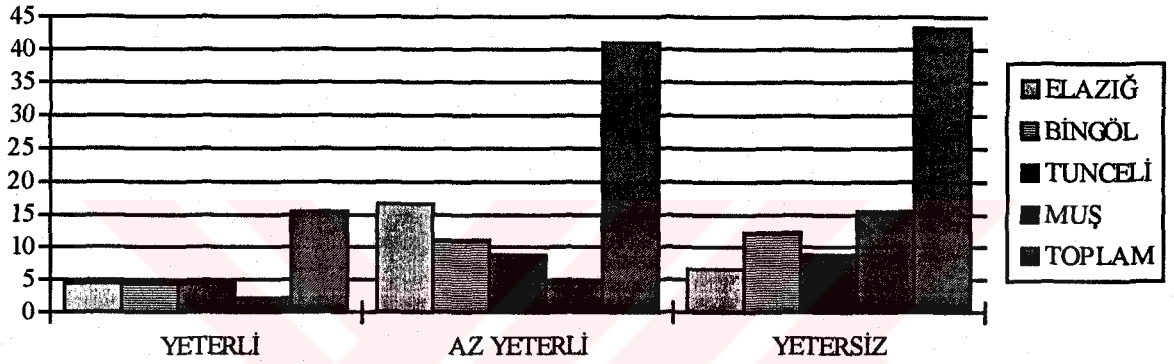

Tablo-54'de; Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, görev aldıkları birimlerin, çalışmalarının yeterlilik düzeylerini %44,45 oranla «Az Yeterli», %42,23 oranla «Yetersiz» %13,33 oranla da «Yeterli» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi, sırasıyla Elazığ ilinde %41,67 oranla «Yeterli», Muş ilinde %39,47 oranla «Yetersiz», Bingöl ilinde %33,33 oranla «Yeterli», Tunceli ilinde %25 oranla «Yeterli» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-55. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin, Görev Aldıkları Birimlerin İleriye Yönelik Çalışmalarının Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	4	28,57	4,44	15	40,54	16,67	6	15,38	6,67	27,78
BİNGÖL	4	28,57	4,44	10	27,03	11,11	11	28,21	12,22	27,78
TUNCELİ	4	28,57	4,44	8	21,62	8,89	8	20,51	8,89	22,22
MUŞ	2	14,29	2,22	4	10,81	4,44	14	35,9	15,56	22,22
TOPLAM	14	100	15,54	37	100	41,11	39	100	43,34	100

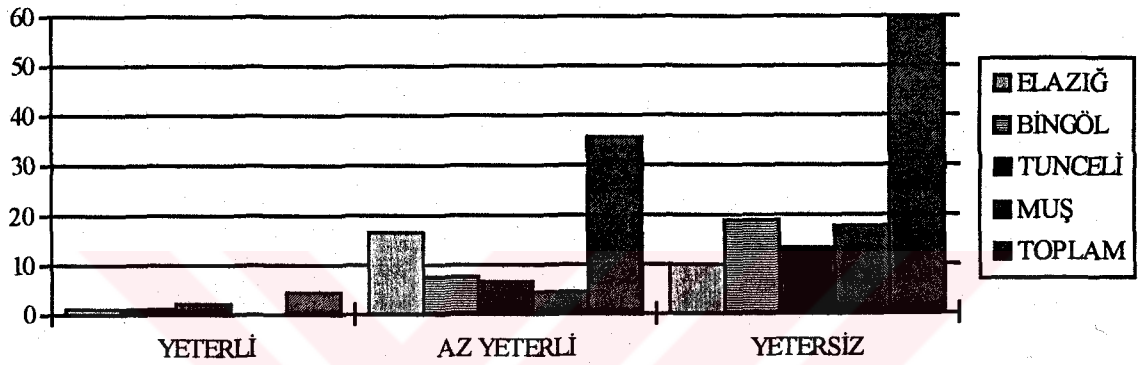

Tablo-55’de Fırat Havzasındaki, spor kamuoyundaki kişiler, Görev aldıkları birimlerin ileriye yönelik çalışmalarının yeterlilik düzeylerini %43,34 oranla «*Yetersiz*», %41,11 oranla «*Az Yeterli*», %15,54 oranla «*Yeterli*» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi; sırasıyla Elazığ ilinde %40,54 oranla «*Az Yeterli*», Muş ilinde %35,9 oranla «*Yetersiz*» Bingöl, Tunceli illerinde %28,57 oranla «*Yeterli*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-56. Spor Teşkilatlarının Çalışmalarının Yeterli Bulma Düzeyinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETER-SİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	1	25	1,11	15	46,88	16,67	9	16,67	10	27,78
BİNGÖL	1	25	1,11	7	21,88	7,78	17	31,48	18,89	27,78
TUNCELİ	2	50	2,22	6	18,75	6,67	12	22,22	13,33	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	4	12,5	4,44	16	29,63	17,78	22,22
TOPLAM	4	100	4,44	32	100,01	35,56	54	100	60	100

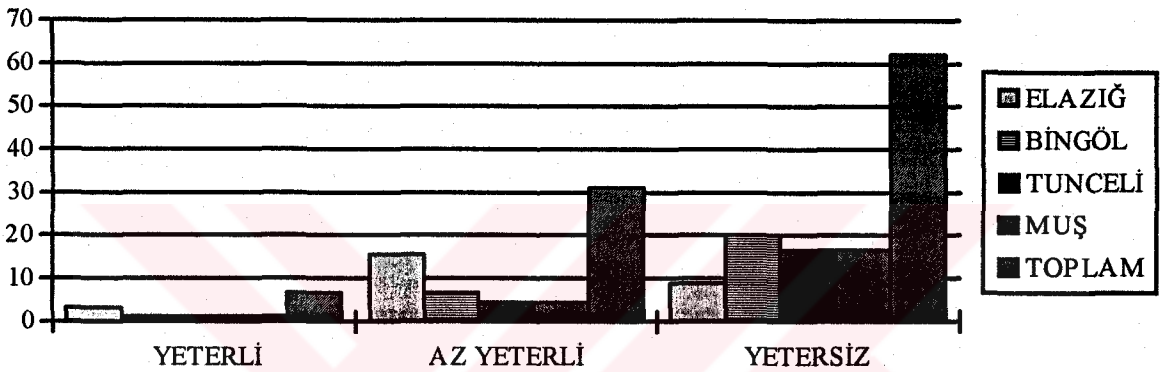

Tablo-56'da Fırat Havzasındaki Spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor teşkilatlarının çalışmalarının yeterli bulma düzeylerini; %60 oranla «*Yetersiz*», %35,56 oranla «*Az Yeterli*», %4,44 oranla «*Yeterli*» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi: Sırasıyla Tunceli ilinde %50 oranında «*Yeterli*», Elazığ ilinde %46,88 oranla «*Az Yeterli*», Bingöl ilinde %31,48 oranla, Muş ilinde %29,63 oranla «*Yetersiz*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-57. Spor Teşkilatlarının İleriye Yönelik Çalışmalarının Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	3	50	3,33	14	50	15,56	8	14,29	8,89	27,78
BİNGÖL	1	16,67	1,11	6	21,43	6,67	18	32,14	20	27,78
TUNCELİ	1	16,67	1,11	4	14,29	4,44	15	26,79	16,67	22,22
MUŞ	1	16,67	1,11	4	14,29	4,44	15	26,79	16,67	22,22
TOPLAM	6	100,01	6,66	28	100,01	31,11	56	100,01	62,23	100

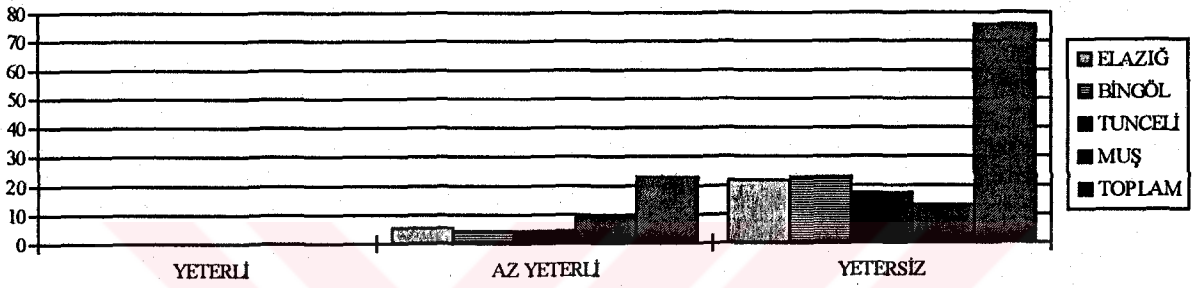

Tablo-57’de, Fırat Havzasındaki spor teşkilatlarını oluşturan kişiler, spor teşkilatlarının ileriye yönelik çalışmalarının yeterli bulma düzeylerini; %62,23 oranla «*Yetersiz*», %31,11 oranla «*Az Yeterli*», %6,66 oranla da «*Yeterli*» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi sırasıyla, Elazığ ilinde %50 oranla «*Yeterli*» ve «*Az Yeterli*», Bingöl ilinde %32,14 oranla, Tunceli ve Muş illerinde %26,79 oranla «*Yetersiz*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-58. Spor Teşkilatlarının Altyapı ve Eğitim Çalışmalarının Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETER-SİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	0	0,0	0,0	5	23,81	5,49	20	28,99	21,98	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	4	19,05	4,4	21	30,43	23,08	27,78
TUNCELİ	0	0,0	0,0	4	19,05	4,4	16	23,19	17,58	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	8	38,1	8,79	12	17,39	13,19	22,22
TOPLAM	0	0,0	0,0	21	100,01	23,08	69	100	75,83	100

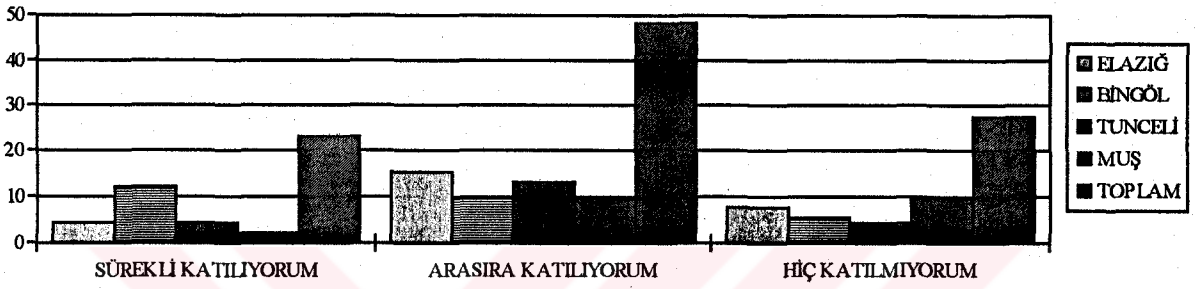

Tablo-58'de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor teşkilatlarının alt yapı ve eğitim çalışmalarını yeterli bulma düzeylerini %75,83 oranla «Yetersiz» %23,08 oranla «Az Yeterli» olarak bulduklarını belirtmişlerdir. «Yeterli» Bulma düzeyine rastlanmamıştır.

Bu düzeyi sırasıyla; Muş ilinde %38,1 oranla «Az Yeterli», Bingöl ilinde %30,43, Elazığ ilinde %28,99, Tunceli ilinde %23,19 oranla «Yetersiz» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-59. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin, Spor Teşkilatlarının Altyapı ve Eğitim Çalışmalarına Ne Ölçüde Katıldıklarının İllere Göre Dağılımı

İL	n A	% GRUP	% GENEL	n B	% GRUP	% GENEL	n C	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	4	18,18	4,4	14	31,82	15,38	7	28	7,69	27,78
BİNGÖL	11	50	12,09	9	20,45	9,89	5	20	5,49	27,78
TUNCELİ	4	18,18	4,4	12	27,27	13,19	4	16	4,4	22,22
MUŞ	2	9,09	2,2	9	20,45	9,89	9	36	9,89	22,22
TOPLAM	21	95,45	23,09	44	99,99	48,35	25	100	27,47	100

Bu tabloda;

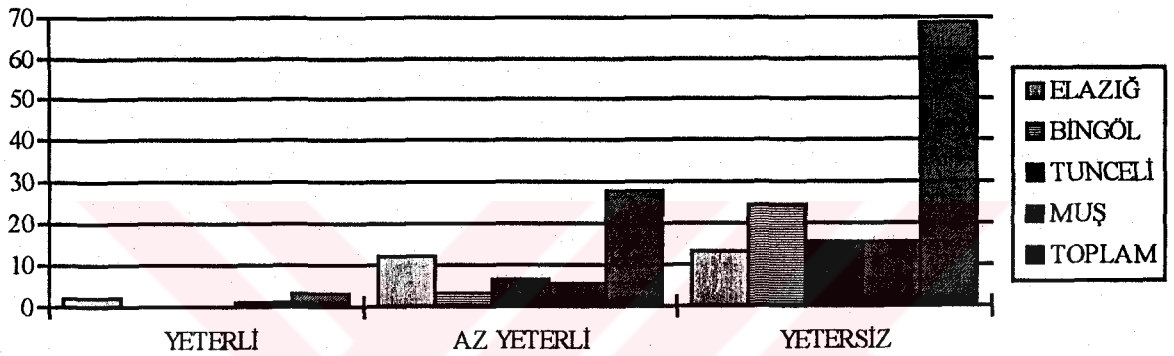
nA:Sürekli Katılıyorum *nB*:Arasıra Katılıyorum *nC*:Hiç Katılmıyorum

Tablo-59'da Fırat Havzasında Spor Kamuoyunu oluşturan kişiler, Spor Teşkilatlarının altyapı ve eğitim çalışmalarına ne ölçüde katıldıkları; %48,35 oranla «*Arasıra Katılıyorum*», %27,47 oranla «*Hiç Katılmıyorum*» %23,09 oranla «*Sürekli Katılıyorum*» olarak belirtmişlerdir.

Bu durumu sırasıyla, Bingöl ilinde %50 oranla «*Sürekli Katılıyorum*», Elazığ ilinde %31,82, Tunceli ilinde %27,27, Muş ilinde %20,45 oranla «*Arasıra Katılıyorum*» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-60. Spor Bünyesinde Yer Alan Yönetici-Antrenör ve Eğitici Kadrolarını Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	2	66,67	2,22	11	44	12,22	12	19,35	13,33	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	3	12	3,33	22	35,48	24,44	27,78
TUNCELİ	0	0,0	0,0	6	24	6,67	14	22,58	15,56	22,22
MUŞ	1	33,33	1,11	5	20	5,56	14	22,58	15,56	22,22
TOPLAM	3	100	3,33	25	100	27,78	62	99,99	68,89	100

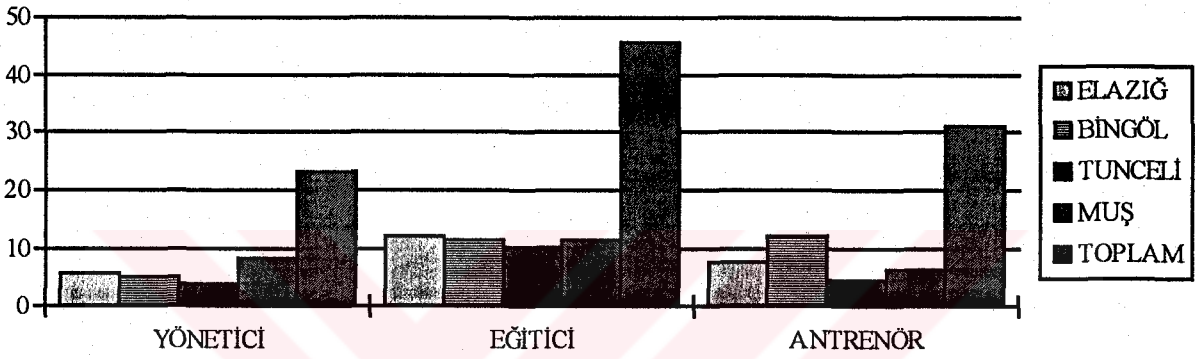

Tablo-60'ta Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor bünyesinde yer alan yönetici-antrenör ve eğitici kadrolarını yeterli bulma düzeylerini; %68,89 oranla «*Yetersiz*», %27,78 oranla «*Az Yeterli*», %3,33 oranla «*Yeterli*» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi sırasıyla; Bingöl ilinde %35,48 oranında, Tunceli ve Muş illerinde %22,58 oranında, Elazığ ilinde %19,35 oranında «*Yetersiz*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-61. Spor Bünyesinde Yer Alan Yönetici, Antrenör ve Eğitici Kadrolarını Yeterli Olması Durumunda Ençok İhtiyaç Duyulan Kadroların İllere Göre Dağılımı

İL	n YÖNETİCİ	% GRUP	% GENEL	n EĞİTİCİ	% GRUP	% GENEL	n ANTRENÖR	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	9	25	5,81	19	26,76	12,26	12	25	7,74	25,81
BİNGÖL	8	22,22	5,16	18	25,35	11,61	19	39,58	12,26	29,03
TUNCELİ	6	16,67	3,87	16	22,54	10,32	7	14,58	4,52	18,71
MUŞ	13	36,11	8,39	18	25,35	11,61	10	20,83	6,45	26,45
TOPLAM	36	100	23,23	71	100	45,8	48	99,99	30,97	100

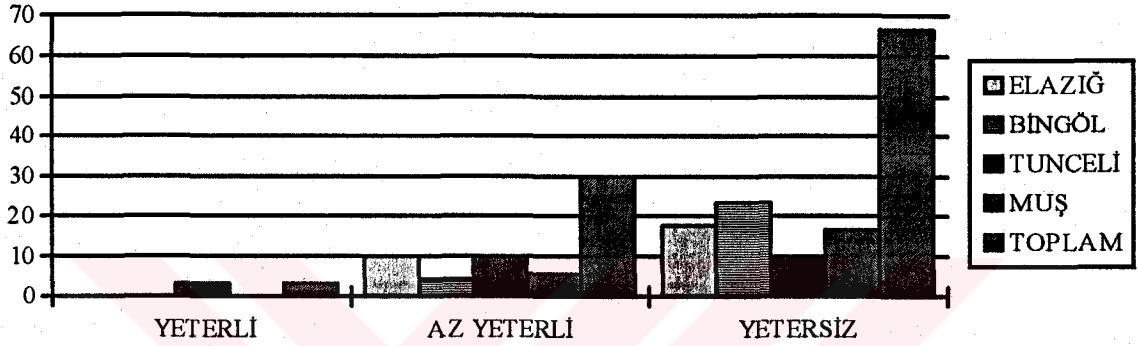

Tablo-61'de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor bünyesinde yer alan yönetici, antrenör ve eğitici kadrolarını yeterli bulmayanlarının en çok ihtiyaç duydukları kadroları; %45,8 oranında «Eğitici», %30,97 oranında «Antrenör», %23,23 oranında «Yönetici» olarak belirtmişlerdir.

Bu ihtiyaçları sırasıyla; Bingöl ilinde %39,58 oranında «Antrenör», Muş ilinde %36,11 oranında «Yönetici», Elazığ ilinde %26,76, Tunceli ilinde %22,54 oranında «Eğitici» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-62. Spor Tesislerinin Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETER-SİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	0	0,0	0,0	9	33,33	10	16	26,67	17,78	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	4	14,81	4,44	21	35	23,33	27,78
TUNCELİ	3	100	3,33	9	33,33	10	8	13,33	8,89	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	5	18,52	5,56	15	25	16,67	22,22
TOPLAM	3	100	3,33	27	99,99	30	60	100	66,67	100

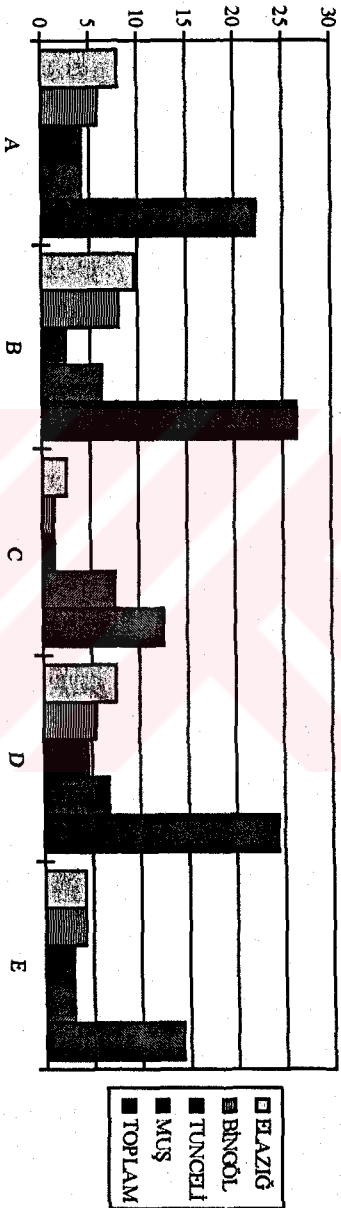

Tablo-62’de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor tesislerini yeterli bulma düzeylerini; %66,67 oranla «*Yetersiz*», %30 oranla «*Az Yeterli*», %3,33 oranla «*Yeterli*» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi sırasıyla; Bingöl ilinde %35, Muş ilinde %25 oranla «*Yetersiz*», Elazığ ve Tunceli illerinde %33,33 oranla «*Az Yeterli*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-63. İhtiyaç Duyulan Spor Tesislerinin İllere Göre Dağılımı

İl	nA	%GRUP	%GENEL	nB	%GRUP	%GENEL	nC	%GRUP	%GENEL	nD	%GRUP	%GENEL	nE	%GRUP	%GENEL	%TOPLAM
ELAZIĞ	19	35,85	7,98	23	36,51	9,66	6	20	2,52	18	31,03	7,56	10	29,41	4,2	31,93
BİNGÖL	14	26,42	5,88	19	30,16	7,98	3	10	1,26	13	22,41	5,46	10	29,41	4,2	24,79
TÜNCELİ	10	18,87	4,2	6	9,52	2,52	3	10	1,26	11	18,97	4,62	7	20,59	2,94	15,55
MUŞ	10	18,87	4,2	15	23,81	6,3	18	60	7,56	16	27,59	6,72	7	20,59	2,94	27,73
TOPLAM	53	100,01	22,26	63	100	26,46	30	100	12,6	58	100	24,36	34	100	14,28	100

Bu tabloda:

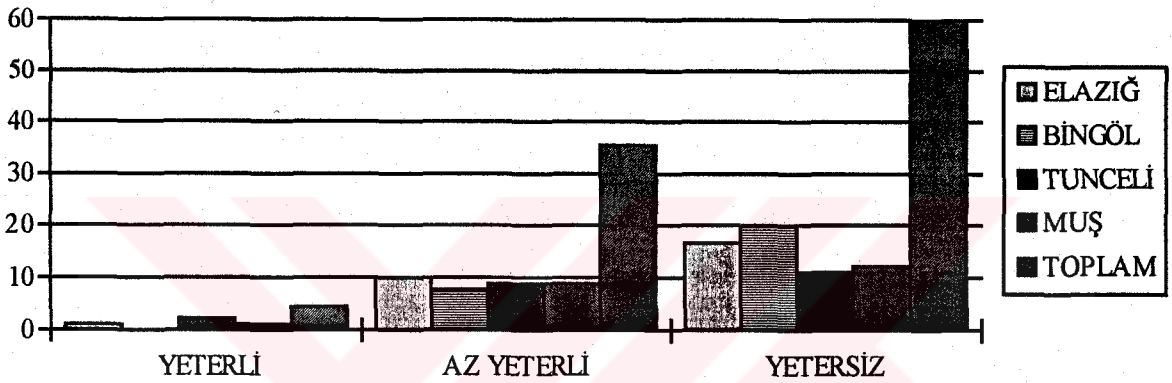
nA : Futbol Sahası **nB** : Spor Salonu **nC** : Kayak Tesisi **nD** : Yüzme Havuzu **nE** : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-63'te Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, ihtiyaç duyulan spor tesislerini %26,46 oranla «*Spor Salonu*», %24,36 oranla «*Yüzme Havuzu*», %22,26 oranla «*Futbol Sahası*», %14,28 oranla «*Diğer Spor Tesisleri*»(Tennis kortu, Atletizm pisti vb.), %12,6 oranla «*Kayak Tesisi*» olarak belirtmişlerdir.

Bu tesisleri sırasıyla; Elazığ ilinde %36,51, Bingöl ilinde %30,16 oranla «*Spor Salonu*», Muş ilinde %27,59 oranla «*Yüzme Havuzu*», Tunceli ilinde %20,59 oranla «*Diğer Spor Tesisleri*» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-64. Spor Yatırımı Olarak Planlanan Hedeflerin Gerçekleştirilme Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	1	25	1,11	9	28,13	10	15	27,78	16,67	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	7	21,88	7,78	18	33,33	20	27,78
TUNCELİ	2	50	2,22	8	25	8,89	10	18,52	11,11	22,22
MUŞ	1	25	1,11	8	25	8,89	11	20,37	12,22	22,22
TOPLAM	4	100	4,44	32	100,01	35,56	54	100	60	100

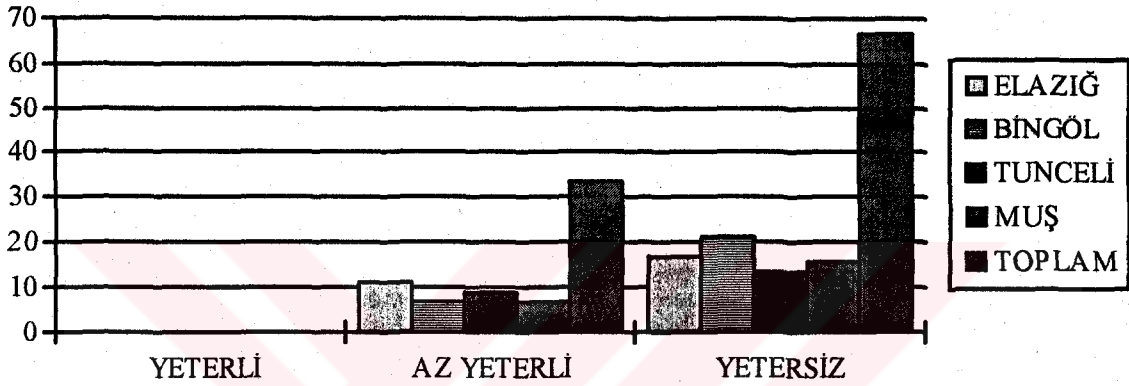

Tablo-64'te Fırat Havzasındaki spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor yatırımı olarak planlanan hedeflerin gerçekleştirilme yüzdelerini; %60 oranla «Yetersiz», %35,56 oranla «Az Yeterli», %4,44 oranla «Yeterli» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi sırasıyla; Bingöl ilinde %33,33 oranla «Yetersiz» Elazığ ilinde %28,13, Tunceli ve Muş illerinde %25 oranla «Az Yeterli» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-65. Spor Faaliyetlerinin Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	0	0,0	0,0	10	33,33	11,11	15	25	16,67	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	6	20	6,67	19	31,67	21,11	27,78
TUNCELİ	0	0,0	0,0	8	26,67	8,89	12	20	13,33	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	6	20	6,67	14	23,33	15,56	22,22
TOPLAM	0	0,0	0,0	30	100	33,34	60	100	66,67	100

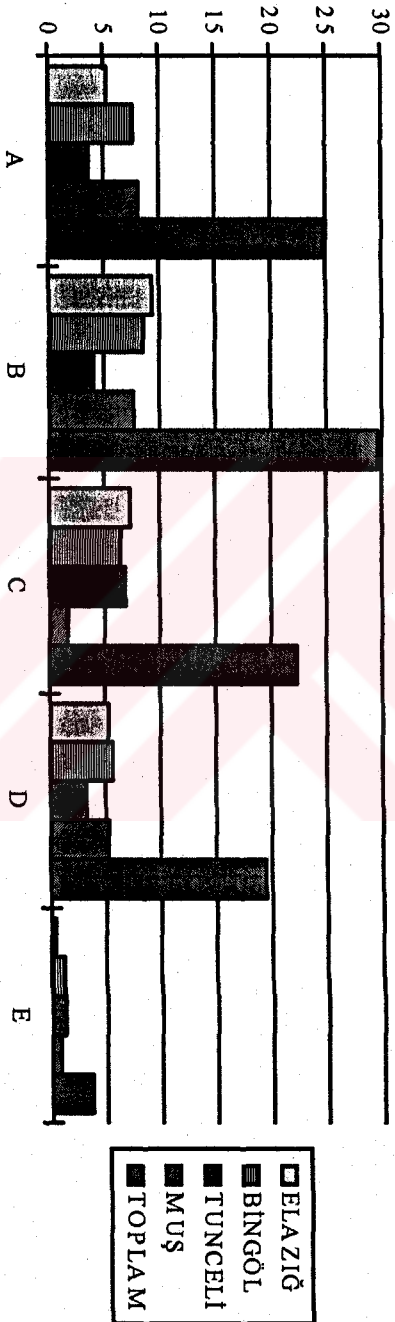

Tablo-65'te Fırat Havzasında, spor kamuoyunu oluşturan kişiler, spor faaliyetlerinin yeterlilik düzeyini; %66,67 oranında «Yetersiz», %33,34 «Az Yeterli» olarak belirtmişlerdir. «Yeterli» olma düzeyine rastlanmamıştır.

Bu düzey sırasıyla; Elazığ ilinde %33,33 oranla Tunceli ilinde %26,67 oranla «Az Yeterli», Bingöl ilinde %31,67 oranla, Muş ilinde %23,33 oranla «Yetersiz» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-66. Spor Faaliyetlerinde Karşılaşılan Problemlerin İllere Göre Dağılımı

İl	nA	%GRUP	%GENEL	nB	%GRUP	%GENEL	nC	%GRUP	%GENEL	nD	%GRUP	%GENEL	nE	%GRUP	%GENEL	%TOPLAM
ELAZIĞ	13	21,31	5,28	23	31,51	9,35	18	32,73	7,32	13	27,08	5,28	1	11,11	0,41	27,64
BİNGÖL	19	31,15	7,72	21	28,77	8,54	16	29,09	6,5	14	29,17	5,69	3	33,33	1,22	29,67
TUNCELİ	9	14,75	3,66	10	13,7	4,07	17	30,91	6,91	8	16,67	3,25	3	33,33	1,22	19,11
MUŞ	20	32,79	8,13	19	26,03	7,72	4	7,27	1,63	13	27,08	5,28	2	22,22	0,81	23,58
TOPLAM	61	100	24,79	73	100,01	29,68	55	100	22,36	48	100	19,5	9	99,99	3,66	100

Bu tabloda;

nA : Ekonomik Yetersizlik

nB : Tesis Yetersizliği

nC : Yetişmiş Eleman Yetersizliği

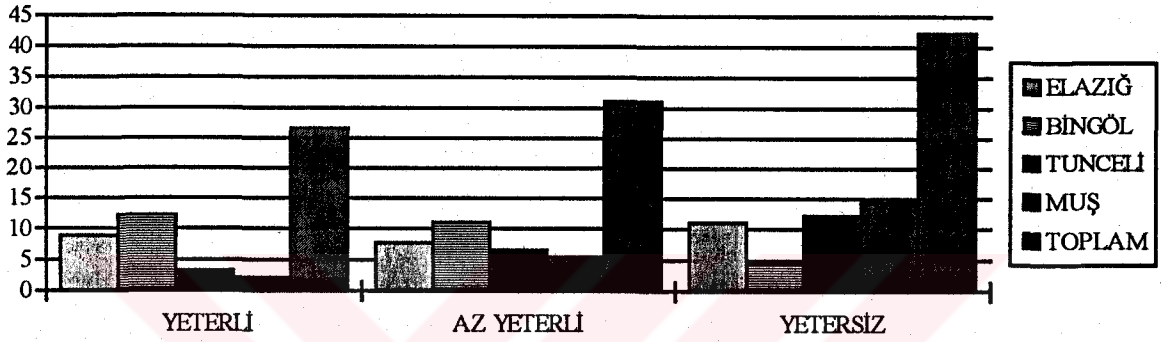
nD : Organizasyon Bozukluğu **nE** : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-66'da Fırat Havzasında spor kamuyunu oluşturan kişiler, spor faaliyetlerinde karşılaşılan problemleri: %29,68 oranla «Tesis Yetersizliği», %24,79 oranla «Ekonomik Yetersizlik», %23,36 oranla «Yetişmiş Eleman Yetersizliği», %19,5 oranla «Organizasyon Bozukluğu», %3,66 oranla «Diğer Problemler» olarak belirtmişlerdir.

Bu problemle srasıyla; Bingöl ve Tunceli ilinde %33,33 oranla «Diğer Problemler» olarak belirtirken buna yakın olarak, Bingöl ilinde %31,15 oranla, Muş ilinde %32,79 oranla «Ekonomik Yetersizlik», Tunceli ilinde %30,91 oranla, Elazığ ilinde %32,73 oranla «Yetişmiş Eleman Yetersizliği» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-67. Gençliğin Spora Eğiliminin Yeterlilik Düzeyinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETER-SİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	8	33,33	8,89	7	25	7,78	10	26,32	11,11	27,78
BİNGÖL	11	45,83	12,22	10	35,71	11,11	4	10,53	4,44	27,78
TUNCELİ	3	12,5	3,33	6	21,43	6,67	11	28,95	12,22	22,22
MUŞ	2	8,33	2,22	5	17,86	5,56	13	34,21	14,44	22,22
TOPLAM	24	99,99	26,66	28	100	31,12	38	100,01	42,21	100

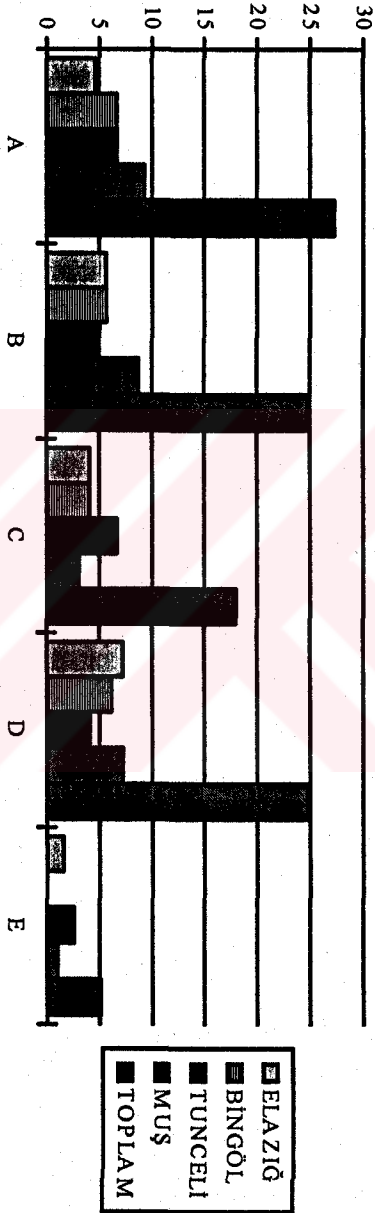

Tablo-67'de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, gençliğin spora eğilimini yeterli bulma düzeylerini; %42,21 oranla «*Yetersiz*», %31,12 oranla «*Az Yeterli*», %26,66 oranla «*Yeterli*» olarak bulduklarını belirtmişlerdir.

Bu düzeyi sırasıyla, Bingöl ilinde %45,83, Elazığ ilinde %33,33 oranla «*Yeterli*», Muş ilinde %34,21, Tunceli ilinde %28,95 oranla «*Yetersiz*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-68. Gençliğin Spora Eğiliminin Yeterli Olmayışının Nedenlerinin İllere Göre Dağılımı

İl	nA	%GRUP	%GENEL	nB	%GRUP	%GENEL	nC	%GRUP	%GENEL	nD	%GRUP	%GENEL	nE	%GRUP	%GENEL	%TOPLAM
ELAZIĞ	9	16,98	4,64	11	22,92	5,67	8	22,86	4,12	14	29,17	7,22	3	30	1,55	23,2
BİNGÖL	13	24,53	6,7	11	22,92	5,67	8	22,86	4,12	12	25	6,19	0	0,0	0,0	22,68
TUNCELİ	13	24,53	6,7	9	18,75	4,64	13	37,14	6,7	8	16,67	4,12	5	50	2,58	24,74
MUŞ	18	33,96	9,28	17	35,42	8,76	6	17,14	3,09	14	29,17	7,22	2	20	1,03	29,38
TOPLAM	53	100	27,32	48	100,01	24,74	35	100	18,03	48	100,01	24,75	10	100	5,16	100

Bu tabloda;

nA : Ekonomik Yetersizlik

nB : Eğitim ve Yetersizliği

nC : Spor Teşkilatlarının Yetersizliği

nD : Tesis Yetersizliği

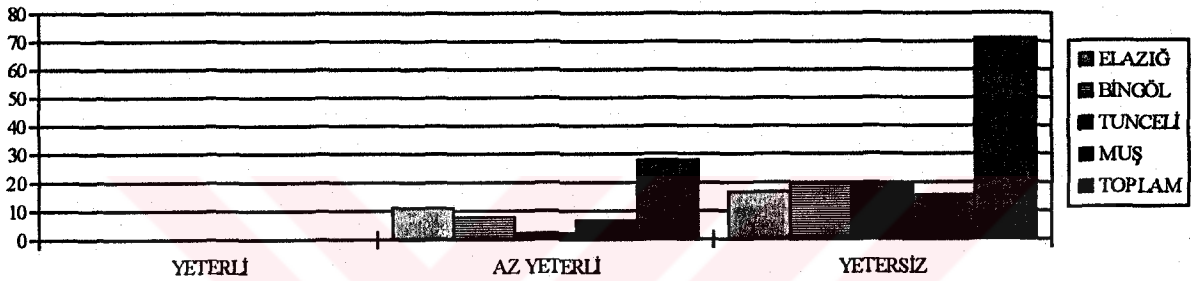
nE : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-68'de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, gençliğin spora eğiliminin yeterli olmayışının nedenlerini; %27,32 oranında «*Ekonomik Yetersizlik*», %24,75 oranında «*Tesis Yetersizliği*», %24,74 oranında «*Eğitim Yetersizliği*», %18,03 oranında «*Spor Teşkilatlarının Yetersizliği*», %5,16 oranında «*Diğer Problemler*» olarak belirtmişlerdir.

Bu nedenleri sırasıyla; Tunceli ilinde %50 oranında «*Çeşitli Problemler*», Muş ilinde %35,42 oranında «*Eğitim Yetersizliği*», Elazığ ilinde %29,17 oranında, Bingöl ilinde %25 oranında «*Tesis Yetersizliği*» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-69. Spor Kamuoyunu Oluşturan Kişilerin Sporun Geldiği Noktayı Yeterli Bulma Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n AZ YETERLİ	% GRUP	% GENEL	n YETERSİZ	% GRUP	% GENEL	% TOPLAM
ELAZIĞ	0	0,0	0,0	10	40	11,11	15	23,44	16,67	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	7	28	7,78	18	28,13	20	27,78
TUNCELİ	0	0,0	0,0	2	8	2,22	17	26,56	18,89	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	6	24	6,67	14	21,88	15,56	22,22
TOPLAM	0	0,0	0,0	25	100	27,78	64	100,01	71,12	100

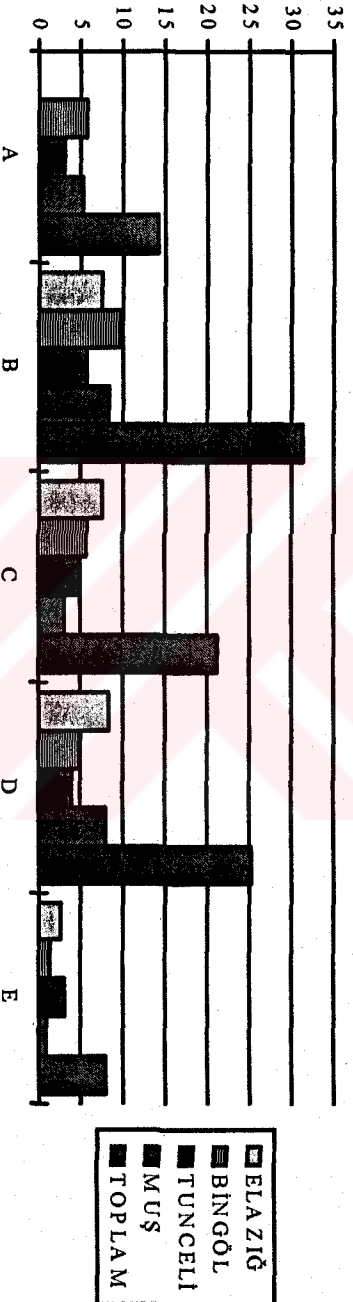

Tablo-69'da Fırat Havzasındaki spor kamuoyunu oluşturan kişiler, sporun geldiği noktayı yeterli bulma düzeyini %71,12 oranla «Yetersiz», %27,78 oranla «Az Yeterli» olarak bulduklarını belirtmişlerdir. «Yeterli» bulma düzeyine rastlanmamıştır.

Bu düzey sırasıyla; Elazığ ilinde %40, Bingöl ilinde %28, Muş ilinde %24 oranla «Az Yeterli» olarak, Tunceli ilinde %26,56 oranla «Yetersiz» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-70. Spor Kamuyuunu Oluşturan Kişilerin Sporun Geldiği Noktanın Yeterli Olmaması Sebeplerinin İlere Göre Dağılımı

İl	nA	%GRUP	%GENEL	nB	%GRUP	%GENEL	nC	%GRUP	%GENEL	nD	%GRUP	%GENEL	nE	%GRUP	%GENEL	%TOPLAM
ELAZIĞ	0	0,0	0,0	17	23,94	7,52	17	35,42	7,52	19	33,33	8,41	6	33,33	2,65	26,11
BİNGÖL	13	40,63	5,75	22	30,99	9,73	13	27,08	5,75	11	19,3	4,87	3	16,67	1,33	27,43
TUNCELİ	7	21,88	3,1	13	18,31	5,75	11	22,92	4,87	9	15,79	3,98	7	38,89	3,1	20,8
MUŞ	12	37,5	5,31	19	26,76	8,41	7	14,58	3,1	18	31,58	7,96	2	11,11	0,88	25,66
TOPLAM	32	100,01	14,16	71	100	31,41	48	100	21,24	57	100	25,22	18	100	7,96	100

Bu tabloda;

nA : Yöresel Problemler (Coğrafi, İklim v.b)

nB : Ekonomik Yetersizlik

nC : Yönetici Kadrolarının Eksikliği

nD : Eğitim Çalışmalarının Eksikliği

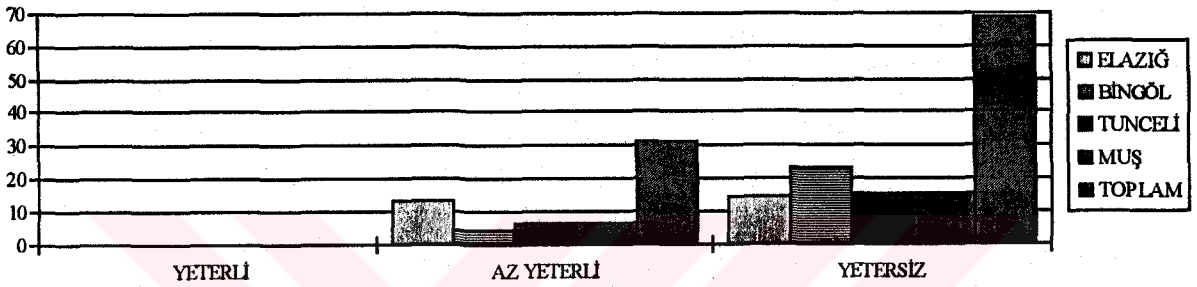
nE : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-70'de Fırat Havzasında, spor kamuyuunu oluşturan kişiler, sporun geldiği noktanın yeterli olmayış sebeplerini; %31,41 oranla «*Ekonomik Yetersizlik*», %25,22 oranla «*Eğitim Çalışmalarındaki Yetersizlik*», %21,24 oranla «*Yönetici Kadroların Eksikliği*», %14,16 oranla «*Yöresel Problemler*», %7,96 oranla «*Diğer Problemler*» olarak belirtmişlerdir.

Bu sebepler sırasıyla; Bingöl ilinde %40,03, Muş ilinde %37,5 oranla «*Yöresel Problemler*», Tunceli ilinde %38,89 oranla «*Diğer Problemler*», Elazığ ilinde %35,42 oranla «*Yönetici Kadroların Eksikliği*» olarak belirttikleri görülmüştür.

Tablo-71. Sporun Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi İçin Yapılan Faaliyetlerin Yeterlilik Düzeylerinin İllere Göre Dağılımı

İL	n YETERLİ	% İL	% TOPLAM	n AZ YETERLİ	% İL	% TOPLAM	n YETERSİZ	% İL	% TOPLAM	% TOPLAM
ELAZIĞ	0	0,0	0,0	12	42,86	13,33	13	20,97	14,44	27,78
BİNGÖL	0	0,0	0,0	4	14,29	4,44	21	33,87	23,33	27,78
TUNCELİ	0	0,0	0,0	6	21,43	6,67	14	22,58	15,56	22,22
MUŞ	0	0,0	0,0	6	21,43	6,67	14	22,58	15,56	22,22
TOPLAM	0	0,0	0,0	28	100,01	31,11	62	100	68,89	100

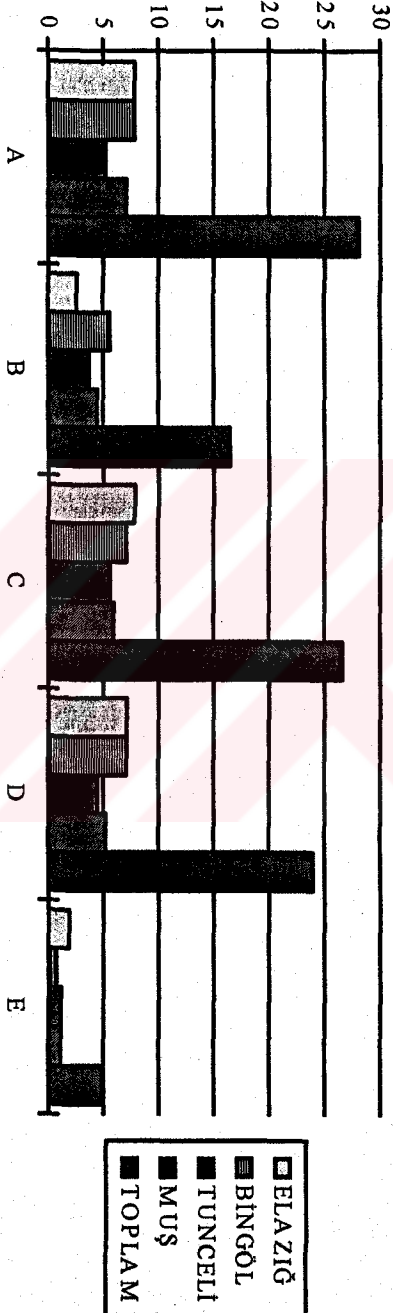

Tablo-71'de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için yapılan faaliyetlerin yeterlilik düzeylerini; %68,89 oranla «*Yetersiz*», %31,11 oranla «*Az Yeterli*», Yeterli olarak bulma düzeyine rastlanmamıştır.

Bu düzeyi sırasıyla; Elazığ ilinde %42,86 oranla «*Az Yeterli*», Bingöl ilinde %33,87, Tunceli ve Muş illerinde %22,58 oranlarda «*Yetersiz*» olarak buldukları görülmüştür.

Tablo-72. Sporun Yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi İçin Yapılan Faaliyetlerin Yeterli Bulunmaması Durumunda Alınması Gerekli Önlemlerin İllere Göre Dağılımı

İL	nA	%GRUP	%GENEL	nB	%GRUP	%GENEL	nC	%GRUP	%GENEL	nD	%GRUP	%GENEL	nE	%GRUP	%GENEL	%TOPLAM
ELAZIĞ	21	28	7,87	7	15,91	2,62	21	29,58	7,87	19	29,69	7,12	5	38,46	1,87	27,34
BİNGÖL	21	28	7,87	15	34,09	5,62	19	26,76	7,12	19	29,69	7,12	2	15,38	0,75	28,46
TUNCELİ	14	18,67	5,24	10	22,73	3,75	15	21,13	5,62	12	18,75	4,49	3	23,08	1,12	20,22
MUŞ	19	25,33	7,12	12	27,27	4,49	16	22,54	5,99	14	21,88	5,24	3	23,08	1,12	23,97
TOPLAM	75	100	28,1	44	100	16,48	71	100,01	26,6	64	100,01	23,97	13	100	4,86	99,99

Bu tabloda;

nA : Tesis Sayısı Artırılmalı

nB : Yönetici Kadrolar Artırılmalı

nC : Eğitici Kadrolar Artırılmalı

nD : Finans Kaynakları Artırılmalıdır

nE : Varsa Diğerlerini Yazınız

Tablo-72'de Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişiler, sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için yapılan faaliyetlerin yeterli bulunmaması durumunda alınması gerekli önlemleri %28,1 oranla «Tesis Sayısı Artırılmalı», %26,6 oranla «Eğitici Kadrolar Artırılmalı», %23,97 oranla «Finans Kaynakları Artırılmalı», %16,48 oranla «Yönetici Kadrolar Artırılmalı», %4,86 oranla «Diğer Önlemler» olarak belirtmişlerdir.

Bu önlemler sırasıyla, Elazığ ilinde %38,46 oranla «Çeşitli Önlemlerden» bahsederken buna yakın olarak Elazığ ilinde %29,69 oranla, Tunceli ilinde %23,08 oranla «Finans Kaynakları Artırılmalı», Bingöl ilinde %34,09 oranla, Muş ilinde %27,27 oranla «Yönetici Kadrolar Artırılmalı» olarak belirttikleri görülmüştür.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Fırat Havzasındaki Spor Teşkilatları sporun yaygınlaştırılmasına katkılarının ortaya çıkarılması amacıyla yapılan bu araştırmada Fırat Üniversitesinin ilgi alanındaki Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illerindeki spor teşkilatlarının, yasal düzenlemeler, kalkınma planları ve projeler çerçevesinde, sporun yaygınlaştırılmasına olan katkılarının ve eksikliklerinin ortaya konulması, mevzuat noktasında engellerin belirlenmesi ve uygulanabilecek önerilerde bulunulmasına çalışılmıştır.

Yasal düzenlemeler çerçevesinde yöredeki spor teşkilatlarının, sporun yaygınlaştırılmasında, şu andaki ve ileriye yönelik, eğitim, altyapı ve organizasyon çalışmaları, yapmış oldukları faaliyetler ve karşılaştıkları problemler ile yörede spor yatırımı olarak planlanmış hizmetlerin ve gerçekleştirme durumu ile spor bünyesinde yer alan mevcut, sporcu eğitimci, antrenör, hakem, yönetici ve tesislerin çağ nüfusuna oranı, yörede yaygınlaşma düzeyi ile kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü birliklerin koordinasyonu ve yöre halkının katılımları tesbit edilmeye çalışılmıştır.

Bunun için yörede spor teşkilatı ve gönüllü birlikler tanımına uygun kurumlar tesbit edilmiş ve araştırmaya tabi tutulmuştur.

Ayrıca bu araştırmada spor teşkilatlarında görev alan spor kamuoyu olarak tanımlanan spor yöneticileri, eğitimciler, antrenörler, sporcular, hakemler ve gönüllü kişilere anket uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular 72 tabloda sunulmuş ve yorumlar yapılmıştır.

Sporun amaçları doğrultusunda yapılacak faaliyetler bir takım faktörlerin işlerliğiyle başarıya ulaşacaktır.

Sporun toplumda yaygınlaştırılması, yönetim, personel ve tesisler, malzeme, araç-gereç ve kitle iletişim araçlarının, işleyişine faaliyetlerin, yeterliliğine, dengeli dağılımına, tüm sorumlulukların yerine getirilmesine bağlıdır.

Ayrıca spor ortamını; spor saha ve tesisleri, spor araç ve gereçleri, spor öğreticileri, sportif eğitim ve yarışma uygulama programlarının düzenlenmesi ve uygulanması gerekliliğinden bahsederek tanımlamıştık.

Buna göre Fırat Havzasındaki spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkılarını belirlenen faktörler ve spor ortamı kriterlerinden yola çıkılarak değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Spor yönetiminde spor teşkilatı olarak ön plana çıkan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlı il müdürlükleri sporun geliştirilip, yaygınlaştırılması açısından yörede önemli yer teşkil etmektedir.

Gençlik ve spor il müdürlüklerini; bazı sayısal değerler olarak değerlendirecek olursak bünyelerinde 1990-1995 yılları arasında faaliyet gösteren lisanslı tescilli sporcular Elazığ ilinde 10.826 sporcu ile en çok faaliyet gösterilen il olarak görülmüştür. Bunu sırasıyla 2.933 sporcu ile Bingöl ili, 955 sporcu ile Muş ili 329 kişi ile Tunceli ili izlemektedir. Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinde faaliyet gösteren lisanslı tescilli sporcuların cinsiyetlerine bakıldığında Muş ilinde Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren bayan sporcuya rastlanmamıştır. Sporun yaygınlık ilkesine göre her yaşta ve cinsiyette kişilerin spor yapmaları gerekliliğinden bahsetmiştik. Muş ilinde lisanslı tescilli bayan sporcuya rastalanmaması bu ilkeye ters düşmektedir. Yörede sporun yaygınlaştırılmasının bu yönüyle önemli bir probleme teşkil etmektedir.

Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren antrenörlere baktığımızda Elazığ ilinde 7 kadrolu 31 kadrosuz Bingöl ilinde 4 kadrolu 15 kadrosuz Muş ilinde 3 kadrolu 22 kadrosuz antrenörün Tunceli ilinde 16 antrenörün kadrosuz olduğu bu illerde büyük çoğunluğun kadrosuz olarak faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu problem Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri tarafından yapılan çalışmalara önemli ölçüde yansımaktadır.

Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde faaliyet gösteren hakemlere baktığımızda aday, bölge ve milli olarak Elazığ ilinde 266, Bingöl ilinde 153, Tunceli ilinde 24, Muş ilinde 21 hakemin faaliyet gösterdiği bu hakemlerin çoğunluğunu futbol branşında olduğu, bu sayının diğer branşlarda az olduğu ve faaliyet gösteren hakem sayılarına baktığımızda Elazığ ili dışındaki, Bingöl, Tunceli, Muş illerinde yeterli olmadığı görülmüştür. Ayrıca antrenör ve hakem kurslarında sadece Elazığ ilinde yeterli ölçüde düzenlendiği diğer illerdeki kursların yetersizliği bu birimlerin sayısal

ve kurum olarak gelişmesini önlemektedir. Buda spor faaliyetlerinin ve organizasyonlarının sağlıklı bir şekilde yapılmasını engellemektedir.

Gençlik ve spor il müdürlüklerine ait mevcut, inşaat halinde olan ve mevcut spor tesislerine bakıldığında;

Elazığ ilinde spor tesisleri çevre illere oranla ihtiyaca cevap verecek şekildedir. İnşaat halinde olan ve yapılması planlanan tesislerle bu oranın dahada artacağı, Bingöl-Tunceli-Muş illerinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yeterli spor tesisine sahip olmaması Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri'ne ait spor tesislerine talebi arttırmaktadır. Bu illerde spor tesisleri merkezde 1 kapalı spor salonu ve 1 stadyum şeklindedir. Bingöl ilinde açık yüzme havuzu, kayak evi ve teleski tesisleri bulunması diğer illerle bu açıdan farklılık göstermektedir. Tunceli ilinde gençlik ve spor il müdürlüğüne ait spor tesislerinin merkezden uzak oluşu bu tesislerden yararlanma oranını düşürmektedir. Elazığ, Bingöl, Tunceli ve Muş illerinde ve ilçelerde Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine ait spor tesislerinin bir kısmı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü hizmet hedef planlarına alınmış bir kısımda inşaat halinde devam etmektedir.

Yörede spor ortamının daha sağlıklı bir şekilde oluşması bu tesislerin faaliyete girmesiyle olacaktır. Yöredeki spor faaliyetleri; Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri, Bakanlığın ve Genel Müdürlüğün programında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi ile sınırlı kalmıştır. Sporun yaygınlaştırılması için sadece Elazığ ve Bingöl illerinde birkaç faaliyet düzenlenmiş Tunceli ve Muş illerinde ise bu faaliyetler planlama safhasında kalmış ve gerçekleştirilememiştir.

Eğitim kurumu olarak orta öğretim gençliğini bünyesinde bulunduran Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Milli Eğitim İl Müdürlüklerinin değerlendirdiğimizde;

1990-95 yılları arasında lisanslı tescilli olarak faaliyet gösteren öğrenci sporcular Elazığ ilinde 6.700 Bingöl ilinde 2.125 Tunceli ilinde 3.390 Muş ilinde 2.687 öğrenci sporcu çeşitli branşlarda faaliyet gösterdiği görülmüştür. Spor eğitiminde temel özellik teşkil eden Elazığ ilinde 70, Bingöl ilinde 10, Tunceli ilinde 20, Muş ilinde 21, Beden Eğitimi öğretmeni görev yapmaktadır. Öğrenci sporcu ve eğitimcileri sayısal değerlerine bakıldığında Elazığ ili ilk sırayı teşkil etmektedir. Araştırmaya konu olan illerde spor eğitimcisi olarak görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sayısal

değerleri Elazığ ilinde farklılık göstermekte Bingöl ilinde 45 Tunceli ilinde 15 Muş ilinde 35 beden eğitimi öğretmenine ihtiyaç duyulmaktadır.

Milli Eğitim İl Müdürlüklerine bağlı okullarda spor tesislerine bakıldığında Elazığ ilinde 11 okulda, Bingöl ilinde 3 okulda Tunceli ilinde 2 okulda, Muş ilinde 2 okulda kapalı spor salonu bulunmakta diğer spor tesisleri açık futbol, basketbol ve voleybol sahaları şeklindedir. Araştırmaya konu olan illerdeki Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı okullarda yeterli spor tesisi bulunmamaktadır. Bu da yörede beden eğitimi ve spor eğitimini önemli ölçüde etkilemektedir. Bu illerde Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından düzenlenen spor faaliyetleri, Milli Eğitim Bakanlığı okul içi beden eğitimi ve spor ve izcilik dairesi başkanlıklarınca planlanan ve organize edilen faaliyetlerin yürütülmesi ile sınırlı kalmış, yapılan bu faaliyetlerde tesis ve eleman eksikliğinden dolayı yetersiz kalmıştır.

Milli Eğitim İl Müdürlüklerince, bayramlar özel günler ve haftalar da çeşitli spor etkinlikleri planlanmış ve düzenlenmiş ve çok sayıda öğrencinin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Ancak bu illerde Milli Eğitim Müdürlüklerince sporun yaygınlaştırılması için özel bir çaba gösterilmemiştir. İlgi alanlarında oldukça fazla nüfusa sahip olan Milli Eğitim Müdürlükleri yöneticileri bu konuda oldukça yetersiz kalmışlardır.

Spor faaliyetleri açısından ayrı bir özelliğe sahip olan federasyonlar ve il temsilciliklerine baktığımızda bu illerde faaliyetlerin yeterli olmadığı görülmüştür. Federasyon faaliyetlerinin en çok yapıldığı il Elazığ ili olduğu Bingöl ilinde 1 faaliyet Muş ve Tunceli illerinde ise hiç faaliyet gösterilmediği görülmüştür. Federasyonlar faaliyet programlarına bu illeri almamış, yatırım yapmamış ve ilgisiz kalmışlardır.

Yörede Yüksek Öğretim kurumu olarak görev yapan Fırat Üniversitesi; sporun geliştirilip yaygınlaştırılmasına katkıları açısından önemli yer teşkil etmektedir. Fırat Üniversitesinin sporla ilgili fonksiyonlarını yerine getiren birimleri olarak Beden Eğitimi ve Spor Bölümü; bünyesinde 17 öğretim elemanı ile 177 öğrenciye beden eğitimi ve spor eğitimi vermekte, ayrıca üniversite genelinde beden eğitimi derslerini yürütmektedir. Sağlık Bilimleri Enstitüsü bünyesinde lisans üstü eğitim çalışmaları da

yapılmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı kapsamında 15 yüksek lisans öğrencisi eğitim görmektedir.

Beden Eğitimi ve Spor Bölümünde, spor eğitimi ile birlikte bilimsel araştırma, konferans, panel ve proje çalışmaları yapılmaktadır.

Sağlık kültür ve spor dairesi başkanlığı beden eğitimi ve spor bölümüyle koordineli olarak spor faaliyetlerini yürütmektedir. Fırat Üniversitesi öğrenci sosyal hizmetler birimi bütçesinden ayrılan ödeneklerle bu faaliyetleri yürütmektedir (Tablo-40). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Yüksek Öğretim Kurumları yarışmalarına 1990-95 yılları arasında 13 branşta faaliyet gösterilmiş bu faaliyetlere lisanslı tescilli toplam 992 öğrenci sporcu katılmıştır (Tablo-39).

Sağlık ve kültür ve spor daire başkanlığı ile koordineli olarak faaliyet gösteren 1 kulüp ve topluluk mevcuttur.

Gençlik ve spor kulübü 333, Halkoyunları topluluğu 60 üyeye sahiptir.

1990 yılında Fırat Üniversitesi bünyesinde kurulan Gençlik ve Spor kulübü 8 branşta faaliyet göstermekte halkoyunları topluluğunun faaliyet sayısı 3 tür (Tablo-42).

Fırat Üniversitesi bünyesinde ilki 1990-91 öğretim yılında yapılan spor şenliklerinin beşincisi yapılarak bu şenliklere toplam 1764 öğrenci 766 akademik ve idari personel katılımı sağlanmıştır (Tablo-41).

Araştırmaya konu olan teşkilatlar içerisinde tesis açısından önemli sayıya sahip olan Fırat Üniversitesi bu tesislerin kullanımını beden eğitimi ve spor bölümü, sağlık kültür ve spor dairesi başkanlığı, gençlik ve spor kulübü ile tüm öğrencilerin ve halkın hizmetine büyük ölçüde sunulmaktadır.

Fırat Üniversitesi, Fırat Havzasında sporun geliştirilip yaygınlaştırılmasına katkıları açısından; beden eğitimi ve spor bölümü, sağlık kültür ve spor dairesi başkanlığı, gençlik ve spor kulübü birimleri öğretim elemanları ve spor tesisleri kurumu içi ve kurum dışı faaliyetlerde geniş bir öğrenci kitlesine hitap etmekle yörede amatör spora ve yöre gençliğine sporu sevdirmek ve gençleri Türk Sporuna kazandırmakta, sporla ilgili bilimsel çalışmalar araştırma ve eğitim çalışmalarıyla yörede önemli bir yer teşkil etmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri olarak yörede önemli bir yer teşkil eden Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illerini bünyesinde bulunduran 8.Kolordu Komutanlığı sporun yaygınlaştırılmasına katkıları kendi bünyesinde spor yapan gençlerin asker yuvasında formlarını devam ettirmelerini sağlarken askerlik çağına gelmiş ancak, çeşitli sebeplerle çok kabiliyetli olduğu halde spor yapma fırsatı bulamamış gençleri tesbit edip bunları Türk sporuna kazandırması, çeşitli spor dallarında kurulan takımlar ve ferdi branşlarda sporcular zaman zaman Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesindeki spor yarışmalarında katılmasıyla olmuştur.

Özel spor kuruluşları ve gönüllü birliklerin sporun yaygınlaştırılmasına katkıları spor kulüpleri olarak; yörede Elazığ ilinde 38, Bingöl ilinde 15, Tunceli ilinde 9, Muş ilinde 20 spor kulübü faaliyet göstermektedir.

1990-95 yılları arasında Elazığ ilinde 5 kulüp, Bingöl ilinde 9 kulüp, Tunceli ilinde 5 kulüp, Muş ilinde 8 kulüp kurulmuş son yıllarda bu sayının giderek artması yörede halkın ve gençliğin spora yöneldiğini göstermektedir. Bu spor kulüplerinin sporun yaygınlaştırılmasına katkıları kamu kurum ve kuruluşlarına paralel olarak kendini göstermekte, bünyesindeki sporcular ve üyelerine sunduğu hizmetler açısından yörede halka gençliğe, dolayısıyla Türk sporuna hizmet etmekle önemli görevler üstlenmişlerdir. Göstermiş oldukları faaliyetler ise futbol branşında yoğunluk kazanmıştır. Diğer branşlara fazla ilgi gösterilmemiştir.

Yöredeki basın yayın kuruluşlarının sporun geliştirilip yaygınlaştırılmasına katkıları; mahalli düzeyde çıkarılan Elazığ ilinde 5, Muş ilinde 3, Tunceli ilinde 2, Bingöl ilinde 1 gazete ve 1 televizyon kuruluşu (GAP) ile gerçekleştirilmektedir. Mahalli spor ile ilgili haberlerin halka duyurulması yöre halkının görüş ve düşünceleri ile kamuoyu oluşturulması spor tesislerinin kazandırılması ve yapılmasında önemli adımlar atması sporun faydalarından bahsederek sporu yöre halkına sevdirmesi ve yönlendirmesi olarak kendini göstermektedir. Ayrıca büyük kitlelerin katılımının sağlandığı bir çok organizasyonlarda spor kuruluşları ve kamuoyu arasında bir köprü görevi yapan basın ve yayın organları sporun yörede yaygınlaştırılmasında önemli görevler üstlenmişlerdir. Ancak mahalli basın yayın kuruluşları sporla ilgili fonksiyonları yerine

getirirken bu yörede sadece futbol branşı ve faaliyetlerine ilgi duydukları diğer amatör spor branşlarına ilgisiz kaldıkları görülmüştür.

Amatör spor kulüpleri federasyonu Elazığ ve Muş illerinde başkanlık, Tunceli ve Bingöl illerinde liderlik olarak faaliyette bulunmaktadır. Bu federasyon yörede sporun yaygınlaştırılmasına katkıları koordinasyon görevi ile önem arz etmektedir. Yörede teşkilatlanması yeni olmakla birlikte önemli görevler üstlendiği bu konularda kamu kurum ve kuruluşlarının destekçisi olarak çalışmalarını yönlendirdiği ve kendi imkanları nisbetinde yürüttüğü görülmüştür.

Araştırmaya konu olan illerde tek olması nedeni ile gönüllü birliklere örnek teşkil eden Elazığ Sporlular Derneği Elazığ ilindeki yapmış olduğu faaliyetler ile sporun yaygınlaştırılıp geliştirilmesi açısından sağladığı katkılarla yörede önemli bir açığı kapatmış ve önemli bir adım atmıştır. Sporun yaygınlaştırılıp geliştirilmesinin sadece devlet imkanlarıyla değil spora gönül veren kitlelerle mümkün kılınacağını bu dernek çalışmalarıyla göstermiştir. Elazığ iline tesis kazandırılması açısından Bakanlık nezdinde çalışmalar gerçekleştirmiştir.

Sporun kitlelere yaygınlaşma düzeyini gösteren bazı göstergelere baktığımızda lisanslı ve lisansız sporcu sayısı, gençlik ve spor kulüpleri sayısı, faal tesis sayısı, antrenör, hakem ve eğitici sayılarının spor yapacak yaştaki nüfusa oranlarıyla toplumda sporun yaygınlık düzeyi az çok belirlenmektedir.

Ülkemizde bu göstergeler; 1994 yıl sonu itibariyle futbol hariç 938.409 lisanslı tescilli sporcu, 4.519 gençlik ve spor kulübü, futbol branşı hariç 30.399 hakem ve 10.152 antrenörün faaliyette bulunduğu bu rakamların futbol branşında 1993 yılı itibariyle 321057 lisanslı amatör futbolcu, 4974 profesyonel futbolcu, 654 klasman, 2900 klasman dışı olmak üzere toplam 3554 hakem ve 683 futbol antrenörü şeklinde olduğu, spor tesisi olarak da 731 faal, 175 inşaa halinde olmak üzere toplam 906 spor tesisinin bulunduğunu göstermektedir.

Araştırmaya konu olan Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş illerinde bu göstergeler 1990-1995 yılları itibariyle Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri bünyesinde toplam 15063 lisanslı tescilli sporcu Milli Eğitim İl Müdürlükleri bünyesinde toplam 14902. Fırat Üniv. bünyesinde 992 lisanslı tescilli öğrenci sporcu ve yine Fırat Üniv.

bünyesinde 1990-1995 yılları arasında düzenlenen spor şenliklerinde 766 akademik-personel, 1764 öğrenci olmak üzere toplam 2.530 kişiyi bu sayılara dahil edecek olursak bu illerde 1990-1995 yılları arasında faaliyet gösteren lisanslı tescilli , öğrenci ve ulaşılan sporcu sayısı toplam 33.487 dir. Bu illerde faaliyet gösteren gençlik ve spor kulübü sayısı 82, antrenör sayısı 98, hakem sayısı 464, beden eğitimi öğretmeni sayısı ise 121 dir.

1990 Genel nüfus sayımına göre Türkiye'nin nüfusu 56.473.035 dir. Bu nüfusun %44 'ünü oluşturan 25.102.581 kişi spor çağı olarak kabul edilen (5-25) yaş grubunda %26.8'ini oluşturan 15.177.924 kişi (25-44) yaş grubunda ve %28.6 'sını oluşturan 16.192.530 kişi (45) yaş üzerindeki nüfusu teşkil etmektedir (D.İ.E. 1990 Genel Nüfus Sayımı). Görülüyorki Türkiye genç bir nüfus yapısına sahiptir.

Batı ve gelişmiş ülkelerde (5-25) yaş grubunun %100'ü (25-44) yaş grubunun %60'ı (45+) yukarı yaş grubunun %15'ini spor yapacağı kabul edilmektedir. Bu kriterlerle Türkiye'de 1990 nüfus sayımına göre (5-25) yaş grubunun 25.102.581'i (25-44) yaş grubunun 9.106.754'ü (45+) yukarı yaş grubunun 2.428.879'u olmak üzere toplam 36.638.214 kişinin spor yapması gerekmektedir. Ülkemizde 1.264.440 lisanslı tescilli sporcunun faal spor yaptığını kabul edecek olursak bu rakam ülkemiz nüfusunun %2.23'ünün, spor yapması gereken nüfusunda %3.45'ini oluşturmaktadır.

Spor yatırımı olarak Avrupa Konseyi üye ülkeleri içerisinde genel bütçesinden spora en az para ayıran ülke olduğumuz görülmektedir. Bu ülkeler içerisinde bütçesinden %5.01 gibi büyük bir oranla Belçika başta gelmektedir. Belçika'da ülke nüfusunun %70'i düzenli spor yapmaktadır. Tesis sayılarını ülke nüfusu açısından ele alacak olursak spor tesislerimizde çok yetersiz sayıda olduğunu görmekteyiz. Nüfusu 4.8 milyon olan Finlandiya gibi bir ülkenin tesis sayısının 6.742 olduğu görülmektedir.

1990 nüfus sayımına göre nüfus Elazığ ilinde 498.225, Bingöl ilinde 250.966, Tunceli ilinde 133.143, Muş ilinde 376.543 olmak üzere toplam 1.258.877 kişidir. Buda ülke nüfusunun %2.2'sini oluşturmaktadır (D.İ.E. 1990 Nüfus Sayımı).

Türkiye genelinde uyguladığımız kriterleri araştırmaya konu olan illere uyguladığımızda 1990 genel nüfus sayımına göre; bu dört ilin toplam nüfusunun; (5-25)

yaş gurubunun 641.449 (25-44) yaş gurubu 268.866 (45+) yukarı yaş gurubunun 181.789 olmak üzere 1.258.877 kişi olduğu;

Bu nüfusun (5-25) yaş gurubunun %100'ünü oluşturan 641.449 kişi (25-44) yaş gurubunun %60'ını oluşturan 161.319 kişi (45+) yukarı yaş gurubunun %15'ini oluşturan 27.268 kişi olmak üzere toplam 830.036 kişinin bu yörede spor yapması gerekmektedir.

Spor yapması gereken nüfusu illere göre dağılımı ise 325.128 kişi, Bingöl ilinde 167.367 kişi Tunceli ilinde 87.071 kişi, Muş ilinde 250.468 kişi şeklindedir.

Bu illerde ulaşılan faal sporcu sayısı 33.487 kişi olduğu, kabul edilecek olursa bu rakam, yörede spor yapması gereken nüfusun sadece %4'ünün faal spor yaptığını göstermektedir. Yöredeki kulüp sayısı %1.8 ile ülke ortalamasının altına düşmektedir. Spor tesisleri, antrenör, hakem ve eğitici sayılarının oranında bu paralellikte olmaktadır.

Bulguların ikinci bölümünde Fırat Havzasında spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkılarını sonuçlarını destekleyecek şekilde, yöredeki sporun hangi noktada olduğu nelere ihtiyaç duyulduğu, neler yapılması gerektiğini ortaya koyması açısından spor kamuoyunu oluşturan 90 kişiye anket uygulanmış, elde edilen bulgular 25 tabloda değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır.

Araştırmaya Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illerinde spor kamuoyu olarak ifade edilen yönetici, antrenör, sporcu, hakem ve gönüllü kişiler katılmış (Tablo-48) görev aldıkları birimleri kamu kurum kuruluşu federasyon, kulüp, okul ve gönüllü birlikler olarak (Tablo-49). Bu görevleri ile ilgili aldıkları eğitimi, Üniversite, kurs, seminer ve diğer birimler olarak ifade etmişlerdir (Tablo-50).

Fırat Havzasında spor kamuoyunu oluşturan kişilerin görevleri ile ilgili karşılaştıkları problemlerin %37.21 oranla "Maddi yetersizlik" olduğu (Tablo-51). Bu kişilerin görev aldıkları birimlerdeki en önemli mevzuat aksaklıkları ise sırasıyla %25.98 oranla "Eğitim çalışmalarındaki eksiklik" %24.85 oranla "koordinasyon eksikliği" %23.15 oranla "yönetim eksikliği" olduğu görülmüştür (Tablo-52).

Her alanda yaşanan: kaynak, eğitim, koordinasyon ve yönetim eksikliği, bu yörede, spor kamuoyunda da kendini göstermektedir. Bu durum ülke problemleri ile az çok paralellik arz etmektedir.

Yörede spor kamuoyunu oluşturan kişilerin görev aldıkları birimlerin kamuoyundaki yerlerini %44.45 oranla “yetersiz” buldukları bu düzeyin Elazığ ilinde %56.25 oranla “yeterli” olduğu (Tablo-53) çalışmalarını %44.45 oranla “az yeterli” buldukları bu düzeyin Elazığ ilinde %41.67 Tunceli ilinde %25 oranla “yeterli” olduğu (Tablo-54) ileriye yönelik çalışmalarını ise %43.34 oranla “yetersiz” buldukları bu düzeyin Tunceli ilinde %28.57 oranla “yeterli” olduğu görülmüştür (Tablo-55).

Yöredeki spor teşkilatlarının şu andaki çalışmalarını ise %60 oranla “yetersiz” buldukları bu düzeyin Tunceli ilinde %50 oranında “yeterli” olduğu (Tablo-56), spor teşkilatların ileriye yönelik çalışmalarını ise %62.23 oranla “yetersiz” olduğu yapılan çalışmaların düzeyi, Elazığ ilinde ise %50 oranla “yeterli” olduğu görülmüştür (Tablo-57).

Fırat Havzasında Spor kamuoyunun oluşturan kişilerin görev aldıkları birimleri ve spor Teşkilatlarının kamuoyundaki yerlerini, “yetersiz” buldukları bu durumun nisbeten Elazığ ve Tunceli İllerinde “yeterli” ve “azyeterli” olduğu görülmüştür.

Araştırmaya konu olan illerdeki Spor Teşkilatlarının bu yetersizliği daha önce en önemli problem olarak belirttiğimiz “kaynak yetersizliği” ile paralellik arz etmekte bu durumun az gelmiş ve gelişmekte olan illerin Sosyo-Ekonomik seviyesi ile de bağdaştığı görülmüştür. Bu Problemler illerin kalkınmadaki öncelik sıralarına göre kurumlara yansıdığı gibi spor kurumlarında da kendini göstermektedir.

Yöredeki Spor Teşkilatlarının Alt yapı ve Eğitim çalışmaları %75.83 oranla “yetersiz” olduğu “yeterli” bulma düzeyine hiç rastlanmadığı, spor kamuoyunu oluşturan kişilerin bu çalışmalara %48.35 oranla “arasıra katıldıkları” nı belirttikleri görülmüştür. (Tablo 58-59)

Genel olarak geri kalmış bölgelerin gelişmeme sebepleri başında gelen eğitim faktörü yörede Spor Kurumları ve kişilerinde kapsamaktadır.

Yörede Spor teşkilatlarının Altyapı ve Eğitim yetersizliği ve Sporla alakalı kişilerin bu çalışmalara yeterli ölçüde katılmamaları diğer problemleride beraberinde getirmektedir.

Ayrıca Spor Eğitimi bünyesinde yer alan yönetici antrenör ve eğitici kadroların %68.82 oranla “yetersiz” olduğu Ençok ihtiyaç duyulan kadronun %45.8 oranla

“Eğitici” kadrolar olduğu görülmüştür. (Tablo-60-61) yörede planlı kalkınma anlayışı içinde sosyal ve ekonomik meselelerin hepsini bir arada ele almak gerekmektedir. Aynı zamanda mevcut ekonomik ve sosyal unsurlar arasında ayrıntılı ilişkiler kurmak ihtiyacı kalkınma hedeflerine ulaşmak için bu unsurlardan biri ve beşeri kaynakları geliştirmede önemi büyük olan sosyal dengesizlik niteliği taşıyan eğitimde dikkatle ele almak gereğini ortaya çıkarmıştır²². Spor yatırımı olarak planlanan hedeflerin gerçekleştirilme düzeyi %60 oranla “yetersiz” olduğu görülmüştür (Tablo-64). Planlanan bu hedeflerin ve yatırımların spor tesisleri kısmına bakacak olursak; Spor kamuoyunu oluşturan kişilerin Spor Tesislerini %66.67 oranla “yetersiz” olarak buldukları Elazığ ve Tunceli illerinde %33.33 oranla “az yeterli” olarak buldukları görülmüştür(Tablo-62). Araştırmaya konu olan illerdeki Tesis sayıları ve işlevlerine bakıldığında bu düzeyin Türkiye ortalamasının altında olduğu görülmüştür. Ortaya çıkan sonuç bu durumu desteklemektedir.

Ayrıca ihtiyaç duyulan Spor Tesislerini sırasıyla %26.46 oranında “Spor Salonu” %24.36 oranla “Yüzme Havuzu” %22.26 oranla “Futbol Sahası” olduğu bu durumun yetkililerin ihtiyaç ve planlama baremlerine aldıkları tesislerle paralellik sağlamaktadır (Tablo-63).

Kalkınma planları ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Hizmet hedefleri planlarında alınan önlemler ileriki yıllarda bu ihtiyaçlara cevap verecek şekildedir.

Yörede Spor faaliyetlerinin %66.67 oranında “yetersiz” olduğu bu faaliyetler yapılırken karşılaşılan problemlerin sırasıyla %29.68 oranla “Tesis Yetersizliği” %24.79 oranla “Ekonomik Yetersizlik” %23.36 oranla “yetişmiş eleman yetersizliği” olduğu görülmüştür. (Tablo-65-66)

Yörede görülen sosyal problemler spor faaliyetlerinede yansımıştır. Bu eksiklikler spor faaliyetlerinin ve organizasyonlarının sağlıklı yapılmasına engel teşkil etmektedir.

Yörede Gençliğin Spora eğilimi %42.21 oranla “yetersiz” olduğu Bingöl ilinde %33.33 oranla “yeterli” olarak görülmüştür.

Gençliğin Spora Eğiliminin “yeterli” olmayışının nedenleri sırasıyla %27.32 oranla “Ekonomik yetersizlik” %24.75 oranla “Tesis yetersizliği” %24.74 “Eğitim

yetersizliği" %18.03 oranla "Spor Teşkilatlarının yetersizliği" olarak Tunceli ilinde ise %50 oranında "Sosyal Problemler" olarak belirtilmiştir.(Tablo-67-68)

Gençliğin Spora Eğiliminin yanısıra yörede sporun geldiği nokta %71.12 oranla "yetersiz" olduğu ve yeterli bulma düzeyine rastlanmadığı bu oranın Elazığ ilinde %40, Bingöl ilinde %28, Muş ilinde %24 oranla "Az yeterli" Tunceli ilinde %26.56 oranlarda "yetersiz" olduğu ve yörede sporun geldiği noktayı yeterli olmayışının sebeplerini sırasıyla %31.41 oranla "Ekonomik yetersizlik" %25.22 oranla "Eğitim çalışmalarındaki yetersizlik" %21.24 oranla "Yönetici kadroların eksikliği" %14.16 oranlarda "Yöresel problemler" olduğu bu nedenler Bingöl ilinde %40.03 Muş ilinde %37.5 oranla "Yöresel problemler" Tunceli ilinde "Sosyal problemler", Elazığ ilinde ise %35.42 oranla "yönetici kadroların eksikliği" olarak görülmüştür. (Tablo-69-70)

Yörede Gençliğin Spora Eğilimi ve Sporun geldiği noktanın oranı illerin Sosyo-Ekonomik gelişmişlik düzeyi Eğitim düzeyi, Spor faaliyetleri, kurumları, kadroları ve Tesislerin yeterlilik düzeyleri ile orantılıdır. Bütün bunlara yöresel ve Sosyal problemlerde (Coğrafi-iklim-göç vb.) etki etmektedir.

Tüm Bunlarla birlikte Sporun yaygınlaştırılması ve Geliştirilmesi için yapılan çalışmaların %68.89 oranla "yetersiz" olduğu ve "yeterli" olma düzeyine rastlanmadığı, yörede Spor kamuoyunun oluşturan kişilerin alınması gerekli önlemleri sırasıyla %28.1 oranla "Tesis sayısı arttırılmalı" %26.6 oranla "Eğitici kadroları arttırılmalı" %23.97 oranla "Finans kaynakları arttırılmalı" olarak belirttikleri görülmüştür (Tablo-71-72).

Tüm bu sonuçlar, 1990 yılında yapılan Spor şurasında Ele alınan konular doğrultusunda olduğu, ülke genelinde Sporun geldiği noktanın, karşılaşılan problemlerin ve eksikliklerin. Fırat Havzasındaki Araştırmaya konu olan illerdeki Spor Teşkilatlarının ve kamuoyunun karşılaştıkları problemlerle eşdeğer olduğu görülmektedir.

Sporun yaygınlaştırılması kriterlerinin bu yörede gelişmiş ülkeler ve Türkiye ortalamasının çok altında olması Fırat Havzasındaki Spor Teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkıları sosyo-ekonomik ve yöresel problemler nedeni ile yetersiz kalmıştır. Araştırmaya konu olan iller arasında Elazığ ilinde bu düzeyin Bingöl-

Tunceli-Muş illerine oranla biraz daha iyi olması Elazığ ilinin Gelişme Merkezi ile Üniversiteye sahip olması, Elazığ ilinde ekonomik, eğitim ve sosyo-kültürel yapıya yansıdığı gibi, spor ortamına ve yaygınlaşma düzeyinde yansımıştır.

Sporun yaygınlaştırılması düzeyi ve spor teşkilatlarının bu düzeye katkıları ekonomik, eğitim, sosyo-kültürel gelişmişlik değerleri ile paralellik arz etmektedir.

Demokratik sisteme tabi ülkelerdeki spor teşkilatlarının ve işleyişinin sosyal kaynaşmanın gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılması için model olarak bugünkü haliyle kabul edilmesi mümkün değildir. Dünyanın bütün ülkelerinde sporun çok yönlü olarak geliştirilmesi gereği kabul edilmektedir.

Uygulamanın gelmiş bulunduğu bu nokta dışında Türkiye'nin de dahil olduğu batı bloğu ülkelerinde sporun temel özelliği, ülkelerin; toplum yapısına, geleneklerine, ekonomik zenginliklerine, kaynak ihtiyaçlarının dengesinin dağılımına ve teşkilatlanma imkanı ve kabiliyetine göre değişiklik göstermesidir. Bunlar ise, gerçeğe en uygun uygulama şeklinin esaslarıdır.. Bir ülkenin sosyo-ekonomik yapısının gerekleri doğrultusunda ve gelişmişlik seviyesine uygun olarak, kaynaklarının el verdiği oranda sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını mümkün kılacak özelliğe sahiptir.³⁴

Araştırmaya konu olan yöredeki ortaya çıkan bulgular bu özellikleri aynen yansıtmaktadır.

Çeşitli yaş ve statüde bulunan kişilerin spor yapabilme imkanlarına kavuşturulması ideal olan bir hedeftir. Ancak gelişmekte olan ülkeler kaynaklarını en verimli tarzda değerlendirmek durumundadırlar.²²

ÖNERİLER

Yapılan bu araştırma sonucunda Fırat Havzasında, Fırat Üniversitesinin ilgi alanındaki Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illerindeki sporun yaygınlık düzeyi ülke standartlarının altında olduğu, dolayısıyla yörede bulunan spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasının katkıları yetersiz düzeyde kaldığı gözlenmiştir.

Yörenin Ekonomik-Sosyal-Kültürel ve Eğitim alanında olduğu gibi spor alanında da problemleri ve ihtiyaçları vardır bu problem ve ihtiyaçları gidermek için;

Sporun insanlar ve ülkeler arasında barış, dostluk ve kardeşliği geliştiren niteliklerinin her geçen gün önemini daha da artırması karşısında yörede spor imkanları geliştirilmelidir. Ülke genelinde sporla ilgili kuruluşlar yeniden yapılandırılmalı. Sporla ilgili mevzuat eksikliklerinin, sporcuların, sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim sorunlarının tesbiti, gerçeklerin ortaya çıkarılması ve önlemlerin alınmasında yapılacak olan çalışmalarda öncelik bu yörelerde olmalıdır.

Mevcut potansiyelin değerlendirilmesi ve artırılması için yörede gençlik ve spor teşkilatlanması yeniden düzenlemeli, spor kulüplerinin yeniden yapılanması gibi adımlar atılmalıdır.

Sporun merkezi idareye bağlı olarak geliştirilmeye çalışılması günümüzün ihtiyaçlarını ne yazıkki karşılayamamaktadır. Bu noktada mevcut yapıların demokratikleşmesinin yanında, Merkezden yönetim sistemi, Yerinde yönetim şekline dönüştürülmelidir.

Coğrafi şartlar, iklim şartları, ulaşım durumu, mevcut tesisler, sporcu ve okul sayısı ile halkın spora yatkınlık ve eğilimleri gözönünde bulundurularak Elazığ ili merkez olmak üzere Bingöl-Tunceli-Muş illerini içine alan bölge kurulmalıdır.

Bu bölgede spor teşkilatları, yöre insanlarının bedensel yapısı, yöresel gelenekler alışkanlıklar ve toplumun sosyo-ekonomik yapısı gözönünde bulundurulularak çalışmalar bu doğrultuda yapılmalıdır. Yöresel ve geleneksel spor dallarının geliştirilmesi konusunda özel programlar uygulanmalıdır.

Sporun yörede yaygınlaşma çabalarına paralel olarak sporda başarıya ulaşmak için yaygın spor dallarına, yöresel ve toplumsal ağırlıklı spor dallarına öncelik verilmelidir.

Spor dallarında önem ve öncelik verilecek biçimde bu bölgeye hazırlanacak çalışma programları merkez teşkilatı karar organlarına sunulmalı, kesinleşen programlar bölgelerce uygulanmalı merkez teşkilatlar finansman imkanı sağlayarak sadece denetlemelidir. Araştırmaya konu olan illerde, Bingöl-Muş ve Tunceli illerinde kış sporlarına Elazığ ilinde su sporları çalışmalarına ağırlık verilmelidir.

Sporun kitleye tanıtılıp yaygınlaştırılmasında ve hizmete sunulmasında önemli görevleri olan spor teşkilatlarının yöneticileri spor yönetimi birimlerini oluşturmaktadır.

Yörede her meslekten kişilerin görev aldığı bu yönetimin başında faaliyetleri yürütecek elemanların spor bilgileri, ona olan ilgilerinden ibarettir. Yalnız sporu sevmek onu yönetmeye yetmeyecektir. Yörede spor yönetiminin işleyişi ve fonksiyonlarının yerine getirilmesi için spor eğitimi ve yönetimi görmüş idarecileri iş başına getirilmelidir.

Sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için yörede yetersiz olarak görülen spor tesisleri yapımına önem verilmelidir.

Bu amaçla belediyelerin ve üniversitenin spor tesislerine katkıları artırılmalıdır. Kamu ve özel sektör kuruluşları ile fabrikaların yapmakla mükellef oldukları spor tesisleri uygulanmasına başlayarak kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlara spor tesisleri kazandırılmalıdır. Mevcutlarının tam kapasiteye kullanılması için gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.

Kamu kurum ve kuruluşları tasarrufunda bulunan ancak spor tesis veya sahası yapımına uygun olmayan atıl durumdaki alanların yap-işlet-devret anlayışı içinde ve gelir getirecek başka seçeneklerle değerlendirilerek, buralardan elde edilen gelirin yine yörenin gençlik ve spor hizmetlerinde kullanılması için çalışmalar yapılmalıdır.

İllerde bu tesisler yapılırken yöresel özellikler göz önünde bulundurularak, uzun vade hizmet edecek kompleks tipi spor tesislerinin planlaması yapılmalıdır.

Okullarda, semtlerde, ilçelerde ve köylerde ise düşük maliyetli, kısa sürede tamamlanacak, spor tesisleri yapılmalıdır.

Sporun geniş kitlelere yaygınlaştırılması konusunda düzenlenen yurtiçi organizasyonlara ve yarışmalara çok sayıda kişinin katılımı sağlanmalıdır.

Yörede yaşayan insanları spor aktivitesi içine çekerek sağlıklı yaşayabilmeleri için sporun bir araç olduğunu benimsetmelidir.

İl ve ilçe seviyesinde halkın kamu görevlilerinde iştiraki sağlanarak geniş kitlelere hitap eden spor faaliyetleri artırılmalıdır. Bu konuda federasyonlar, üniversite ve belediyelerin koordinasyonu sağlanmalıdır.

Yöredeki özel sektöre spor faaliyetlerinin büyük bir propağanda gücü olduğunu inandırarak. Bu amaçla sponsorluk yapacak kişi, kurum ve kuruluşlar teşvik edilerek federasyonlarca düzenlenen yurtiçi ve uluslararası, spor organizasyonlarının bu yörede sık sık yapılması sağlanmalıdır.

Yöredeki mahalli basın yayın kuruluşları spor bölümlerini bu alanda yetişmiş elemanlarla geliştirmeli her alanda olduğu gibi spor alanındaki gelişmelerde ışık tutmalıdır. Ulusal basın ve televizyonlarca bu yörede sporun sevdirmesi ve sporun çeşitli dalları içine alacak yöresel köşeler ve programlar yaparak, kitlelere yaygınlaştırılması çalışmalarına devam edilmelidir.

Ülkede sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için kulüpleşme, kulüplerde eğitim ve kulüpler arası yarışmalar temel faktörlerdir. Bu amaçla güçlü kulüplerin kurulması ve yaygınlaşması özendirilmelidir.

Yörede kulüpleşme oranı yükseltilerek mevcut spor kulüplerinin ise ilmi esaslara göre sporcu yetiştirmeleri teşvik edilmeli yöre halkının mahallindeki spor kulüplerine üye olmaları sağlanmalıdır. Türk Silahlı Kuvvetler ve Emniyet Teşkilatı yörede kulüpler kurarak halkın bu birimlerle kaynaşmalarını sağlamalıdır. Kulüplerin mahalli imkanlarla gelişmelerini artırıcı arayışlarına destek olunmalı yol göstermelidir.

Kamu kurum ve kuruluşları, özel ve mahalli idarelerde bu konuda işbirliği yapılmalıdır. Yöredeki spor kulüpleri sporcu yetiştiren belli standartlara ulaşmış kulüpler haline getirilmesi için "spor kulüpleri yardım yönetmeliği" bu yöreye yönelik şekilde düzenlenmelidir.

Kulüplerin yetersiz olduğu illerde kulüp dışı gençlerin spor dallarında çalışma imkanı verilmeli. Ferdi olarak çalışanlara diğer kamu kurum ve kuruluşların imkanlarından yararlanmaları sağlanmalıdır.

Yörede görev yapan antrenörlerin kadro problemleri çözülmeli kadrolu antrenör sayısı arttırılmalıdır. Bu antrenörler spor kulüplerinin sporcu yetiştirme hizmetlerinde görevlendirilmeli ve yapmış oldukları çalışmalar devamlı takip edilmelidir.

Fahri antrenörlerin ilgili ücret kararnameşi çerçevesinde görevlendirilmeleri sağlanmalı sporcu yetiştirmeleri teşvik edilmelidir.

Genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde mevcut spor düzeyi oldukça düşüktür. Bu oran araştırmaya konu olan yörede de önemli ölçüde görülmektedir. Yöredeki Gençlerin gönül gönüle, birlik ve beraberlik içerisinde ortak idealler çerçevesinde, dünyada esen değişim rüzgarlarının hızına iştirak eden bir zihniyette yetişmeleri için planlı ve programlı çalışmalar yapılmalıdır.

Yöredeki genç kadroların ülke hizmetine katılmaları sağlanmalı, ulusal barışın gerçekleşmesi ve geleceğe güvenle bakılabilmesi için gençlik hizmetlerine ve bu yöndeki çalışmalara önem verilmelidir.

Yöre gençliğine götürülecek hizmetler, spor teşkilatlarının asli görevi olmakla beraber kamu kurum ve kuruluşları ile özel ve tüzel, kişi ve kurumlar bu yönde çok sıkı bir işbirliği ve koordinasyon sağlamalıdır.

Yörede çalışan gençliğin işyerinde verimini, varsa sorunlarının çözümünü kolaylaştırıcı ve boş zamanlarının en iyi şekilde değerlendirilmesi için, çeşitli sosyal, kültürel, sportif ve kazandırıcı faaliyetler düzenlenmelidir.

Yörede işsizlik oranı yüksek olduğundan çalışma imkanı bulmayan gençliğin, toplumumuzca ihtiyaç duyulan alanlar da bilgi ve beceri kazanabilmeleri için, spor alanında eğitim programları düzenlenerek onların üretken hale gelmelerini ve istihdam edilmelerini sağlamalıdır. Bu konu ile ilgili kurum ve kuruluşlar işbirliğine gitmelidir.

Yörede öğrenci gençliğin kültürel ve sosyal yönden birbirleriyle kaynaştırılmaları ve becerilerini birbirlerine aktarmaları amacı ile onların yapıcı ve yaratıcı yeteneklerini kullanabilmesini sağlamak onların istek ve ihtiyaçlarını karşılamak ülke idealleri doğrultusunda çok yönlü ve sağlıklı bir şekilde yetişmelerini

sağlamak amacıyla Milli Eğitim İl Müdürlüklerine bağlı okullarda spor faaliyetlerine önem verilmeli, öğrencileri bu faaliyetlere katılmaları sağlanmalı, ilgili kurum ve kuruluşlar ile bu konuda işbirliğine gidilmelidir.

Okul spor tesisleri yapılmalı, mevcutları ıslah edilmelidir. Yörede sayısal olarak çok az bulunan beden eğitimi öğretmenlerinin sayısı arttırılmalıdır. Bu öğretmenlerle bölgesel toplantılar yapılarak sporcu yetiştirme konusunda problemler belirlenmeli, çözümlenmeye çalışılmalıdır.

Araştırmaya konu olan illeri bünyesinde bulunduran spor alanındaki çalışmalarını ilmi esaslara dayanan Fırat Üniversitesi ve bağlı bölümleri bu alandaki çalışmalarını, sağlıklı ve ilmi yapması için laboratuvar imkanlarına kavuşturulmalıdır.

Fırat Üniversitesi bünyesindeki Beden Eğitimi ve Spor Bölümü yöredeki iller, spor teşkilatları ve spor kamuoyu arasında koordine sağlanmalıdır.

Fırat Üniversitesi kapsamında "sporcu eğitim merkezi" kurularak yöredeki spor kurumları ve sporcuları yönetim, sosyolojik, psikolojik, fizyolojik vb., alanlarda bilgilendirilmeleri sağlanmalıdır.

Fırat Üniversite, diğer eğitim kuruluşları ve spor kurumları arasında koordinasyon ve işbirliği sağlanarak antrenör, hakem, yönetici, eğitici, sporcu ve halka yönelik eğitim amaçlı kurslar, seminerler ve yöreye özgü sporla ilgili panel ve sempozyumlar düzenlenmelidir.

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde "spor hekimliği" anabilim dalı ve "sporcu sağlığı merkezi" oluşturulmalı yöredeki sporculara sağlık ve eğitim hizmetleri bu merkezlerden yapılmalıdır.

Fırat Üniversitesi Sağlık ve Sosyal Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yapılacak olan ilmi araştırma, proje, yüksek lisans ve doktora çalışmaları yöredeki spor kurumları, birimleri ve spor kamuoyunu içerecek şekilde olmalı, bu birimlerin ; işlevleri, konumları, sosyo-ekonomik, yapıları ile sporcuların ve halkın, fizyolojik, anatomik, psikolojik özelliklerini içeren daha spesifik konularda yapılmalıdır. Yörede sporla ilgili problemler belirlenerek yöreye özgü çözüm önerileri geliştirilmelidir.

Gümrük Birliği sürecindeki ülkemizde, Avrupa örneğindeki gençlik ve spor yapılanmalarına ihtiyaç artmaktadır. Ülke genelinde hazırlanan spor kurumları ve

faaliyetleri ile ilgili master plan çalışmaları, proğramlar ve projeler yöreye zđu yapılmalıdır. Ayrıca bu yörenin kalkınması ve gelişmesi için uygulanacak tedbirler (GAP-DAP) projelerinde, zelleştirme vb., çalışmalar, spora, kurumlarına ve birimlerini yansıyacak şekilde geniş yer ayrılmalıdır.

Bu konuyla ilgili bundan sonra yapılacak olan çalışmalar; sporun yaygınlaştırılması noktasında, yasal düzenlemeler ve Türk Spor Teşkilatları, merkezden ziyade taşra teşkilatları olarak tek tek incelenmeli tartışmalar ve üzüm nerileri bu bazda yapılmalıdır.

ÖZET

Bu araştırmanın amacı; "Fırat Havzasında bulunan spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkıları"nın analiz edilmesidir.

Yasal düzenlemeler çerçevesinde sporun yeri incelenmiş, kalkınma planları ve projeler doğrultusunda spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılması açısından görev ve sorumlulukları literatürden tarama yöntemi ile araştırılmıştır.

Fırat Havzasında bulunan Fırat Üniversitesinin etki alanındaki Elazığ-Bingöl-Tunceli-Muş illerinde yapılan sportif faaliyetler ve çalışmalar şu andaki mevcut durum ile geleceğe yönelik hedefler veri toplama tabloları hazırlanarak tesbit edilmiştir. Konu hakkında yaklaşımları belirlemek üzere yöredeki spor kamuoyunu oluşturan kişilere anket uygulanmıştır.

1990-95 yılları itibariyle araştırmaya konu olan illerde faaliyet gösteren lisanslı tescilli sporcu sayısı toplam 33.487. Gençlik ve Spor Kulübü sayısı 82, Antrenör sayısı 98, Hakem sayısı 464, Beden Eğitimi Öğretmeni sayısı 121'dir.

1990 yılında yapılan Genel Nüfus Sayımına göre spor yapması gereken nüfus; Elazığ ilinde 325.128, Bingöl ilinde 167.367, Tunceli ilinde 87.071, Muş ilinde 250.468 kişi olmak üzere toplam 830.036 dir. Yörede toplam sporcunun 33.487 olduğu bu rakamında konu olan illerde spor yapması gereken nüfusun sadece %4'ünü oluşturduğu görülmektedir. Yörede kulüp sayısında %1.8 ile ülke ortalamasının altına düşmektedir. Spor tesisleri, Antrenör, Hakem ve Eğitici sayılarının nüfusa oranında bu paralellikte olmaktadır.

Yörede spor kamuoyunu oluşturan kişiler; görev aldıkları birimlerin spor kamuoyundaki yerlerini %44.45 oranla "yetersiz" spor teşkilatlarının şu andaki çalışmalarını %60 oranla, ileriye yönelik çalışmaların %62.23 oranla "yetersiz" olarak bulduklarını ifade etmişlerdir.

Spor eğitimi bünyesinde yer alan yönetici, antrenör ve eğitici kadroların %68.82 oranla "yetersiz" olduğu en çok ihtiyaç duyulan kadroları %45.8 oranla "eğitici" kadrolar olduğu, spor faaliyetlerinin %66.67 oranında, gençliğin spora eğilimi %24.21 oranla "yetersiz" olduğu yeterli olmayışının nedenleri %27.32 oranla "ekonomik

yetersizlik" %24.75 oranla "tesis yetersizliği" %24.74 oranla "eğitim yetersizliği" %18.03 oranla "spor teşkilatlarının yetersizliği" olarak belirtmişlerdir.

Yörede sporun geldiği nokta %71.12 oranla, sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için yapılan çalışmaların %68.89 oranla "yetersiz" olduğu, yeterli olmayışının en önemli sebebini %31.41 oranla "ekonomik yetersizlik" olarak belirttikleri görölmüştür.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular; sporun yaygınlaştırılması kriterlerinin Fırat Havzasında; Gelişmiş ölkeler ve Türkiye ortalamasının çok altında olduğunu, Fırat Havzasındaki spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkıları "Maddi yetersizlik", "Eğitim yetersizliği", "Tesis yetersizliği", "Sosyal problemler" ve "Yöresel problemler" nedeni ile yetersiz kaldığını göstermiştir.

Araştırmaya konu olan iller arasında Elazığ ilindeki spor ortamı ve yaygınlık düzeyinin diğer illere oranla yüksek görölmesi Elazığ ilinin Gelişme Merkezi ve Üniversiteye sahip olmasıdır. Bu durum Ekonomik, Eğitim, Sosyo-Költürel yapıya yansıdığı gibi spor ortamına ve yaygınlaşma düzeyine de yansımıştır. Bu noktadan hareketle sonuç olarak;

Fırat Havzasındaki spor teşkilatlarının sporun yaygınlaştırılmasına katkılarının düzeyi Ekonomik, Eğitim, Sosyo-Költürel gelişmişlik değerleri ile paralellik arz etmektedir.

SUMMARY

The purpose of the study is to analyze "the contributions of the sports-institutions at Fırat Territory to the spreading of the sports".

The place of the sports has been studied according to the legal regulations, and duties and responsibilities of the sports-institutions regarding the spreading of the sports have been searched of the literature through scanning in the projects and developing plans.

Preparing data obtaining tables, the present situation of the sportive activities and occasions done in Elazığ, Bingöl, Tunceli and Muş being at the effect area of Fırat University for the future have been identified. A questionnaire was given to the people being effective in sports at the region in order to identify the approaches to the subject.

The number of the licensed sportsmen in the cities subjected to the study from 1990 to 1995 is totally 33.487, that of the youth and sports club is 82, that of the coaches is 98, that of the referees is 464 and that of the physical education teachers is 121.

According to the general population count in 1990, the population that should do sports was totally 830.036; 325.128 in Elazığ, 167.367 in Bingöl, 87.071 in Tunceli, and 250.468 in Muş. It is understood that the total number of the sportsmen at the region is 33.487 and that the number is only 4% of the population in the cities that should exercise. The number of the sports-clubs at the region is 1.8% and that is below the average of the country. The ratio of the sports foundations, coaches referees and instructors according to the population shows such a parallism.

Sportsmen at the region have told that they find inadequate the plac of the departments they have been working in sports with a rate of 44.45%, the present affairs of the sports institutions with a rate of 60%, and their workings for the future with a rate of 62.23%. They have also explained that the number of the managers, coaches, and instructors in sports are inefficient with a rate of 68.82% and that the most needed personnel is that of the instructors (45.8%), that the sportive affairs are at the level of 66.67%, that the tendency of the young to the sports is inadequate

(24.21%), and that the reasons of the inefficiency is "economical inefficiency" with a rate of 27.32%, "foundation inefficiency" with a rate of 24.75%, "educational inefficiency" with a rate of 24.74%, and "the inefficiency of the sports-institutions" with a rate of 18.03%.

It has been seen that they think the present condition of the sports with a rate of 71.12%, and the efforts for spreading and improving sports with a rate of 68.89% are inefficient, and the most important reason of that inefficiency".

Findings of the study have shown that the criteria for spreading sports at Fırat Territory is under the average of the developed countries and that of Türkiye, and that the contributions of the sports-institutions to the spreading of the sports are inadequate because of the "financial inefficiency", "educational inefficiency", "foundational inefficiency", "social problems", and "local problems".

Among the cities subjected to the study, that the sportive atmosphere and spread in Elazığ is higher than those in other cities is because Elazığ has a university and is a developing centre.

As that situation has reflected to the economic, educational, and socio-cultural structure, It has also reflected to the sportive atmosphere and to the spreading of the sports.

Consequently, the level of the contributions of the sports-institutions is parallel to the values of the values of the economic, educational, and socio-cultural development.

KAYNAKLAR

- 1- Adasal R. (1973) "**Spor ve Sağlık**" Beden Eğitimi Dergisi, No:29, s.37.
- 2- Açıkgöz N. (1988) "**Kültürel kalkınmada Üniversite yöre ilişkileri ve Fırat Üniversitesi örneği**" Fırat Havzası Sosyal-Kültürel ve Ekonomik Kalkınma Sempozyumu Tebliği. Elazığ. s.3
- 3-Akyol A. (1973) "**Başkentte Gençlik ve Spor**", Ankara..s.19.
- 4-Akyol A. (1983) "**Sporumuzdaki Zihniyet Temelinden Değiştirilmelidir.**" Spor Yorum. Ankara.s.13.
- 5-Akgül T. (1973) "**Beden Eğitimi ve Spor Sorunları**" ,Beden Eğitimi Dergisi No:28.29.s.15
- 6-Açıkkada C. Ergen E. (1990) "**Bilim ve Spor**" Büro-Tek Ofset Matbaacılık .Ankara.s.2-7.
- 7-Akyüz Y. (1993) "**Türk Eğitim Tarihi**" Kültür kolleji Yayınları No:2 İstanbul.s.45.
- 8-Arslan R. (1979) "**Beden Eğitimi Bilgileri**" . Ankara.
- 9-Arslan S. (1985) "**Doğuda TRT ve Basının Görevleri**" . Doğu Anadolunun (Sosyal,kültürel ve iktisadi) Meseleleri Sempozyumu Tebliğleri Tunceli s.113-127.
- 10-Ataman A. (1978) "**Antropometri -Antropoloji ve Spor**" .Beden Terbiyesi ve Sporda önemli konular .Ankara s.3.
- 11-**Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu**(1995) Elazığ Şubesi .
- 12-Bilge N. (1988) "**Türkiyede Beden Eğitimi Öğretmeninin yetiştirilmesi**". Kültür Bakanlığı Yayınları Ankara .s. 137.138
- 13-Çetin H.N. (1986) "**Türkiyede sporun yaygınlaştırılması**" : Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi Ankara .s.61
- 14-Demirci N. (1986) "**Sporda Yönetim Teşkilatlanma ve Organizasyonlar**".Milli Eğitim Basımevi Ankara.s.5-60
- 15-Devlet Planlama Teşkilatı Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma planı (1979) "**Spor Özel İhtisas Komisyonu Raporu**". D.P.T Yayınları Ankara .s.1.35
- 16-Devlet Planlama Teşkilatı Beşinci Beş Yıllık Kalkınma planı (1983) "**Özel İhtisas**

- Komisyon Raporu .Spor".D.P.T. Yayınları Ankara . s.15-18-21.**
- 17-Devlet Planlama Teşkilatı Altıncı Beş Yıllık Kalkınma planı (1994) **"İcra planı"**
D.P.T Yayınları Ankara 1994.s.65.
- 18-Devlet Planlama Teşkilatı (1990) **"Geleneksel spor dallarının geliştirilmesi Özel İhtisas Raporu "** D.P.T Yayınları Ankara.s. 78.
- 19-Devlet Planlama Teşkilatı (1973) **"Kalkınmada öncelikli yörelerin Tespiti ve bu yörelerdeki Teşvik Tedbirleri "** D.P.T. Yayınları Ankara s.49 .51
- 20-Devlet Planlama Teşkilatı (1970) **"Türkiyede iller itibarıyla Sosyal Ekonomik Gelişmişlik Endeksi"** D.P.T. (çoğaltma) Ankara.
- 21-Erkan N. (1972) **"İnsan Gücü Geliştirmede Metod ve Terminoloji"** Cimnastik Antrenör Kursu Notları" Ankara .s. 5
- 22-Erkal M. (1990) **"Bölge açısından Az gelişmişlik"** Der Yayınları . İstanbul. s.31 .32. 74.75 .78.79.
- 23-Erdoğan Z. (1991) **"Fırat Havzasından örneklerle Geri kalmış Yörelerin Hızlı kalkınmasını engelleyen Sosyal Kültürel ve Sosyal Psikolojik Faktörler."** Tebliği Fırat Havzası Sosyal Kültürel ve Ekonomik Kalkınma Sempozyumu . Elazığ. s.557.
- 24-Fişek K. (1980) **"Devlet politikası ve toplumsal yapıyla ilişkileri açısından Spor Yönetimi"**, S.B.F. Yayınları Ankara. s. 35. 81
- 25-Fişek K. (1983) **"Spor Yönetimi"** . S.B.F Yayınları Ankara s. 40
- 26- **"Elazığ Sporlar Derneği Tüzüğü"** (1994) Uluova Gazetesi Elazığ.
- 27- **"Fırat Üniversitesi Tanıtım kataloğu"**.(1993) . Elazığ, s.36.
- 28- Güllüpe Ö. (1972) **"Spor dalları ve kazanılan vasıflar"** Hakkında kısa bir not. Ankara. s.26.
- 29- Güroy Ö. (1978) **"Sporcu ve çevresel faktörler."** Sağlık ve yaşam Dergisi No=16. s.26.
- 30-Güler A. (1994) **"Türkiye'de Üniversite Reformları"**. Adım Yayıncılık Ankara.s.181-187.
- 31-Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Brifingi (1993.) Ankara.

- 32-**Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Federasyonlar Faaliyet Programı** (1994)
Ankara-.s.1.
- 33-İmamoğlu F. (1992) **"Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitim İçinde Yeri"**.
Eğitim Dergisi sayı 2. Ankara.s.51-55.
- 34-Keten .M. (1974) **"Türkiye'de Spor"**. Ayyıldız Matbaası Ankara s.14-19.
- 35- Kırımhan.S. (1991) **"Fırat Havzasının Fiziksel Özellikleri ve Genel Çevre Sorunları"**. Fırat Havzası Sosyal Kültürel ve Ekonomik Kalkınma Sempozyumu.
Elazığ.s.229.248.
- 36-Köknel.Ö. (1978) **"Gençlik ve Spor "** Sağlık ve Yaşam Dergisi. No=16.
1978.s.33.
- 37-Koruç. Z. Bayar.P. (1992) **"Kitle sporu ve Spor Psikojisi"**. C.İ.O. Araştırması
Marmara Üniversitesi Basımevi İstanbul.s.115-118.
- 38-Lay.H. (1991) **"Fırat Havzasının Ekonomik ve Sosyal Durumu ve Bazı Öneriler."** Fırat Havzası Sosyal Kültürel ve Ekonomik Kalkınma Sempozyumu
Elazığ.s.89.
- 39-**"Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü"** (1987)Prs. Eğt. Drs. Bşk. Eğitim Yayınları-4. Ankara.s.28.
- 40-**"Sekizinci Kolordu Komutanlığı Atış Silah ve Spor Subaylığı"** (1995) Elazığ.
- 41-Sezgin .İ. (1973) **"Gençlik ve Spor Politikaları ve Beden Eğitimi Öğretmenliği."**
Beden Eğitimi Dergisi No=28.29..s.4.
- 42-Sümer R. (1990) **"Sporda Demokrasi 2"**.Şafak Matbaası.Ankara s.189.
- 43-Tezcan .M. (1977) **"Boş Zamanlar Sosyolojisi"**. Ankara.s.101.
- 44-Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğü (1995) **"Diyarbakır Bölge Müdürlüğü Basın Bülteni"** Diyarbakır.
- 45-Türkdoğan O. (1985) **"Doğu Anadolu'nun Sosyal Yapısı"**. Doğu Anadolu'nun
(Sosyal-Kültürel ve İktisadi) Meseleleri Sempozyum Tebliğleri. Tunceli. s.63--64.
- 46-Ulusu B. (1974) **"Spor Üzerine Spor Yorum"** Ankara s.14.19.
- 47- **"Yirminci Yılında, Fırat Üniversitesi"** (1995) Sağlık Kült. ve Spor Dış. Bşk.
Elazığ .s.13.

ÖZGEÇMİŞ

19 Mayıs 1968, Elazığ doğumlu olup ilk, orta ve lise tahsilimi Elazığ ilinde tamamladım. 1986 yılında Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü'ne girdim. 1990 yılında mezun oldum.

Milli Eğitim Bakanlığının açmış olduğu öğretmen yeterlilik sınavını kazanarak 1991 yılında Muş, Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Muş Lisesinde Beden Eğitimi Öğretmeni olarak göreve başladım. 1993 yılında Elazığ İmam Hatip Lisesine tayin oldum. 1994 yılında Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünün açmış olduğu Yüksek Lisans sınavını kazanarak bu programa yerleştirildim.

1995 Yılında Fırat Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Araştırma Görevliliği sınavını kazanarak göreve başladım. Halen bu görevime devam etmekteyim.

TEŞEKKÜR

Araştırmanın başlangıcından sonuna kadar çok değerli mesailerinden zaman ayırarak, hiçbir yardımını esirgemeyen, bu alanda yetişmemde emeiği geçen Danışmanım Sayın **Prof.Dr. Eyüp G. İSBİR** Hocama teőekkürü bir borç bilirim.

Çalışmam süresince çeşitli konularda yardımcı olan ve destek veren mesai arkadaşlarıma, yöredeki spor aile fertlerine de teşekkür ediyorum.

.....İLİ SPOR BRANŞLARINA GÖRE HAKEM DAĞILIMI

SPOR BRANŞI	ADAY	BÖLGE	MİLLİ	TOPLAM	İHTİYAÇ DUYULAN
DİĞERLERİ					

1990-1995 YILLARI ARASINDA İLİNİZDE DÜZENLENEN HAKEM KURSLARI :

SPOR BRANŞI

TARİHİ

- 1 -
- 2 -
- 3 -
- 4 -
- 5 -

.....İLİ SPOR BRANŞLARINA GÖRE ANTRENÖR DAĞILIMI

SPOR BRANŞI	KADROLU	KADROSUZ	TOPLAM	İHTİYAÇ DUYULAN
DİĞERLERİ				

1990-1995 YILLARI ARASINDA İLİNİZDE DÜZENLENEN ANTRENÖR KURSLARI

SPOR BRANŞI

TARİHİ

- 1 -
- 2 -
- 3 -
- 4 -
- 5 -

.....İLİ GENÇLİK VE SPOR MÜDÜRLÜĞÜNE AİT

1-) MEVCUT SPOR TESİSLERİ :

TESİSİN TÜRÜ

TESİSİN KAPASİTESİ

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....
- 4-.....
- 5-.....
- 6-.....
- 7-.....

2-) PLANLANAN SPOR TESİSLERİ :

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....

3-) İNŞAAT HALİNDE OLAN SPOR TESİSLERİ

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....

4-) İHTİYAÇ DUYULAN SPOR TESİSLERİ

- 1-.....
- 2-.....
- 3-.....

.....İLİ KAMU KURUM VE KURULUŞLARINA BAĞLI ,

A-) MEVCUT SPOR TESİSLERİ :

KURULUŞUN ADI :

TESİSİN TÜRÜ :

TESİSİN KAPASİTESİ :

1-

2-

3-

4-

5-

6-

7-

B-) PLANLANAN SPOR TESİSLERİ :

1-

2-

3-

4-

C-) İNŞAAT HALİNDE OLAN SPOR TESİSLERİ :

1-

2-

3-

D-) İHTİYAÇ DUYULAN SPOR TESİSLERİ

1-

2-

3-

..... İLİ GENÇLİK VE SPOR MÜDÜRLÜĞÜNÜZCE;

1990-95 Yılları arasında **SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI** açısından ; yapılan faaliyetler

(Halk koşusu, Yaşam boyu spor, Özel turnuvalar, v. b. çalışmalar)

FAALİYETİN ADI

TARİHİ

KATILIM ORANI
(yarsa sayısı)

1 -

2 -

3 -

4 -

5 -

6 -

SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI İLE İLGİLİ PLANLANAN FAALİYETLER

1 -

2 -

3 -

4 -

5 -

6 -

.....İLİNDE FALİYET GÖSTEREN ÖĞRENCİ SPORCULARIN DAĞILIMI

SPOR BRANŞI	İLKOKULLAR		ORTAOKULLAR		LİSE ve DEN. OK.		TOPLAM
	KIZ	ERKEK	KIZ	ERKEK	KIZ	ERKEK	
ATLETİZM							
BASKETBOL							
BOKS							
CİMNASTİK							
FUTBOL							
GÜREŞ							
HENTBOL							
İZCİLİK							
JUDO							
KAYAK							
MASA TENİSİ							
SATRANÇ							
VOLEYBOL							
YÜZME							
VARSA							
Diğeri							
TOPLAM							

..... İLİ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİNİN DAĞILIMI

CİNSİYETİ	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE VE DENĞİ	TOPLAM	İHTİYAÇ DUYULAN
BAYAN					
ERKEK					

.....İLİ MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE AİT,

A-) MEVCUT SPOR TESİSLERİ :

OKULUN ADI :

TESİSİN TÜRÜ :

TESİSİN KAPASİTESİ :

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-
- 6-
- 7-

B-) PLANLANAN SPOR TESİSLERİ :

- 1-
- 2-
- 3-

C-) İNŞAAT HALİNDE OLAN SPOR TESİSLERİ :

- 1-
- 2-
- 3-

D-) İHTİYAÇ DUYULAN SPOR TESİSLERİ :

- 1-
- 2-
- 3-

..... İLİ MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNÜZCE;

1990-95 Yılları arasında **SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI** açısından ; yapılan faaliyetler
(Özel yarışmalar , Turnuvalar v. b.)

FAALİYETİN ADI

TARİHİ

KATILIM ORANI
(yarsa sayısı)

1 -
2 -
3 -
4 -
5 -
6 -

SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI İLE İLGİLİ PLANLANAN FAALİYETLER

1 -
2 -
3 -
4 -
5 -
6 -

ANKET FORMU

İLi.....

(Sorulara birden fazla cevap verebilirsiniz).

1- Spor Kamuoyundaki Konumunuz

- Yönetici
- Eğitici
- Antrenör
- Sporcu
- Hakem
- Gönüllü

2- Görev Aldığınız Birim

- Kamu Kurum ve Kuruluşu
- Federasyon
- Kulüp
- Okul
- Gönüllübirlik

3- Bu göreviniz için nasıl bir eğitimden geçtiniz?

- Üniversite
- Kurs
- Seminer
- Varsa diğerlerini yazınız.....

4- Görevinizle ilgili karşılaştığınız problemler nelerdir?

- Yasal düzenlemelerdeki yetersizlik
- Maddi yetersizlik
- Eğitim Çalışmalarındaki yetersizlik
- Diğer Birimlerle Koordinasyon Eksikliği
- Varsa diğerlerini yazınız

.....

5- Görev aldığınız birimin spor kamuoyundaki yerini yeterli buluyor musunuz?

Yeterli Az yeterli Yetersiz

6-Görev aldığınız birimdeki en önemli mevzuat aksaklıkları nelerdir?

Yasal Düzenlemelerdeki eksiklik

Yönetim eksikliği

Planlama eksikliği

Koordinasyon eksikliği

Eğitim Çalışmalarının eksikliği.

Varsa diğerlerini yazınız.

7- Görev aldığınız birimin çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Yeterli Az yeterli Yetersiz

8-İlinizdeki spor teşkilatlarının çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Yeterli Az yeterli Yetersiz

9- Görev aldığınız birimin ileriye yönelik çalışmalarını yeterli buluyor musunuz?

Yeterli Az yeterli Yetersiz

10- İlinizdeki spor teşkilatlarının ileriye yönelik çalışmalarını yeterli buluyormusunuz?

Yeterli Az yeterli Yetersiz

11- İlinizdeki spor teşkilatlarının alt yapı ve eğitim çalışmalarını yeterli buluyormusunuz?

Yeterli Az yeterli Yetersiz

12- Bu çalışmalara ne ölçüde katılıyorsunuz?

Sürekli katılıyorum Arasıra katılıyorum

Hiç katılmıyorum

13- İlinizde sporun geldiği noktayı yeterli buluyormusunuz?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

14- İlinizde sporun geldiği noktanın yeterli olmamasının sebepleri nelerdir?

- Yöresel Problemler (Coğrafi, iklim v.b)
 Ekonomik yetersizlik
 Yönetici kadroların eksikliği
 Eğitim çalışmalarının eksikliği
 Varsa diğerlerini yazınız.

15-İlinizde spor yatırımı olarak planlanan hedeflerin gerçekleştirilme durumu nedir?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

16- İlinizde spor bünyesinde yer alan yönetici, antrenör ve eğitici kadrolarını yeterli buluyormusunuz?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

17- Yeterli bulmuyorsanız en çok hangisine ihtiyaç duyulmaktadır.

- Yönetici
 Eğitici
 Antrenör

18- İlinizde gençliğin spora eğilimi yeterli midir?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

19- Yeterli bulmuyorsanız sebepleri nelerdir?

- Ekonomik yetersizlik
 Eğitim yetersizliği
 Spor Teşkilatlarının yetersizliği
 Tesis yetersizliği
 Varsa diğerlerini yazınız.

20- İlinizdeki Spor Tesisleri yeterlimidir?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

21- İlinizde hangi spor tesislerine ihtiyaç duyulmaktadır?

- Futbol Sahası
 Spor Salonu
 Kayak Tesis
 Yüzme Havuzu
 varsa diğerlerini yazınız

22- İlinizde yapılan spor faaliyetleri yeterlimidir?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

23- İlinizde yapılan spor faaliyetlerinde karşılaşılan problemler nelerdir?

- Ekonomik yetersizlik
 Tesis yetersizliği
 Yetişmiş Eleman yetersizliği
 Organizasyon bozukluğu
 Varsa diğerlerini yazınız.

24- İlinizde sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için yapılan faaliyetleri yeterli buluyormusunuz?

- Yeterli Az yeterli Yetersiz

25- Yeterli bulmuyorsanız neler yapılmalıdır?

- Tesis sayısı artırılmalı
 Yönetici kadrolar artırılmalı
 Eğitici kadrolar artırılmalı
 Finans kaynakları artırılmalıdır
 Varsa diğerlerini yazınız.

**İLİNİZDE SPORUN YAYGINLAŞTIRILMASI VE GELİŞTİRİLMESİ
HAKKINDA VARSA DÜŞÜNCELERİNİZ, YAZINIZ**

- 1-
- 2-
- 3-
- 4-
- 5-
-

